

Biomateriały

- 1.) Podstawowe definicje inżynierii biomateriałów
- 2.) Elementy anatomii:
  - wiadomości ogólne
  - układ kostny
  - wybrane działy anatomii miękkiej
- 3.) Klasyfikacja materiałów stosowanych w medycynie
- 4.) Zastosowanie materiałów w medycynie
- 5.) Testy biologiczne

Biomateriał to każda substancja inna niż lek albo kombinacja substancji naturalnych lub syntetycznych, która może być użyta w dowolnym okresie, a której zadaniem jest uzupełnienie lub zastąpienie tkanek narządu, albo jego części lub spełnienie ich funkcji.

[European Society for Biomaterials]

„**Biozgodność** jest to zdolność prawidłowego zachowania materiału w kontakcie z tkanką w określonym zastosowaniu”

[Biomaterials Science An Introduction to Materials in Medicine-
ELSEVIER 2004 Academic Press]

Część

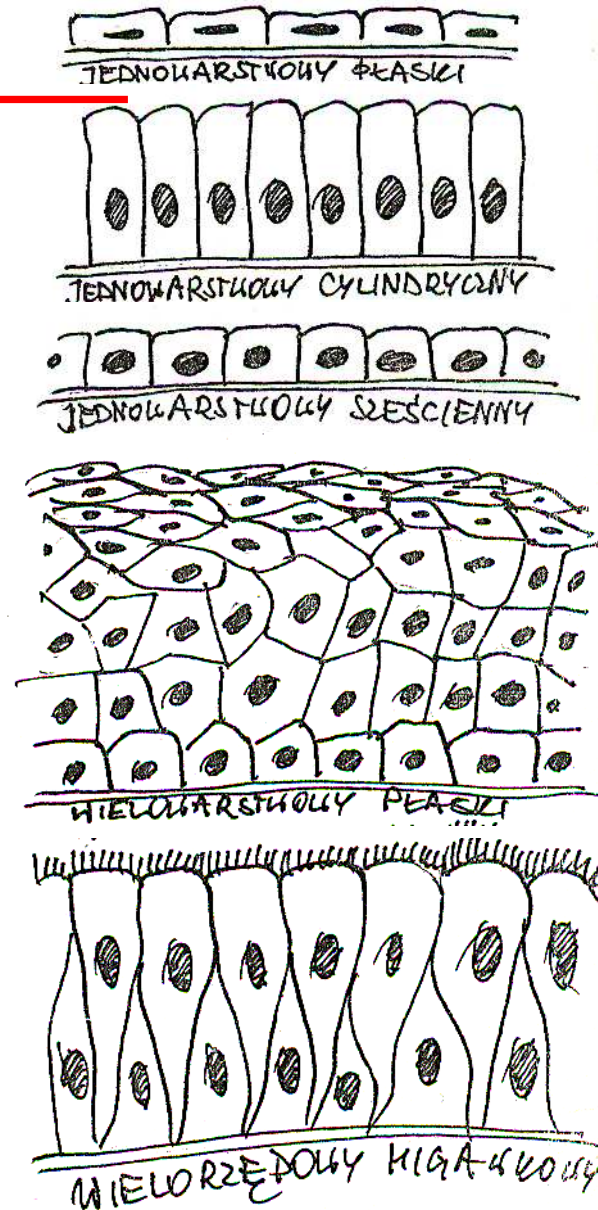
1

Wprowadzenie do budowy ciała ludzkiego

Tkanki

- Nabłonkowa
- Łączna
- Mięśniowa
- Nerwowa

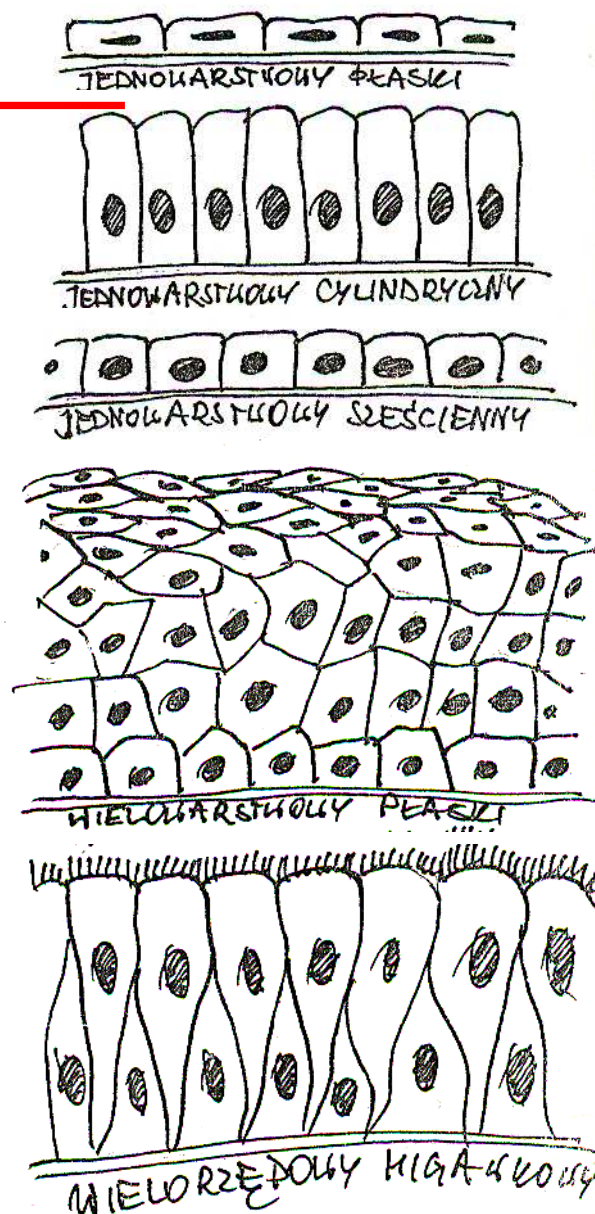

Tkanka nabłonkowa

Funkcje:

- Pokrywowo ochronna
- Resorbcyjna
- Wydzielnicza
- Barierowa
- Zmysłowa

Tkanki

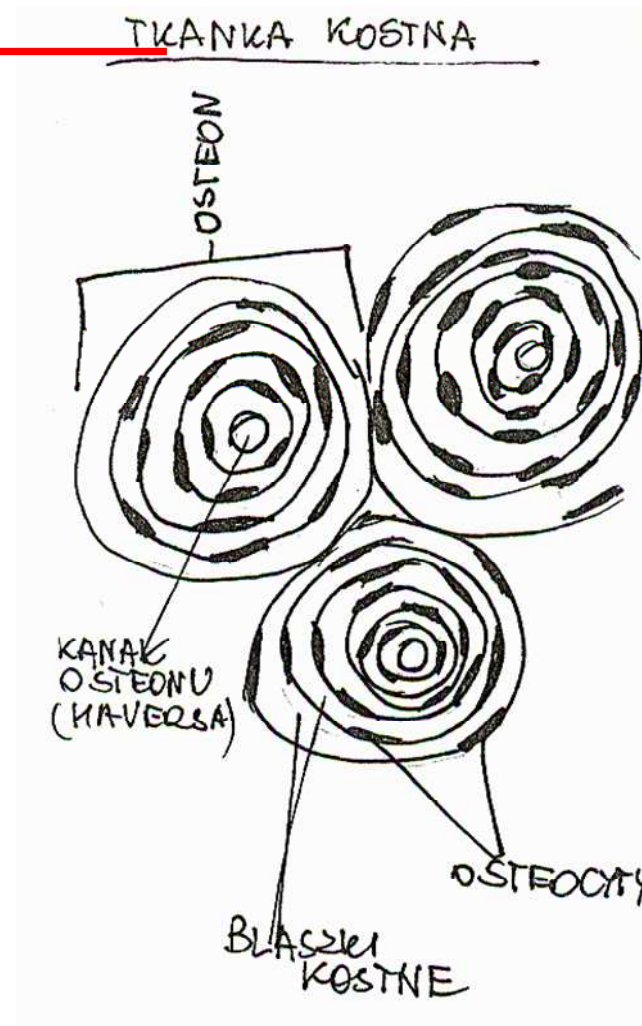

Nabłonkowa

→ Łączna

Mięśniowa

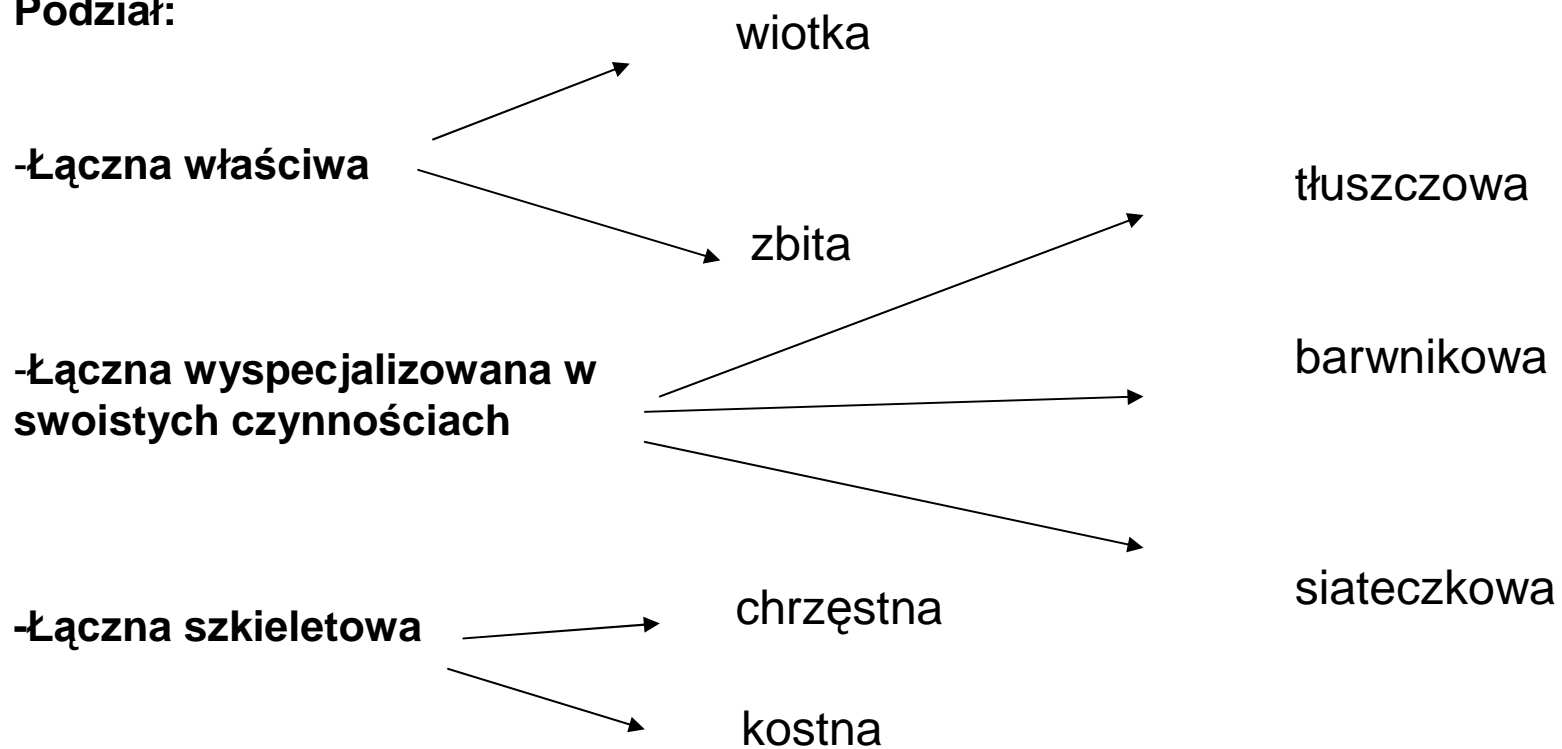
Nerwowa

Tkanka łączna

Podział:

Tkanki

Nabłonkowa

Łączna

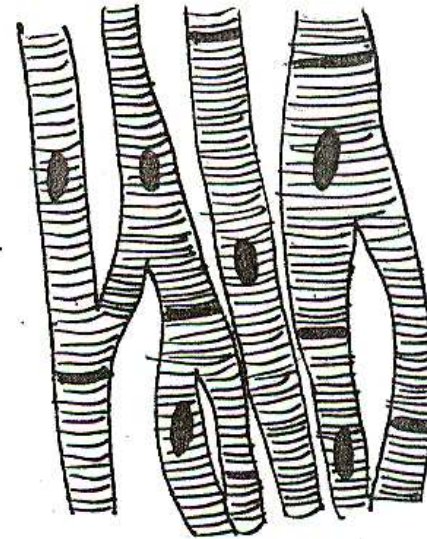
→ Mięśniowa

Nerwowa

MIĘŚNIÓWKA CIĄDKA

MIĘSIEN SERCOWY

Tkanki

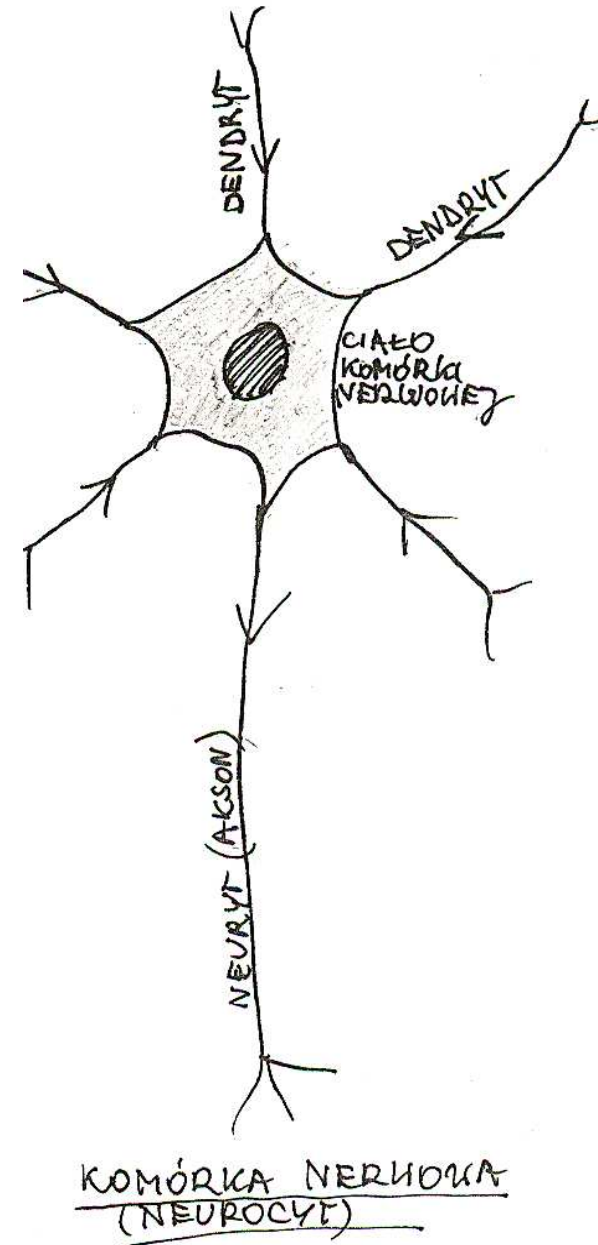

Nabłonkowa

Łączna

Mięśniowa

→ Nerwowa

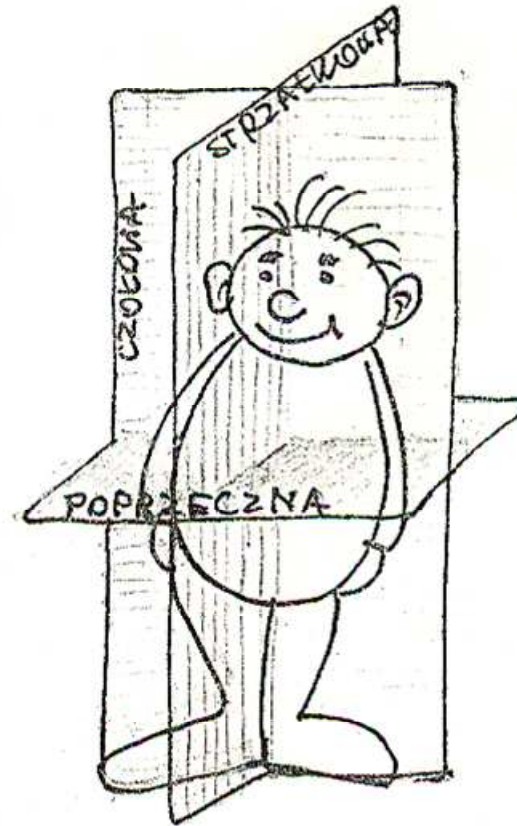
Neuron

Układy narządów

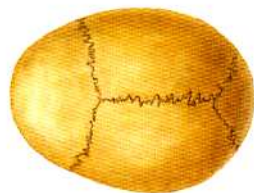
Główne osie i płaszczyzny ciała

Kostno- stawowy
Mięśniowy
Naczyniowy
Pokarmowy
Oddechowy
Moczowy
Płciowy
Nerwowy
Powłoka wspólna

Układ kostno stawowy

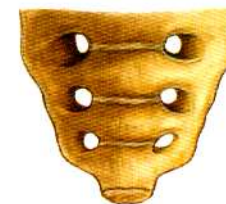

Ryc. 15 Więzozrost, *articularia fibrosa*, na przykładzie szwów czaszki.

Ryc. 16 Chrzętkozrost, *articularia cartilaginea*, na przykładzie spojenia tonowego.

Ryc. 17 Kośćozrost, *articularia ossea*, na przykładzie kości krzyżowej.

Ścisłe (nieruchome)

Więzozrosty (syndesmosis)

Chrzętkozrosty (synchondrosis)

Kośćozrosty (synostosis)

Wolne (ruchome) czyli stawy (*articularia*)

Stawy

Podział

Zawiasowy (ginglymus)

Obrotowy (trochoidea)

Śrubowy (cochlearis)

Elipsoidalny (elipsoidea)

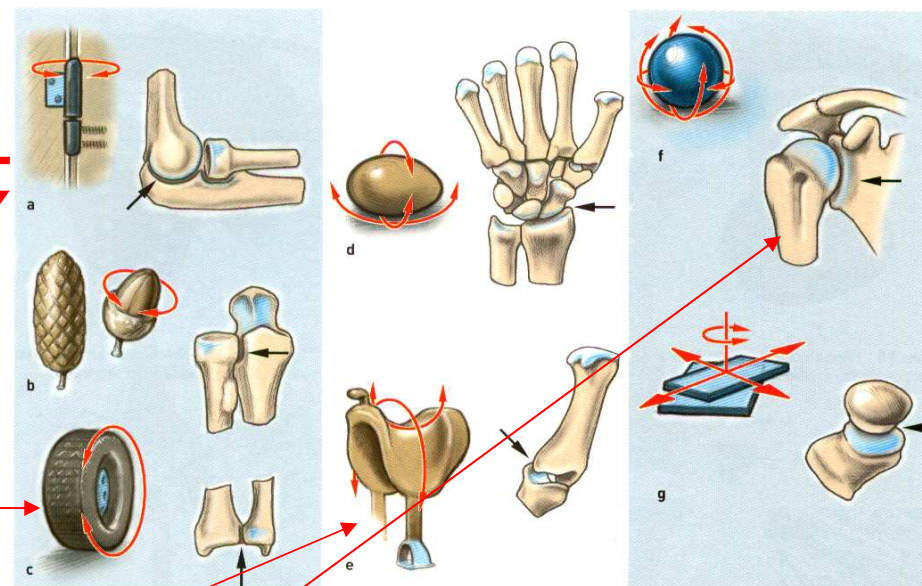
Siodełkowy (sellaris)

Kulisty wolny (spherioidea)

Kulisty panewkowy (cotylica)

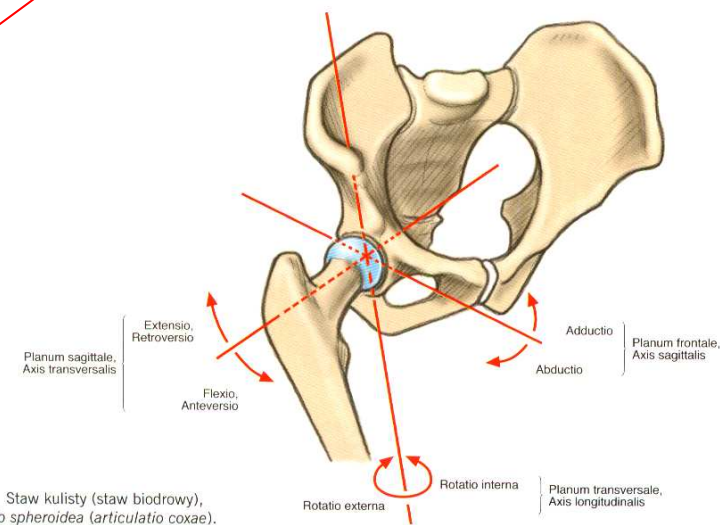
Nieregularny

Płaski

Ryc. 19 a-g Stawy, juncturae synoviales.
 a staw zawiasowy, *articulatio cylindrica*
 b staw siodełkowy, *articulatio conoidea*
 c staw obrotowy, *articulatio trochoidea*

d staw owalny, *articulatio ovoidea*
 e staw siodełkowy, *articulatio sellaris*
 f staw kulisty, *articulatio spherioidea*
 g staw płaski, *articulatio plana*

Ryc. 20 Staw kulisty (staw biodrowy),
articulatio spherioidea (articulatio coxae).

Czaszka

Kość czołowa (os frontale)

Kość klinowa (os sphenoidale)

Kość ciemieniowa (os parietale)

Kość skroniowa (os temporale)

Kość sitowa (os ethmoidale)

Kość potyliczna (os occipitale)

Żuchwa (os mandibule)

Szczęka (os maxillare)

Kość jarzmowa (os zygomaticum)

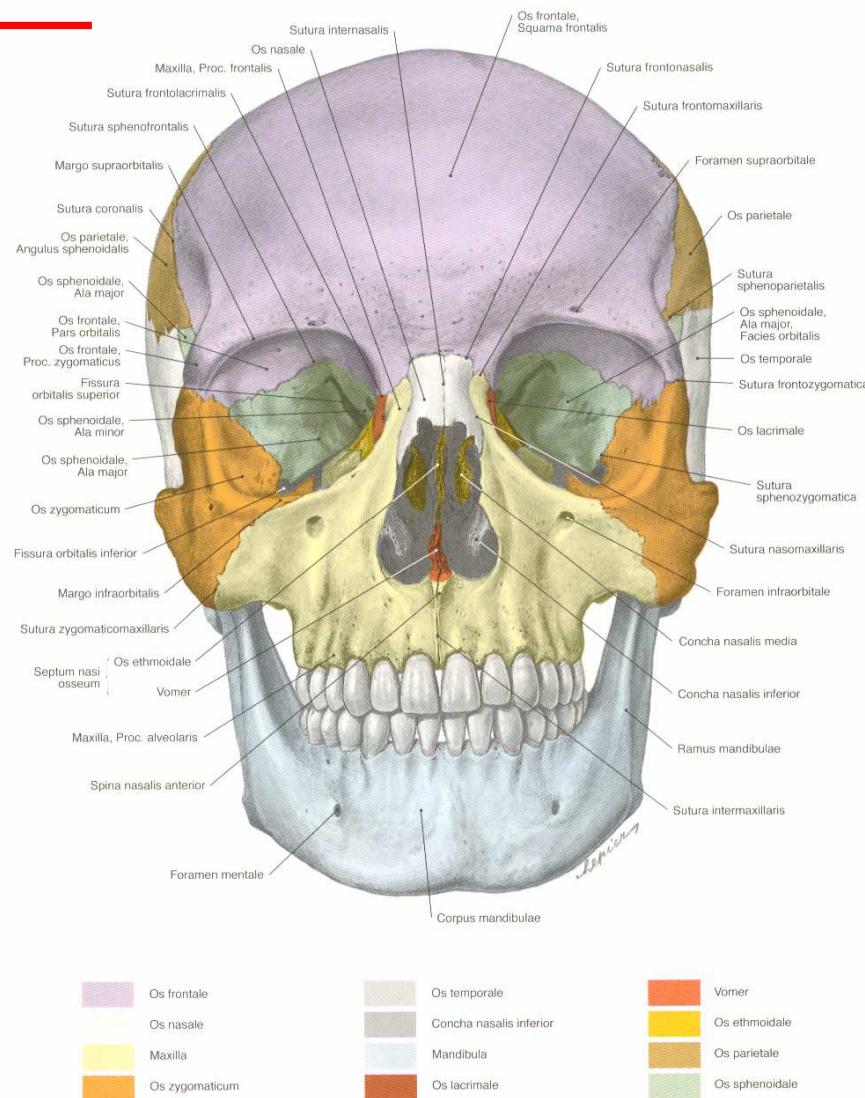
Kość nosowa (os nasale)

Kość łzowa (os lacrimale)

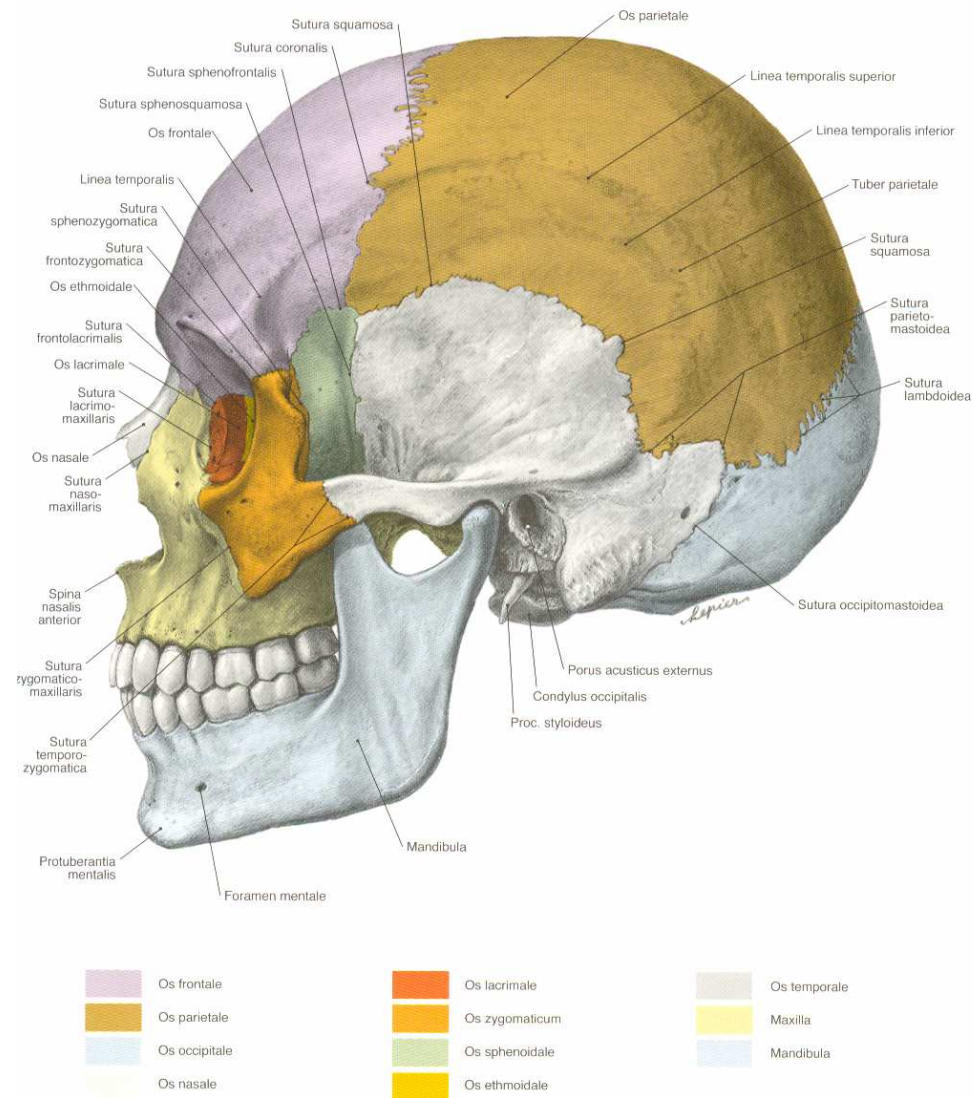
Lemiesz (vomer)

Kość podniebienna (os palatinum)

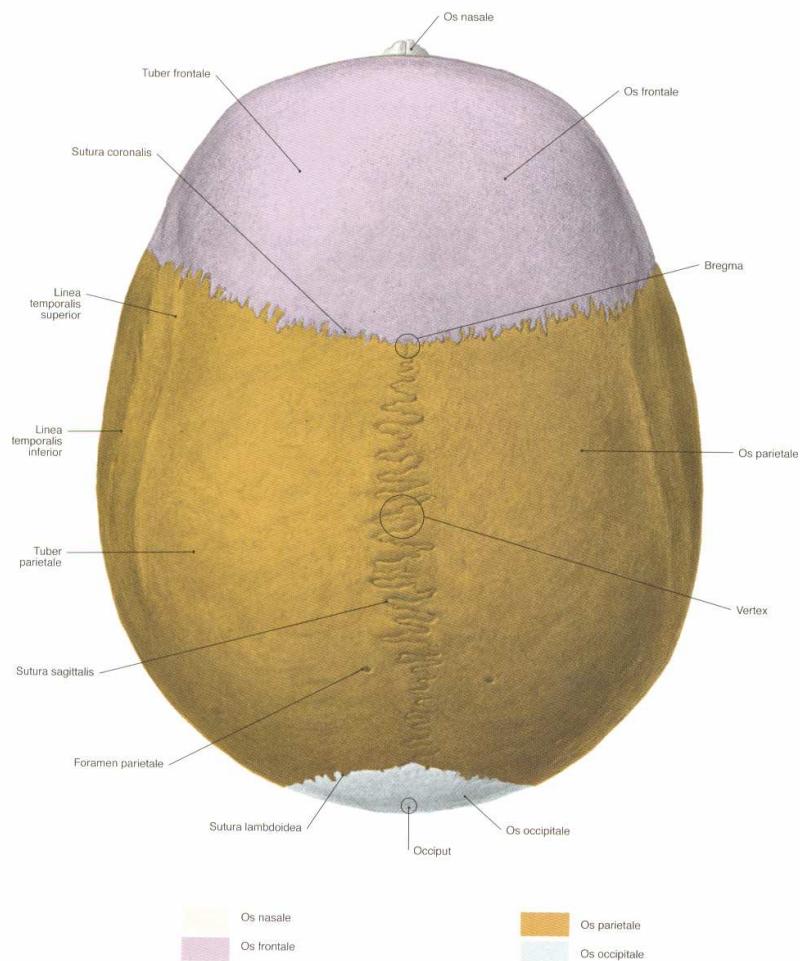
Małżowina nosowa dolna (concha nasalis inferior)

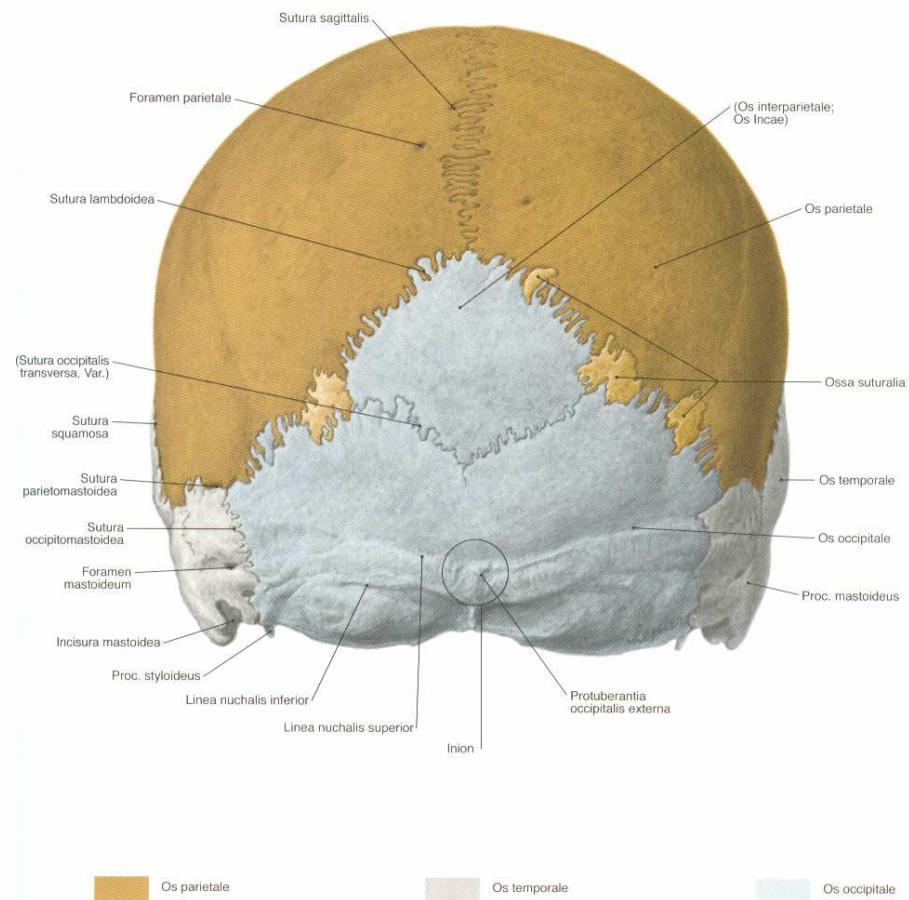
Czaszka

Czaszka

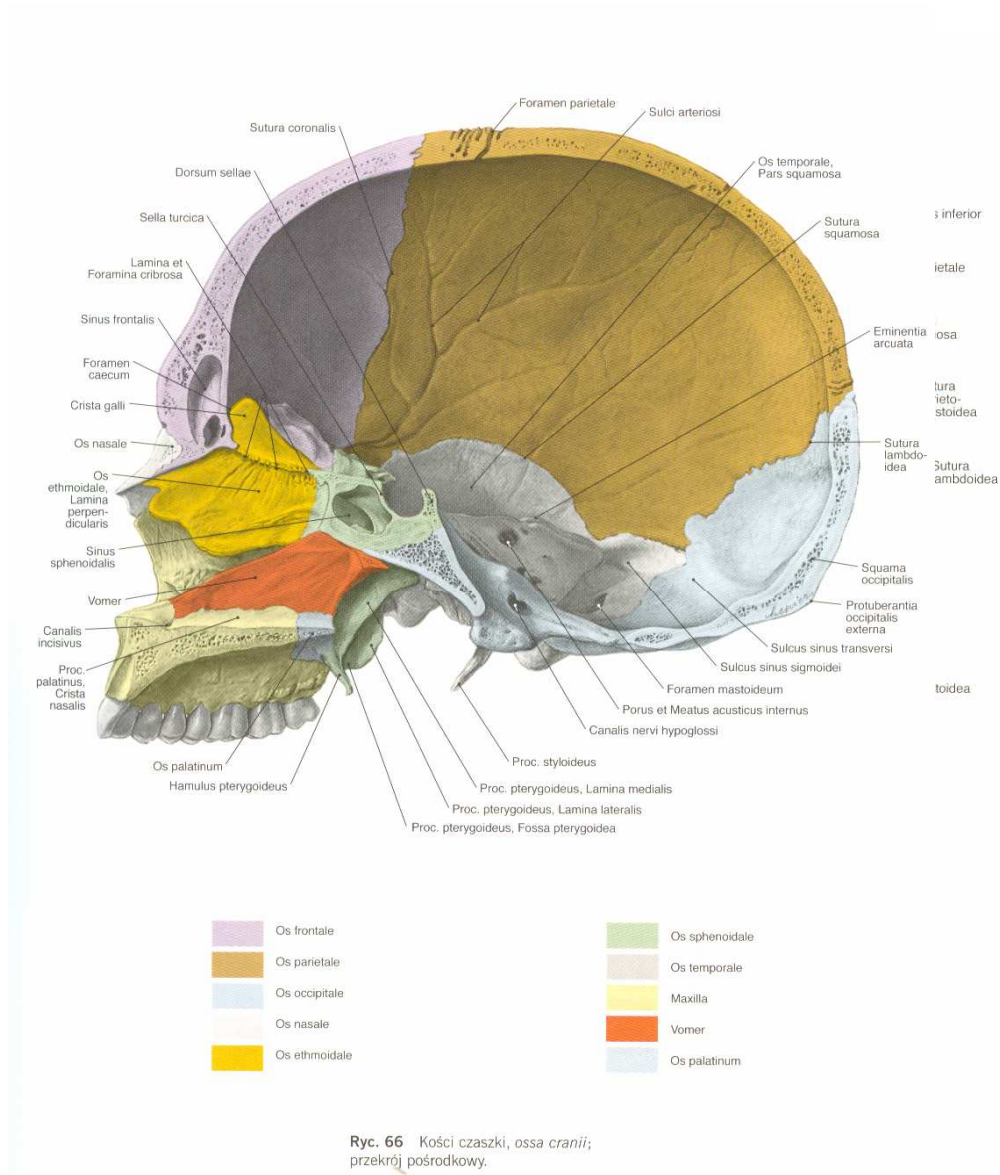
Ryc. 64 Kości czaszki, ossa cranii; widok od góry.

Ryc. 65 Kości czaszki, ossa cranii; widok od tyłu.

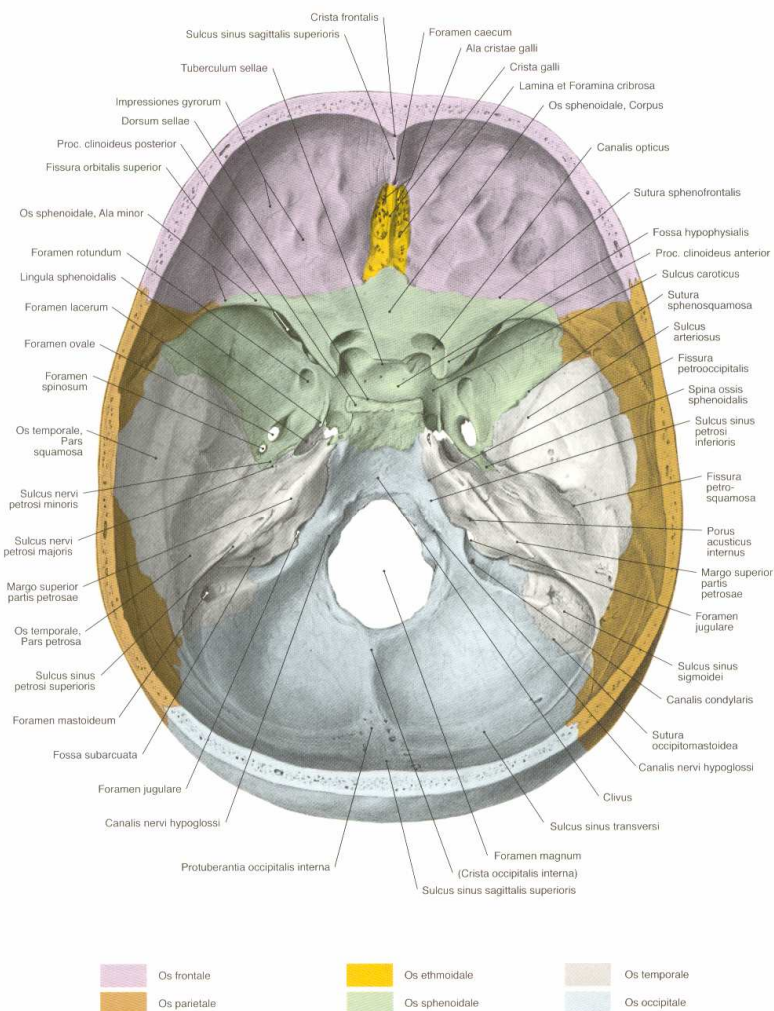

Czaszka

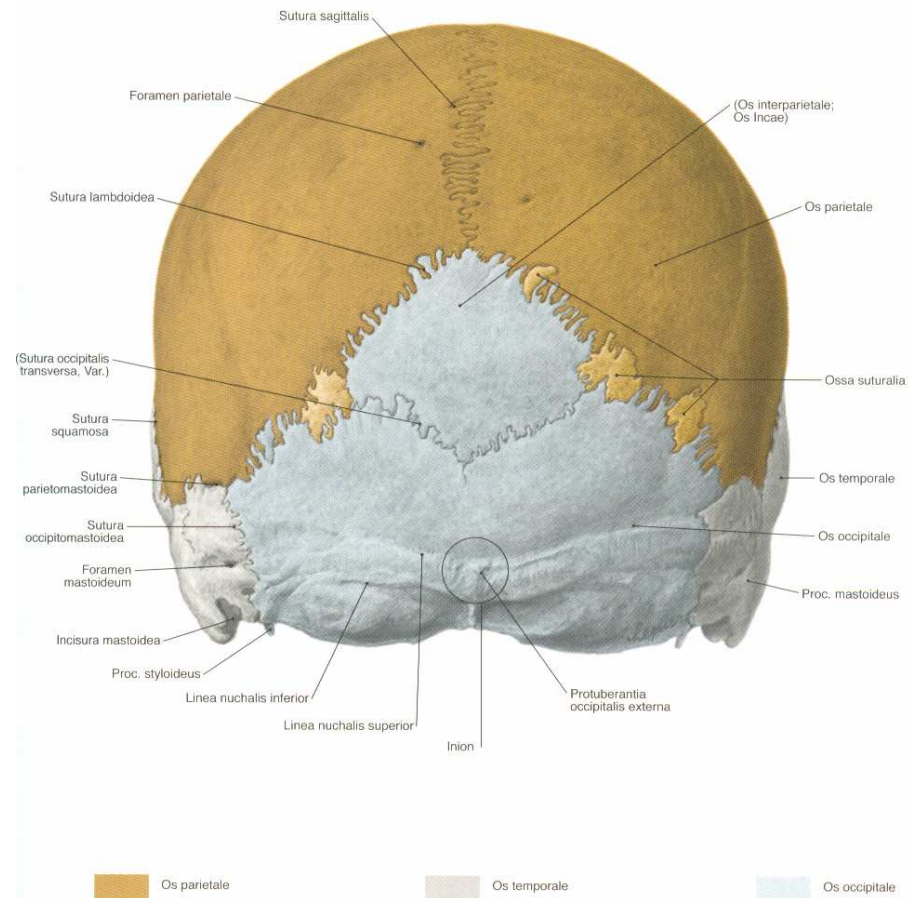

Ryc. 66 Kości czaszki, ossa cranii; przekrój pośrodkowy.

Czaszka

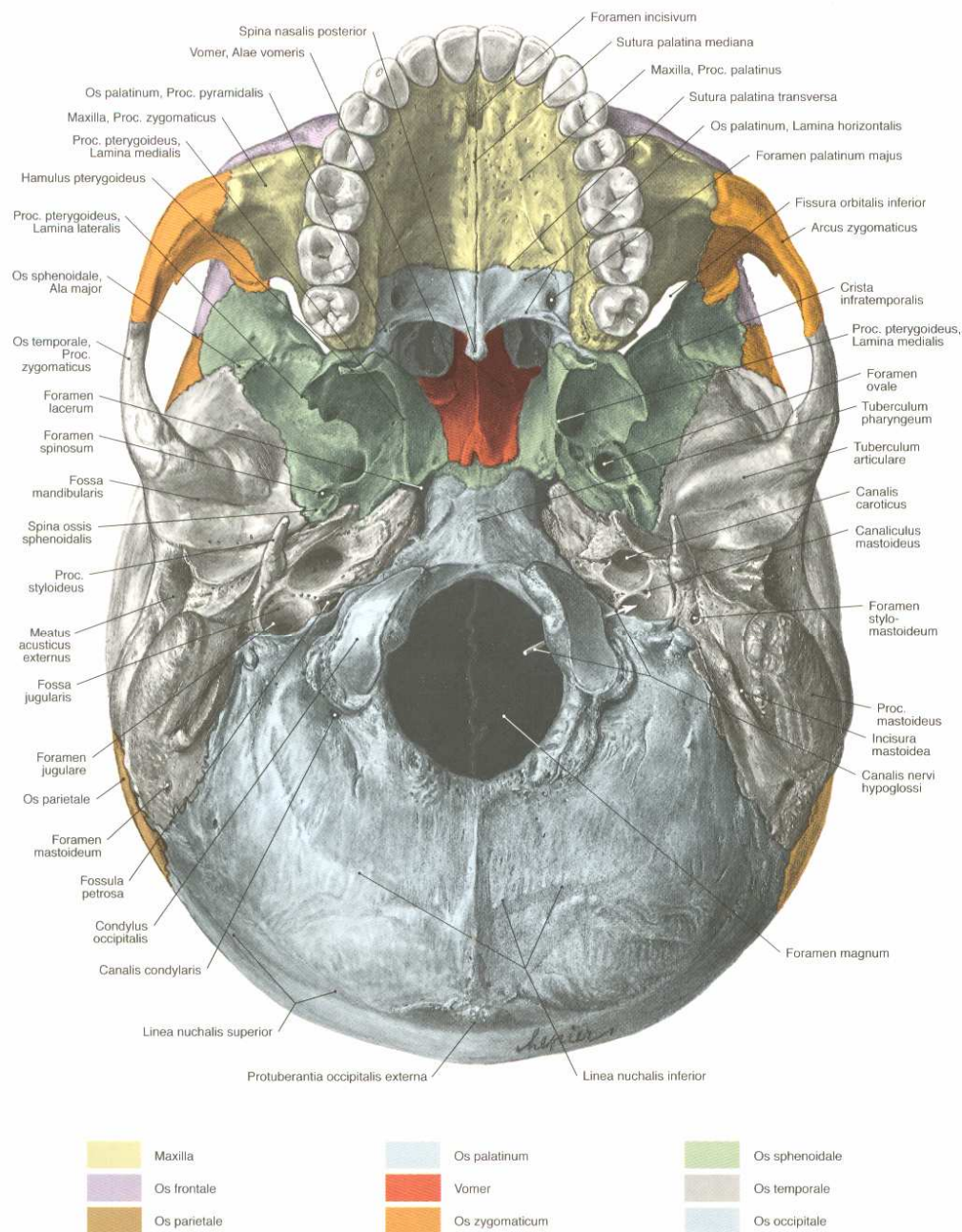

Ryc. 68 Powierzchnia wewnętrzna podstawy czaszki, *basis cranii interna*.

Ryc. 65 Kości czaszki, *ossa cranii*; widok od tyłu.

Czaszka

Ryc. 70 Powierzchnia zewnętrzna podstawy czaszki, *basis cranii externa*.

Czaszka

Kość czołowa (os frontale)

Kość klinowa (os sphenoidale)

Kość ciemieniowa (os parietale)

Kość skroniowa (os temporale)

Kość sitowa (os ethmoidale)

Kość potyliczna (os occipitale)

Żuchwa (os mandibule)

Szczęka (os maxillare)

Kość jarzmowa (os zygomaticum)

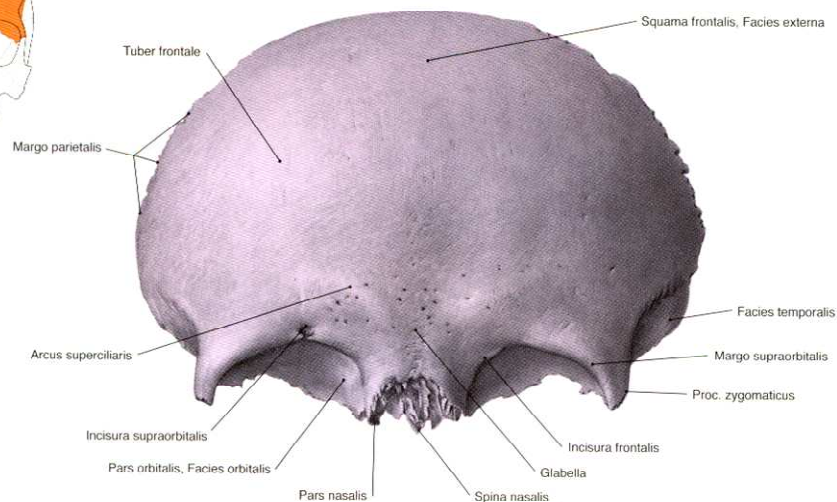
Kość nosowa (os nasale)

Kość łzowa (os lacrimale)

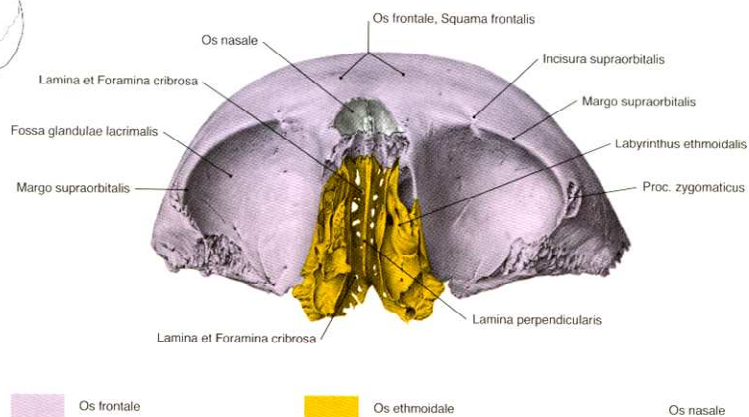
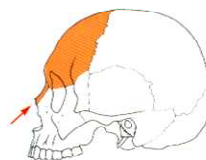
Lemiesz (vomer)

Kość podniebienna (os palatinum)

Małżowina nosowa dolna (concha nasalis inferior)

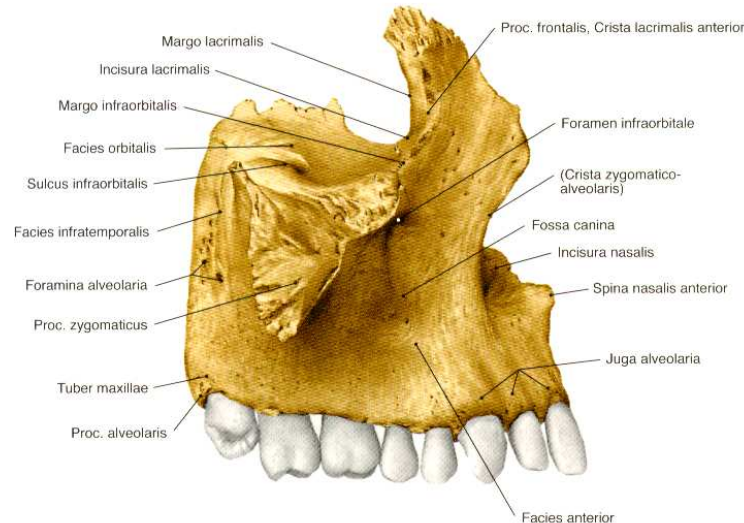
Ryc. 78 Kość czołowa, os frontale.

Ryc. 79 Kość czołowa, os frontale;
kość sitowa, os ethmoidale,
kości nosowe, ossa nasalia.

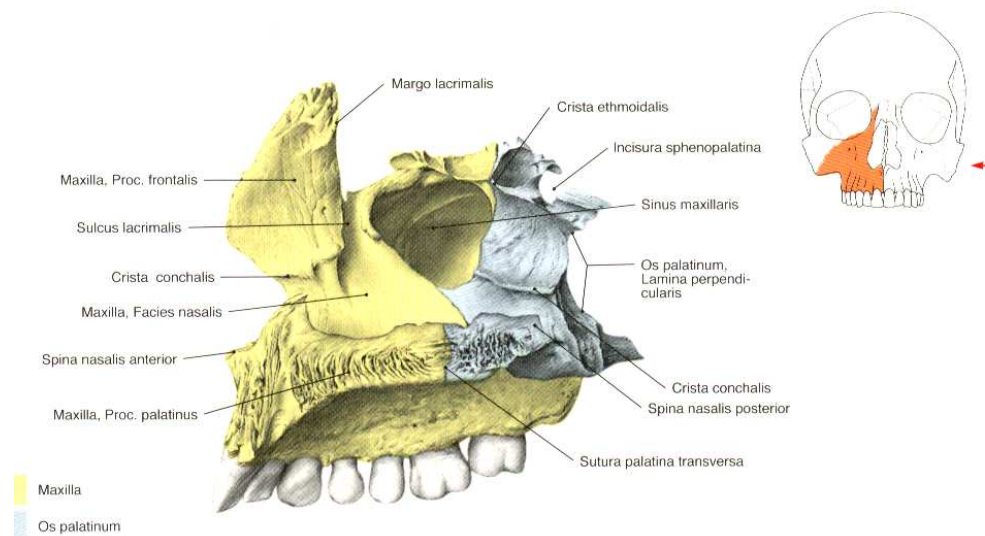
Czaszka

- Kość czołowa (os frontale)
- Kość klinowa (os sphenoidale)
- Kość ciemieniowa (os parietale)
- Kość skroniowa (os temporale)
- Kość sitowa (os ethmoidale)
- Kość potyliczna (os occipitale)

Ryc. 80 Szczęka, *maxilla*.

- Żuchwa (os mandibule)
- Szczęka (os maxillare)**
- Kość jarzmowa (os zygomaticum)
- Kość nosowa (os nasale)
- Kość łzowa (os lacrimale)
- Lemiesz (vomer)
- Kość podniebienna (os palatinum)
- Małżowina nosowa dolna (concha nasalis inferior)

Ryc. 81 Szczęka, *maxilla*,
i kość podniebienna, *os palatinum*.

Czaszka

Kość czołowa (os frontale)

Kość klinowa (os sphenoidale)

Kość ciemieniowa (os parietale)

Kość skroniowa (os temporale)

Kość sitowa (os ethmoidale)

Kość potyliczna (os occipitale)

Żuchwa (os mandibule)

Szczęka (os maxillare)

Kość jarzmowa (os zygomaticum)

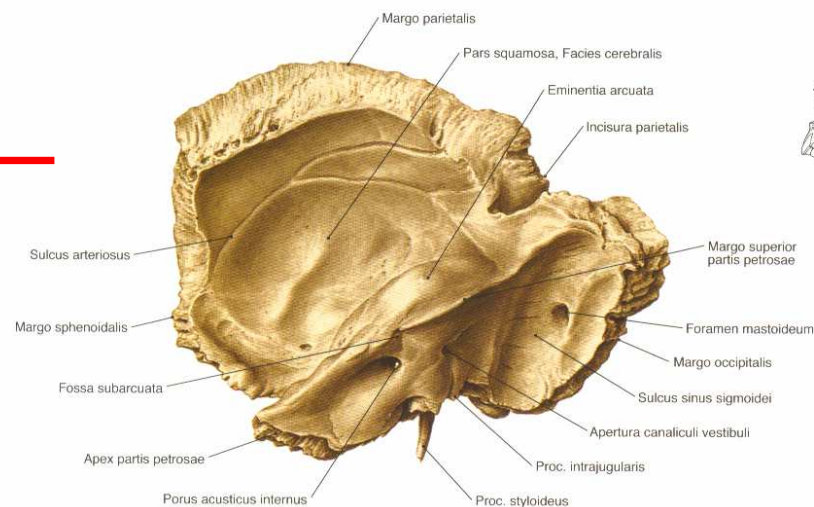
Kość nosowa (os nasale)

Kość łzowa (os lacrimale)

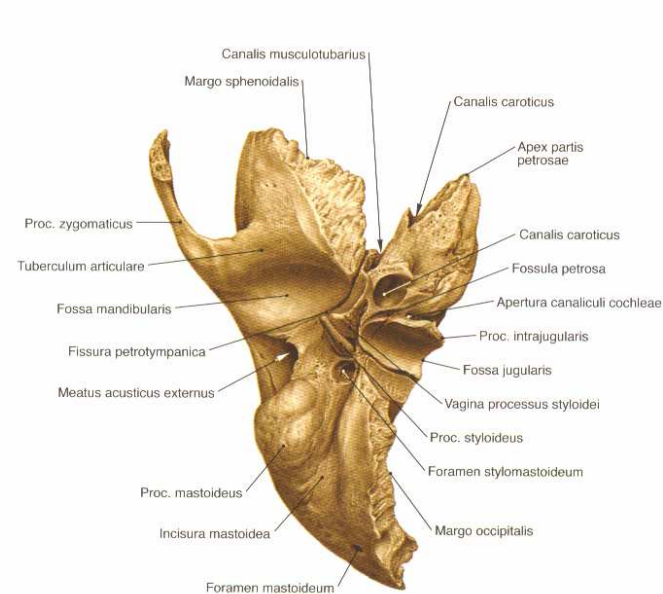
Lemiesz (vomer)

Kość podniebienna (os palatinum)

Małżowina nosowa dolna (concha nasalis inferior)

Ryc. 98 Kość skroniowa, os temporale.

Ryc. 99 Kość skroniowa, os temporale.

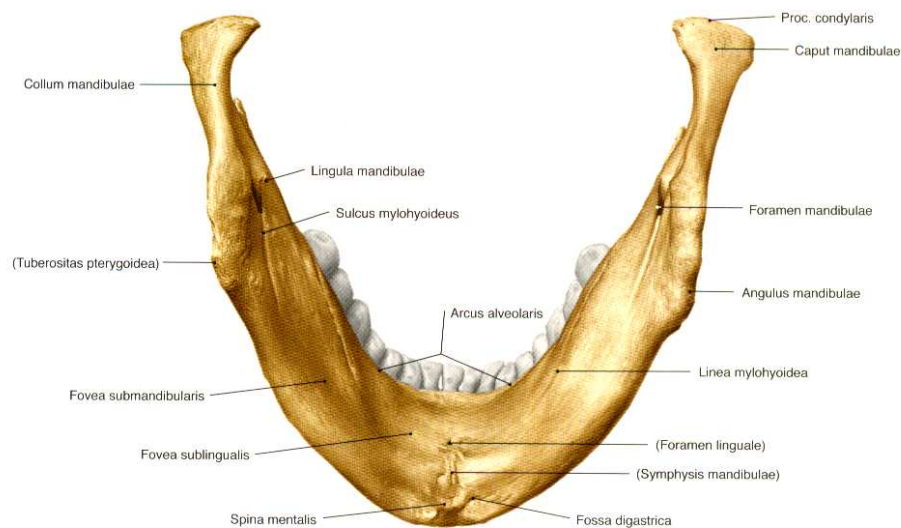
Czaszka

- Kość czołowa (os frontale)
- Kość klinowa (os sphenoidale)
- Kość ciemieniowa (os parietale)
- Kość skroniowa (os temporale)
- Kość sitowa (os ethmoidale)
- Kość potyliczna (os occipitale)

Żuchwa (os mandibule)

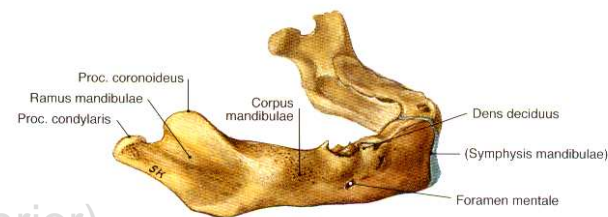
- Szczęka (os maxillare)
- Kość jarzmowa (os zygomaticum)
- Kość nosowa (os nasale)
- Kość łzowa (os lacrimale)
- Lemiesz (vomer)
- Kość podniebienna (os palatinum)
- Małżowina nosowa dolna (concha nasalis inferior)

Ryc. 103 Żuchwa, mandibula.

Ryc. 104 Żuchwa, mandibula, osoby w wieku starczym.

Ryc. 105 Żuchwa, mandibula, noworodka.

Kręgosłup

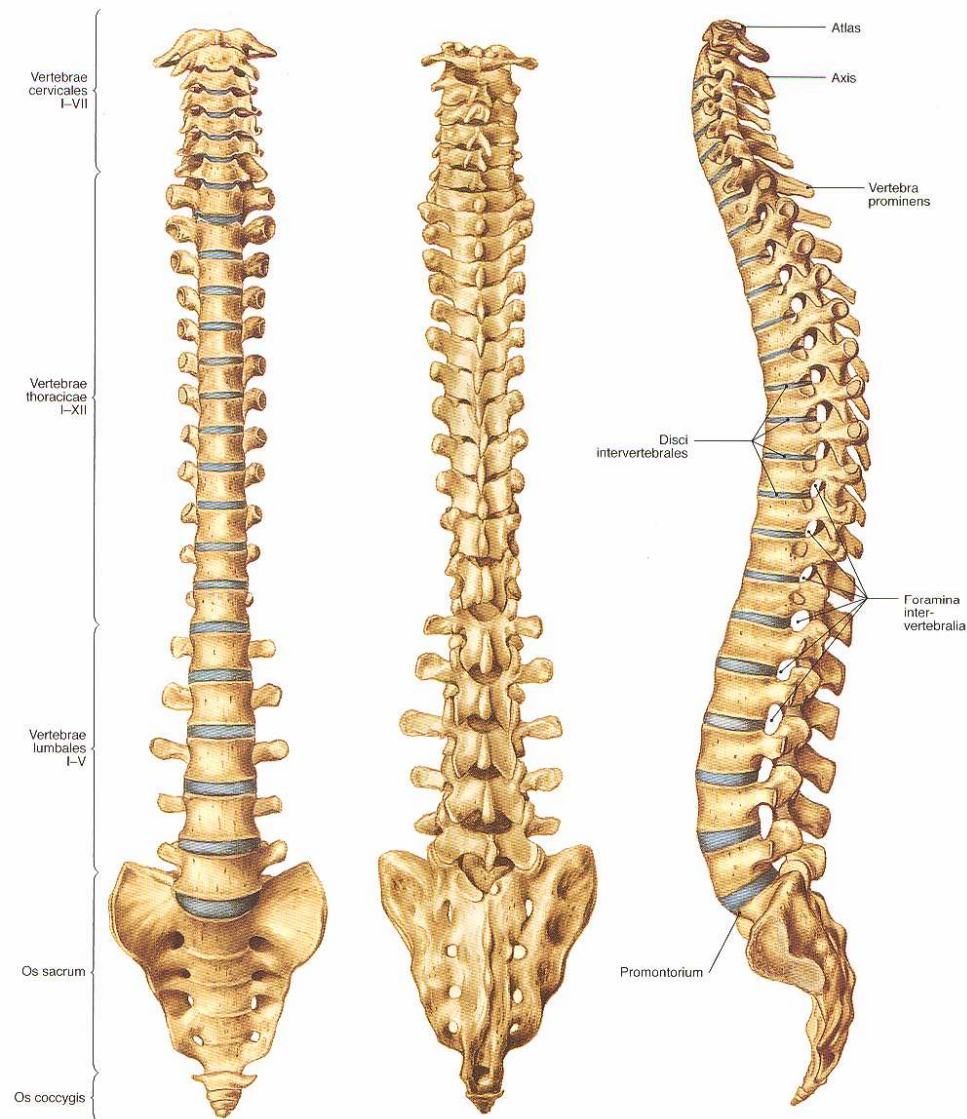
Kręgi szyjne (vertebrae cervicales)

Kręgi piersiowe (vertebrae thoracicae)

Kręgi lędźwiowe

Kość krzyżowa

Kość ogonowa (os coccygis)

Ryc. 733 Kręgosłup, *columna vertebralis*, widok od strony brzusznej.

Ryc. 734 Kręgosłup, *columna vertebralis*, widok od strony grzbietowej.

Ryc. 735 Kręgosłup, *columna vertebralis*, widok od strony lewej.

Kręgosłup

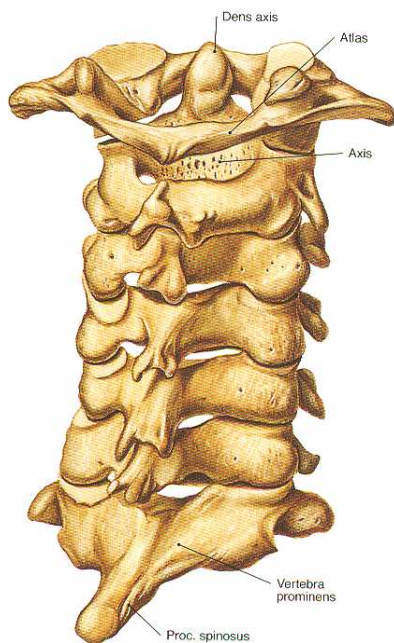
Kręgi szyjne (vertebrae cervicales)

Kręgi piersiowe (vertebrae thoracicae)

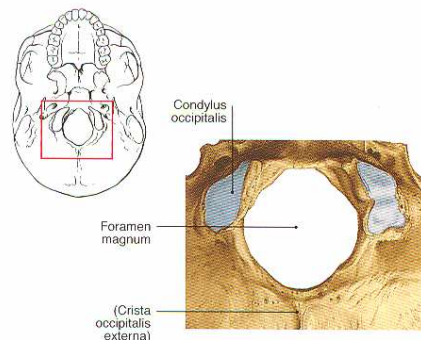
Kręgi lędźwiowe

Kość krzyżowa

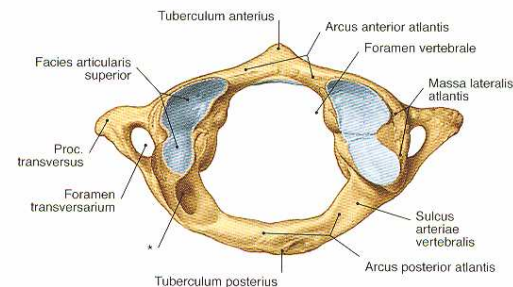
Kość ogonowa (os coccygis)

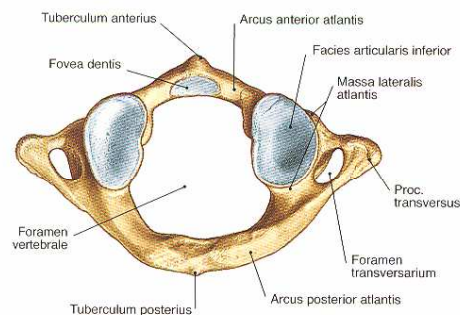
Ryc. 748 Kręgi szyjne 1.-7., *vertebrae cervicales I-VII*; widok od strony tylno-bocznej.

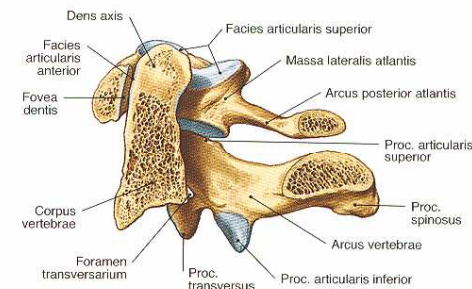
Ryc. 739 Kość potyliczna, *os occipitale*; wycinek kości potylicznej z otworem wielkim i kłykami potylicznymi oraz powierzchniami stawowymi dla stawu szczytowo-potylicznego (tzw. stawu górnego głowy); widok od dołu.

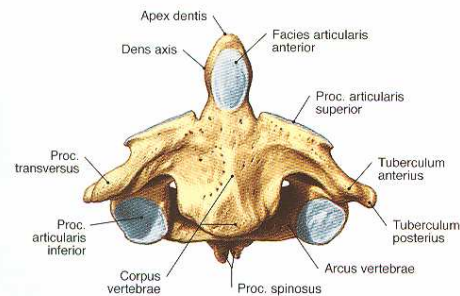
Ryc. 740 Krąg szczytowy, *atlas*; widok od góry. Górne powierzchnie stawowe kręgu szczytowego są często przedzielone.
* Odmiana: zamiast *sulcus a. vertebralis* może występować *canalis a. vertebralis*.

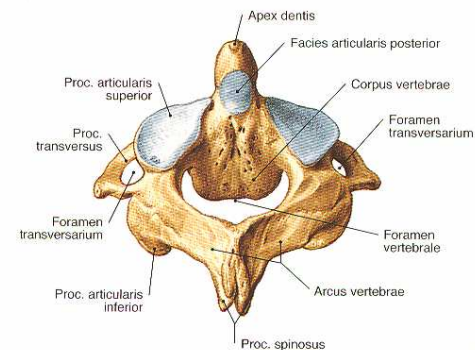
Ryc. 741 Krąg szczytowy, *atlas*; widok od dołu.

Ryc. 742 Krąg szczytowy, *atlas*, i krąg obrotowy, *axis*; przecięte w płaszczyźnie pośrodkowej.

Ryc. 743 Krąg obrotowy, *axis*; widok od przodu.

Ryc. 744 Krąg obrotowy, *axis*; widok od tyłu.

Kręgosłup

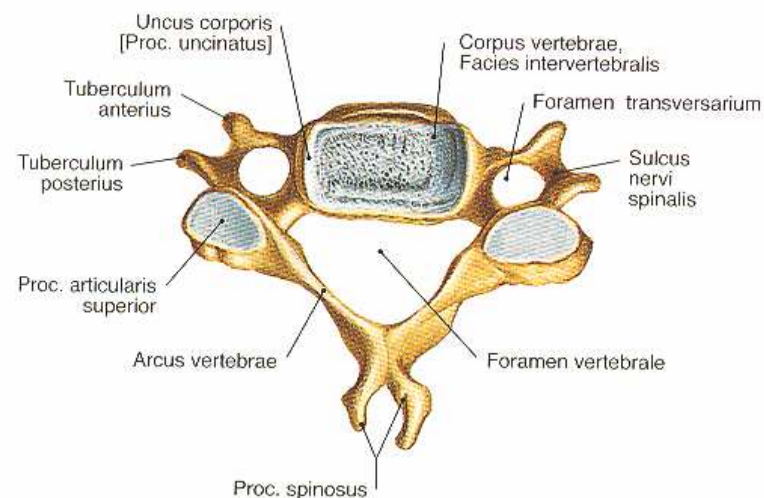
Kręgi szyjne (vertebrae cervicales)

Kręgi piersiowe (vertebrae thoracicae)

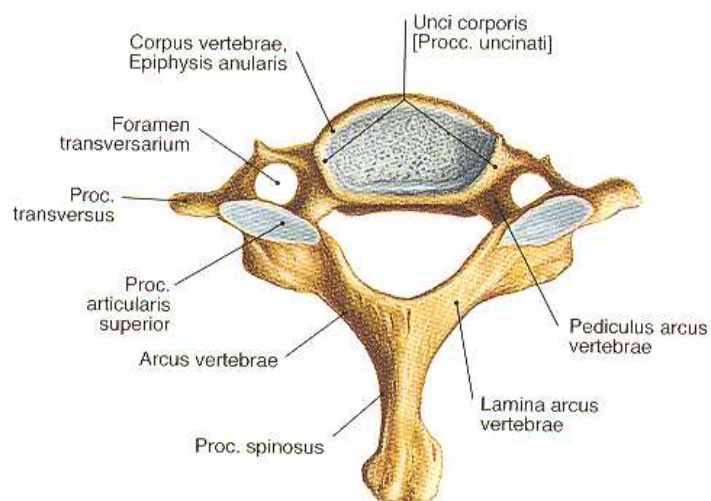
Kręgi lędźwiowe

Kość krzyżowa

Kość ogonowa (os coccygis)

Ryc. 745 Piąty kręg szyjny, *vertebra cervicalis V*:

Ryc. 746 Kręg wystający (siódmy kręg szyjny), *vertebra*

Kręgosłup

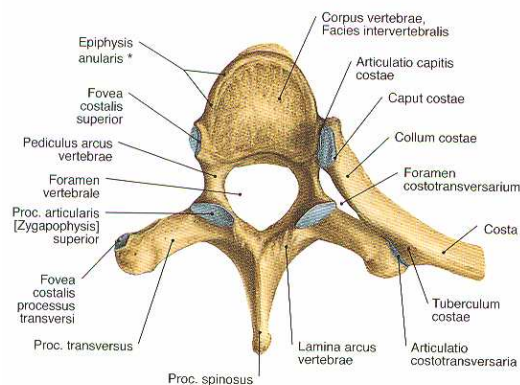
Kręgi szyjne (vertebrae cervicales)

Kręgi piersiowe (vertebrae thoracicae)

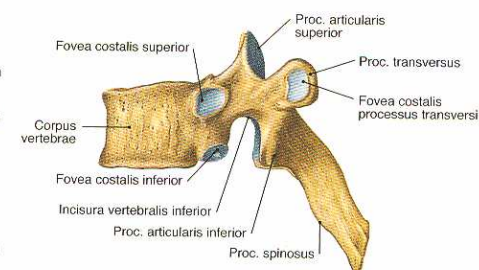
Kręgi lędźwiowe

Kość krzyżowa

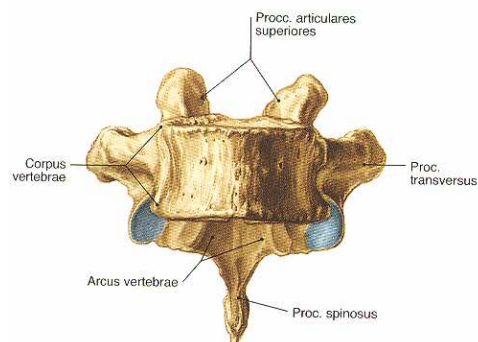
Kość ogonowa (os coccygis)

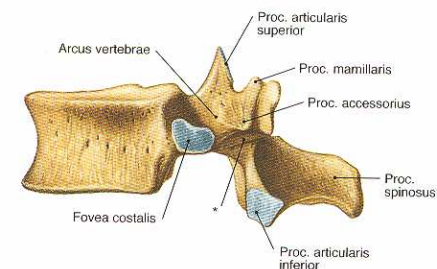
Ryc. 749 Szczegóły budowy kręgów piersiowych na przykładzie 5. kręgu piersiowego, *vertebra thoracica V*; widok od góry.
* widoczna również nasada pierścieniowata

Ryc. 750 Szósty kręgi piersiowy, *vertebra thoracica VI*; widok od strony lewej.

Ryc. 751 Dziesiąty kręgi piersiowy, *vertebra thoracica X*; widok od przodu.

Ryc. 752 Dwunasty kręgi piersiowy, *vertebra thoracica XII*; widok od strony bocznej.
* część łuku kręgowego położona pomiędzy wyrostkami stawowymi górnym i dolnym, tzw. cieśń, *isthmus*

Kręgosłup

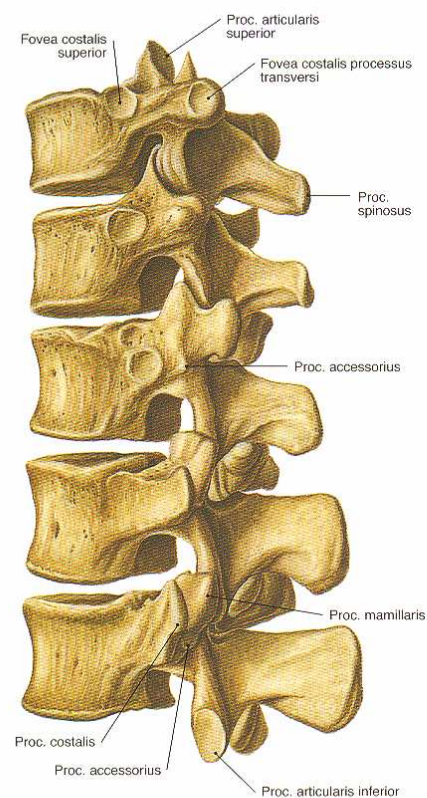
Kręgi szyjne (vertebrae cervicales)

Kręgi piersiowe (vertebrae thoracicae)

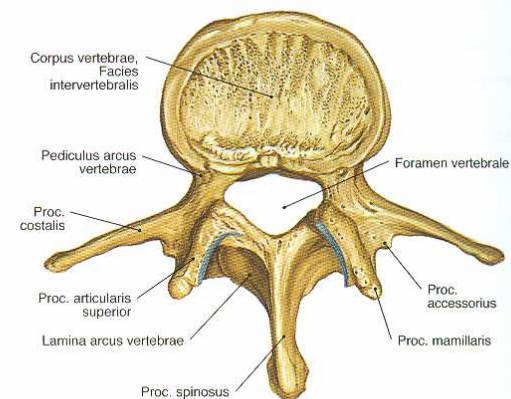
Kręgi lędźwiowe

Kość krzyżowa

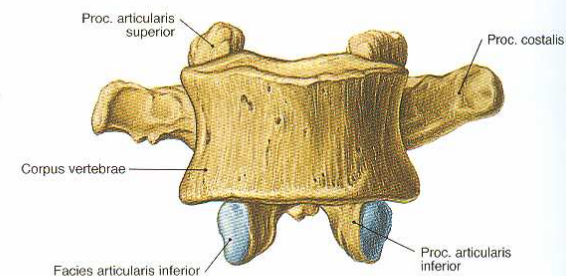
Kość ogonowa (os coccygis)

Ryc. 754 Kręgi piersiowe 10.–12., *vertebrae thoracicae X–XII*, i kręgi lędźwiowe 1.–2., *vertebrae lumbales I–II*; widok od strony tylnobocznej.

Ryc. 755 Czwarty kręgi lędźwiowy, *vertebra lumbalis IV*; widok od góry.

Ryc. 756 Czwarty kręgi lędźwiowy, *vertebra lumbalis IV*; widok od przodu.

Kręgosłup

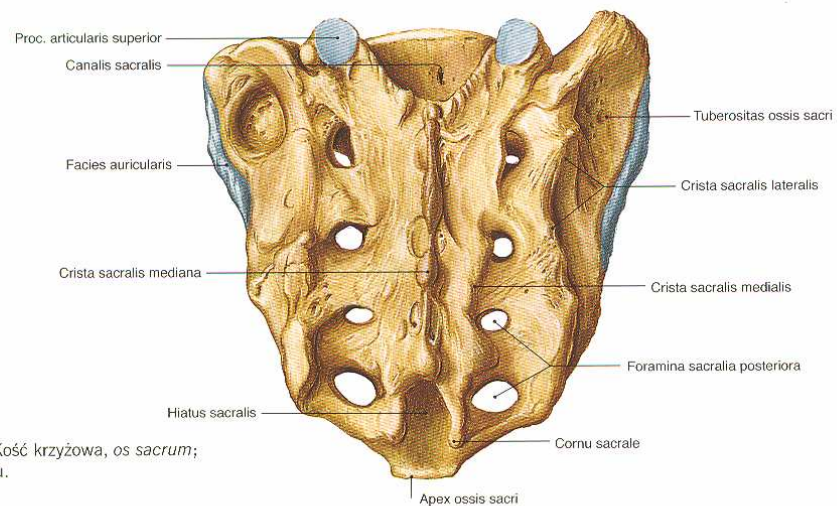
Kręgi szyjne (vertebrae cervicales)

Kręgi piersiowe (vertebrae thoracicae)

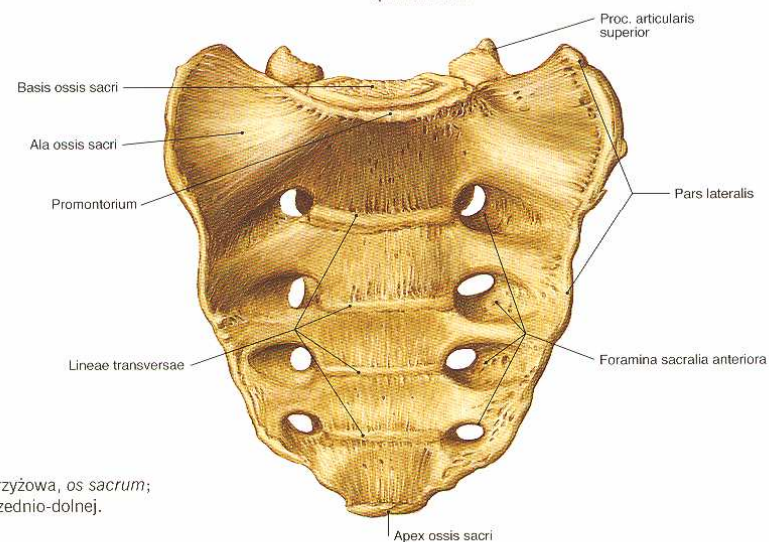
Kręgi lędźwiowe

Kość krzyżowa

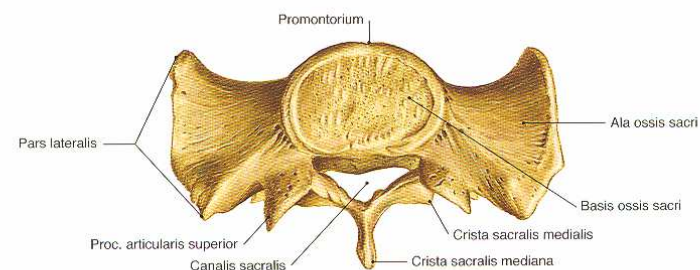
Kość ogonowa (os coccygis)

Ryc. 758 Kość krzyżowa, os *sacrum*;
widok od tyłu.

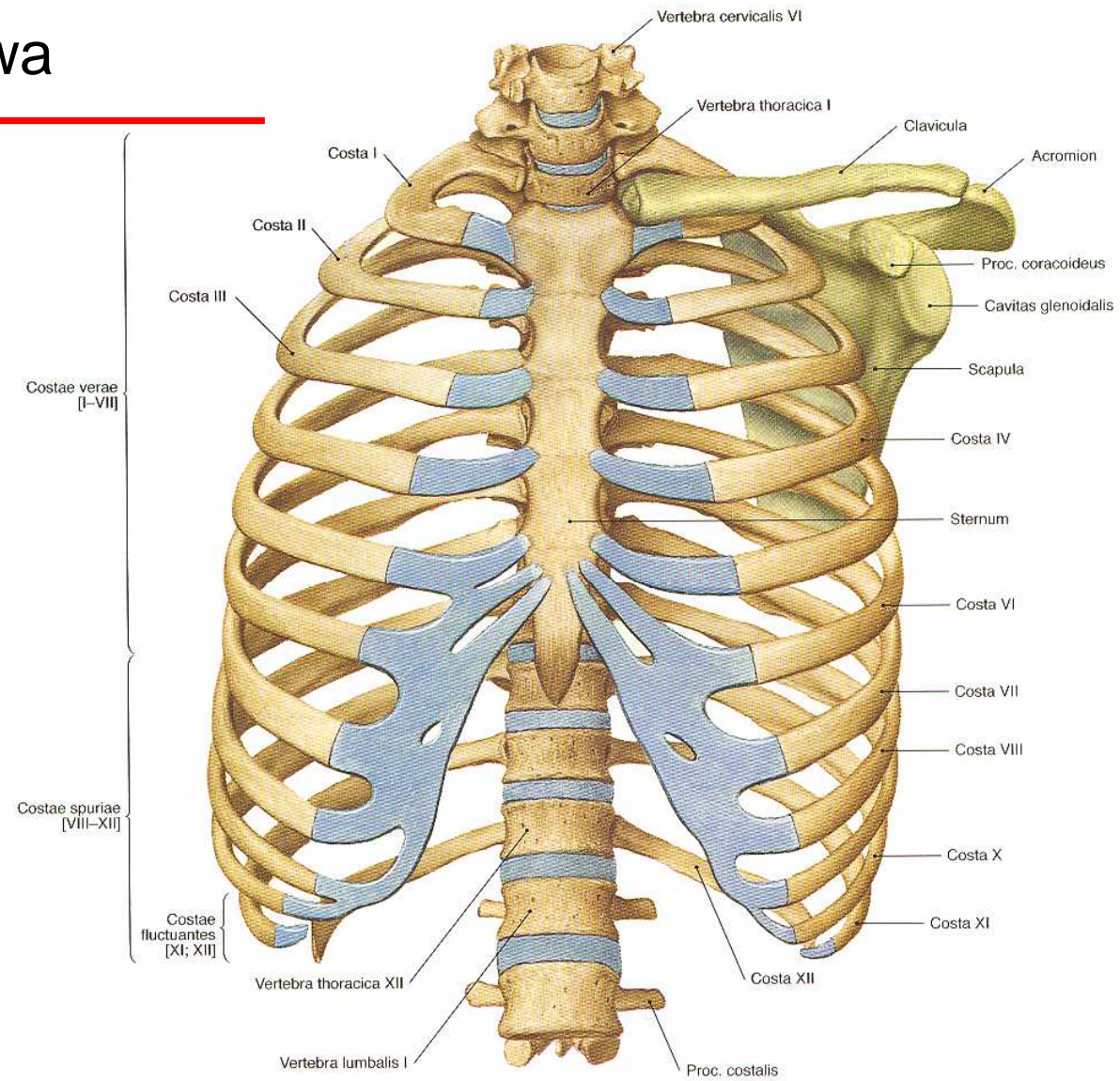
Ryc. 759 Kość krzyżowa, os *sacrum*;
widok od strony przednio-dolnej.

Ryc. 760 Kość krzyżowa, os *sacrum*;
po oddzieleniu jej górnej części na wysokości 2. kręgu krzyżowego;
widok od góry.

Klatka piersiowa

Ryc. 831 Klatka piersiowa, *cavea thoracis*,
i obręcz piersiowa lewa, *cingulum pectorale*.

Kończyna górna

(membrum superius)

Obojczyk

Łopatka

Kość ramienna

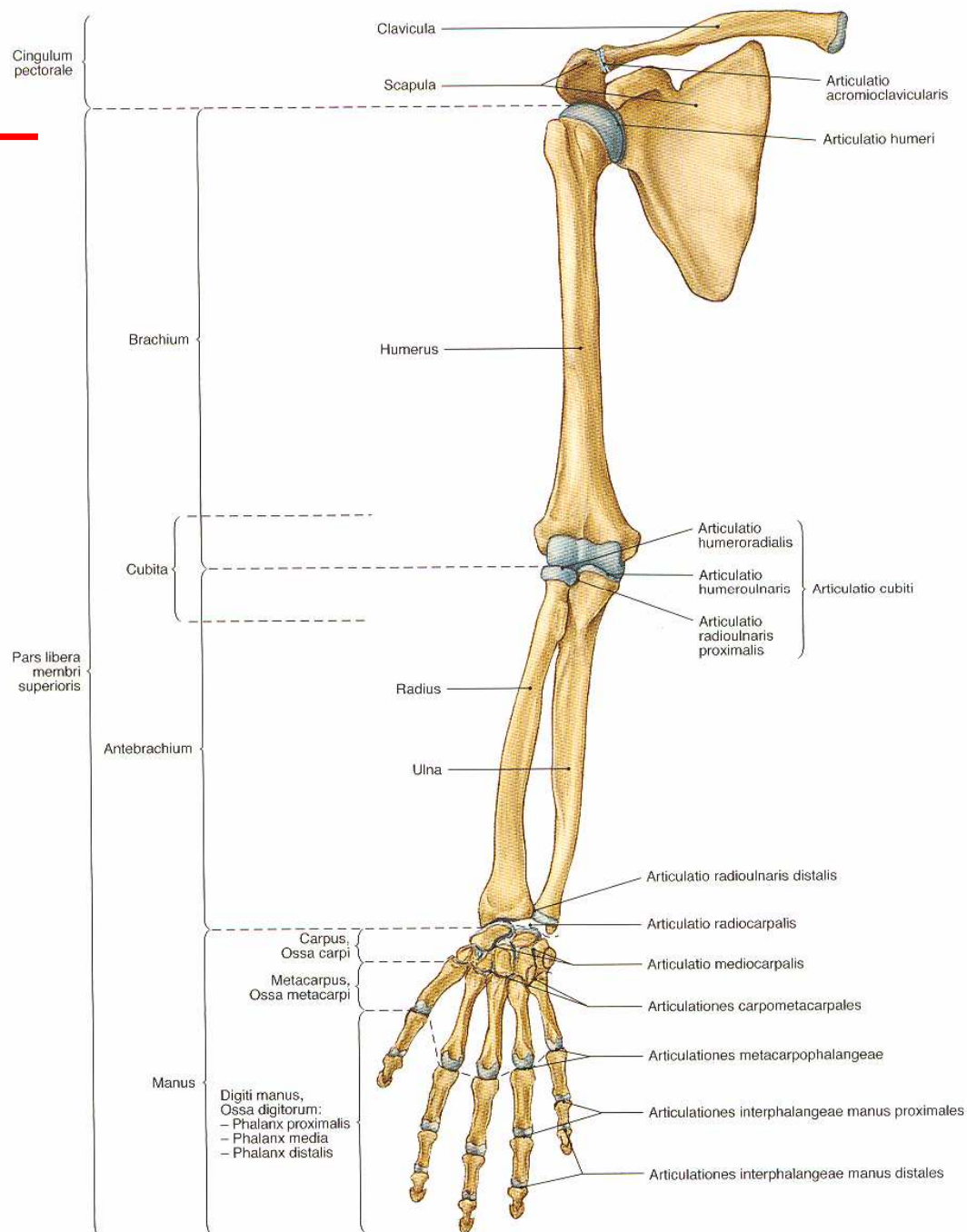
Kość łokciowa

Kość promieniowa

Kości nadgarstka

Kość śródręcza

Paliczki

Kończyna dolna

(membrum inferius)

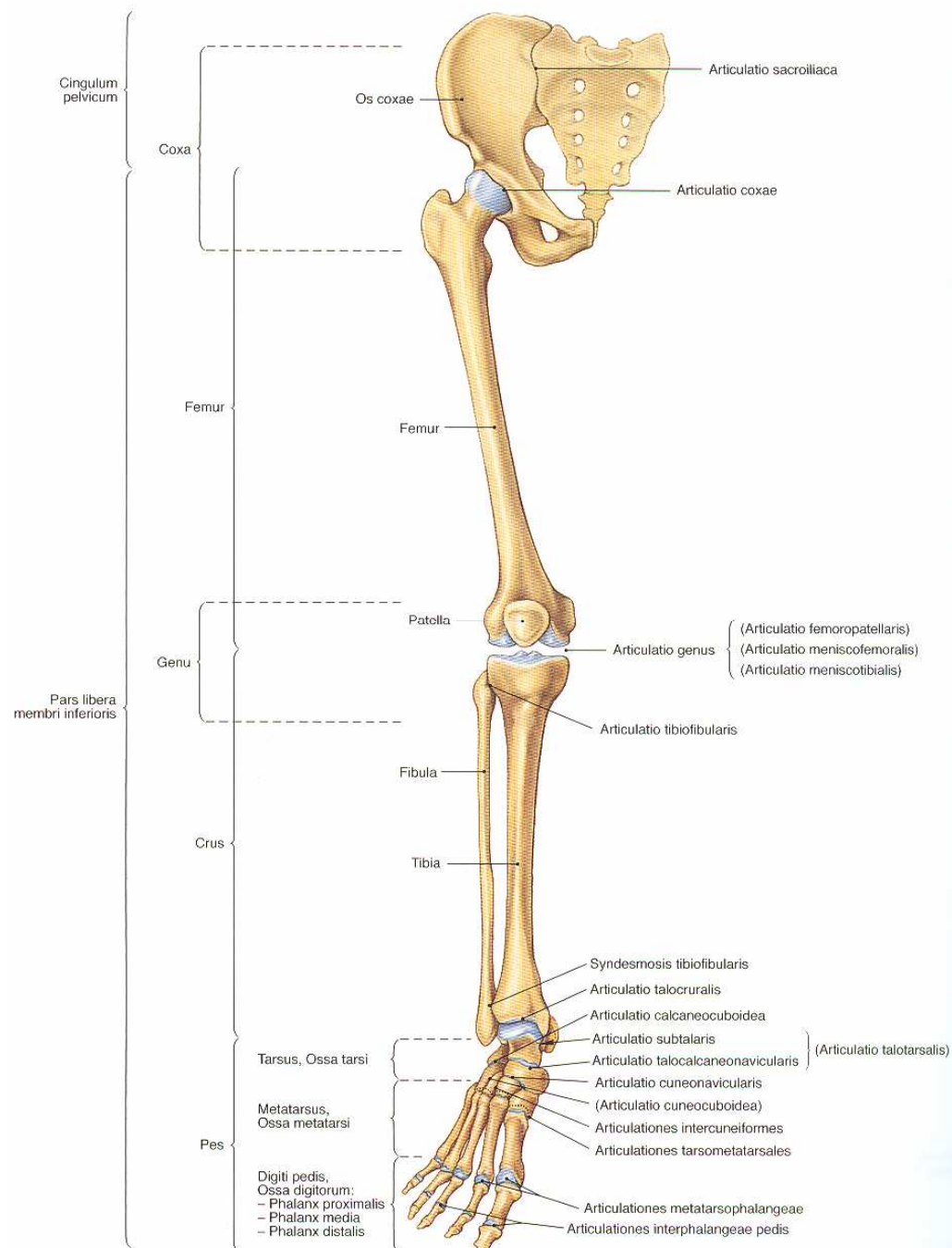
Kość miedniczna

Kość udowa

Kość piszczelowa

Strzałka

Kości stępu

Układ krążenia- serce (*cor*)

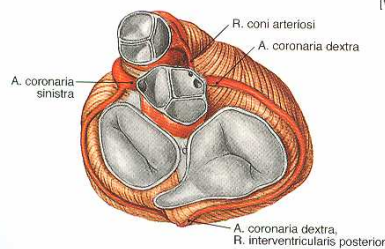
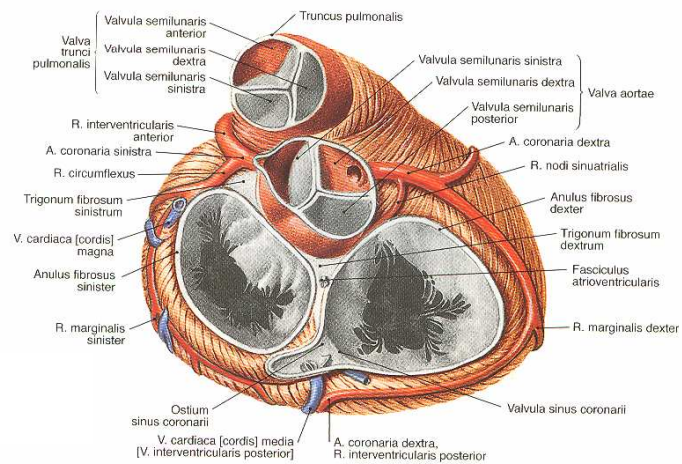
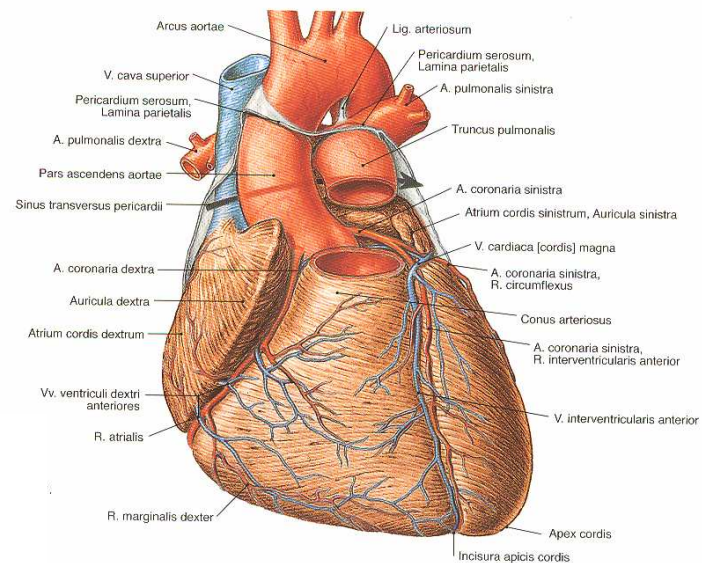
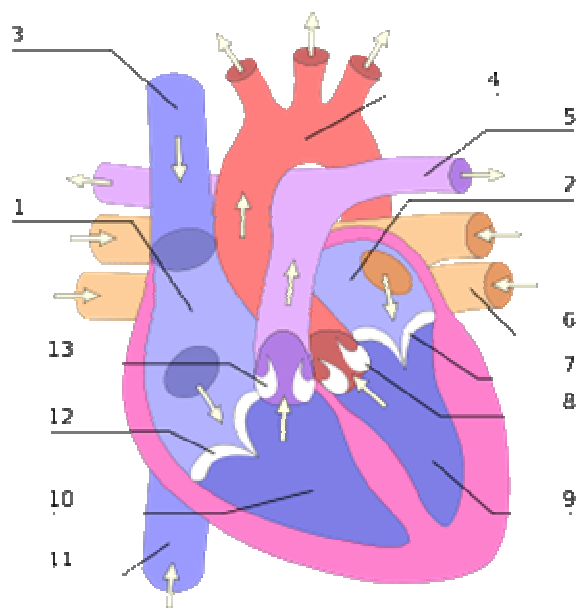
Naczynia krwionośne

Tętnice krążenia dużego

Żyły krążenia dużego

Naczynia chłonne

Krążenie małe
(czynnościowe)

Układ krążenia- serce (*cor*)

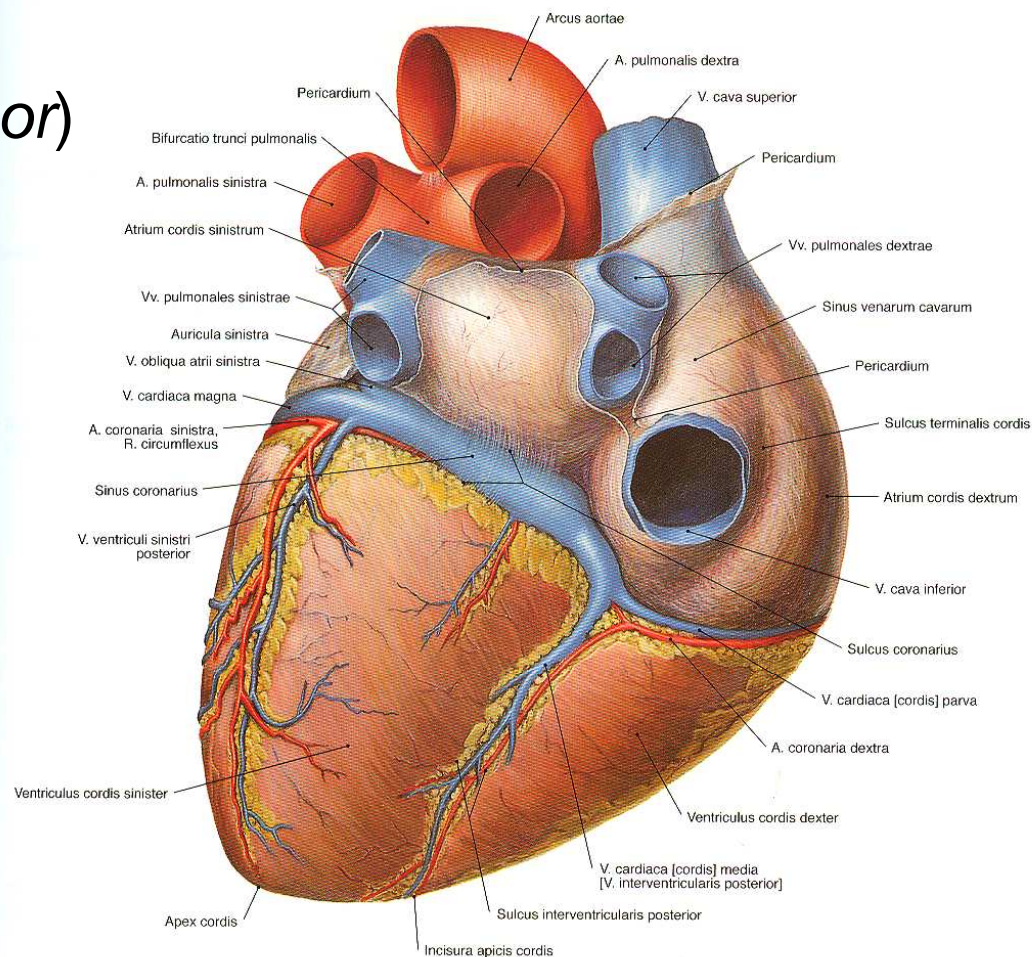
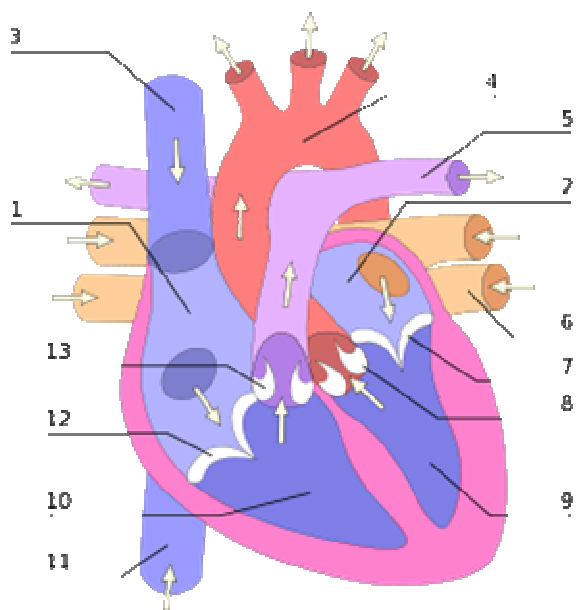
Naczynia krwionośne

Tętnice krążenia dużego

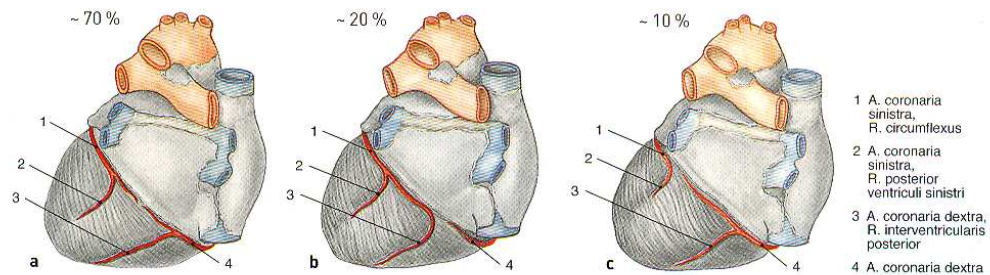
Żyły krążenia dużego

Naczynia chłonne

Krążenie małe
(czynnościowe)

Ryc. 894 Żyły serca, vv. cordis.

Układ krążenia- serce (*cor*)

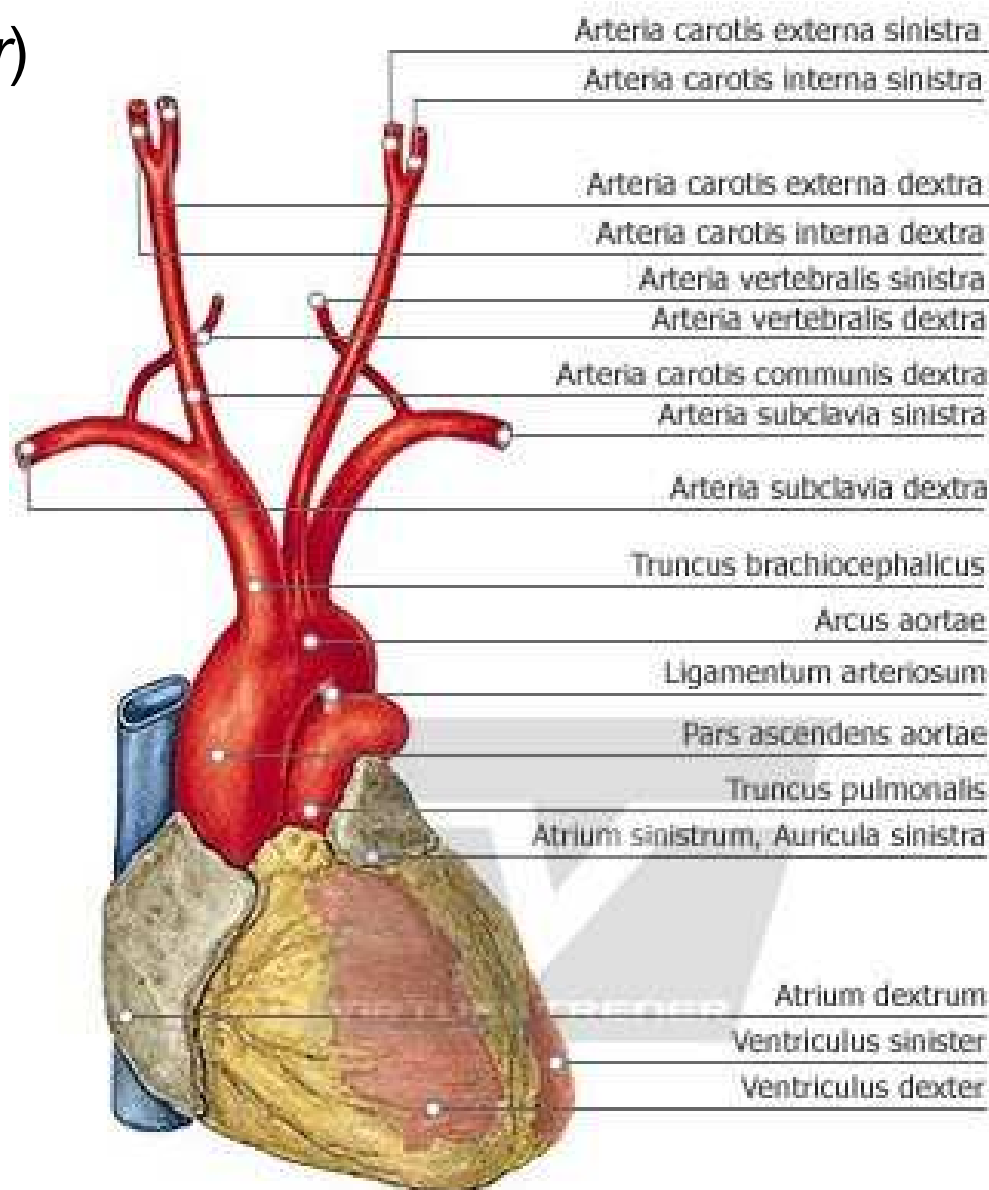
Naczynia krwionośne

Tętnice krążenia dużego

Żyły krążenia dużego

Naczynia chłonne

Krążenie małe
(czynnościowe)

Część

2

Klasyfikacja materiałów stosowanych w medycynie

Podział materiałów

Polimery

Metale

Ceramika (węgliki, szkła ceramiczne i szkła)

Materiały naturalne (roślinne i zwierzęce)

Materiały kompozytowe (silica reinforced silicone rubber, włókna węglowe, hydroxyapatite particle- reinforced poly (lactic acid))

Nowe materiały opracowane *de novo*

Biodegradowalne polimery

Bioaktywne ceramiki

Celuloza

Węgiel pyrolityczny

Materiały zmodyfikowane, powierzchniowo przeciwdziałające skrzeplinom

Tkanki naturalne i polimery połączone z żywymi komórkami

Implanty- podstawowe pojęcia

Implant- wszelkie przyrządy medyczne wykonywane z jednego lub więcej Biomateriałów, które mogą być umieszczone wewnątrz organizmu, jak również częściowo lub całkowicie pod powierzchnią nabłonka i które mogą pozostać przez dłuższy okres w organiźmie

Implant chirurgiczny- używany jest w kontekście umieszczenia go w zamierzonym miejscu w procedurze chirurgicznej. Istnieją także implanty wprowadzane innym sposobem. Do nich zalicza się igły, dreny, sączi itp.

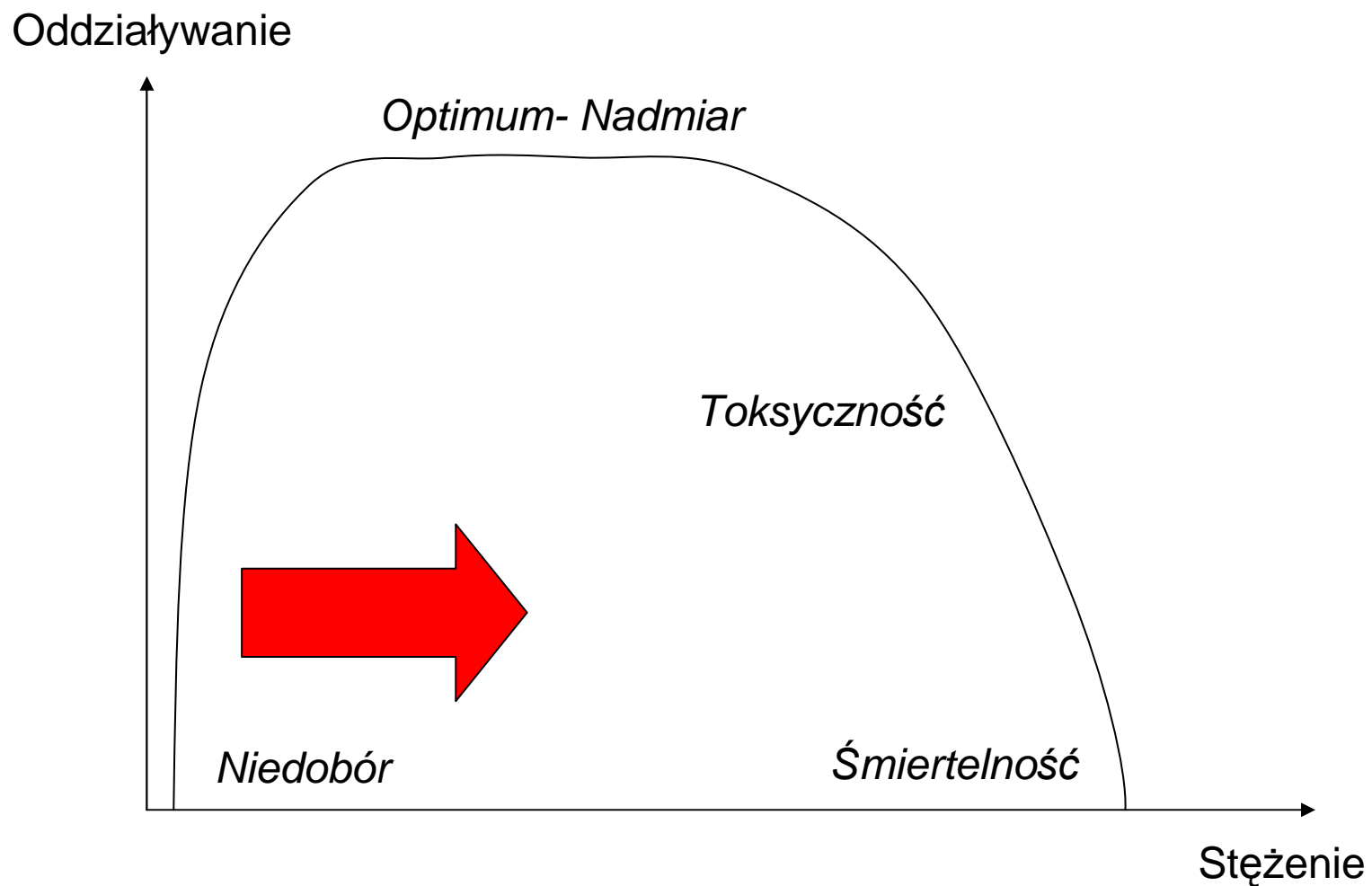
Proteza implantowalna- (proteza wewnętrzna lub endoproteza)- przyrząd, który fizycznie zastępuje organ lub tkankę. W odróżnieniu, bioproteza stanowi implantowaną protezę wykonaną w całości lub częściowo z tkanek dawcy

Sztuczny organ- materiał medyczny, który zastępuje w całości lub częściowo funkcje jednego z głównych organów ciała. Sztuczne organy zastępują funkcje organów chorych, częściowo w nieanatomiczny sposób

Implanty- oddziaływanie

Implanty- oddziaływanie stężenia pierwiastków na reakcje procesów życiowych

Implanty- metaliczne

Mo:

Niedobór

-próchnica zębów

-zrzeszotnienie kości

-zaburzenia w funkcjonowaniu gonad

Nadmiar

-utrudnienie dyfuzji enzymów przez błony komórkowe

-odczyny alergiczne

Mn: reakcje biochemiczne i przemiana witaminy C

Niedobór

-zaburzenia rozwoju kości i narządów płciowych

Nadmiar

-podrażnienie dróg oddechowych i zapalenie płuc

-uszkodzenie OSN

Ti: w śledzionie, wątrobie i nerkach

Niedobór

-obojętny

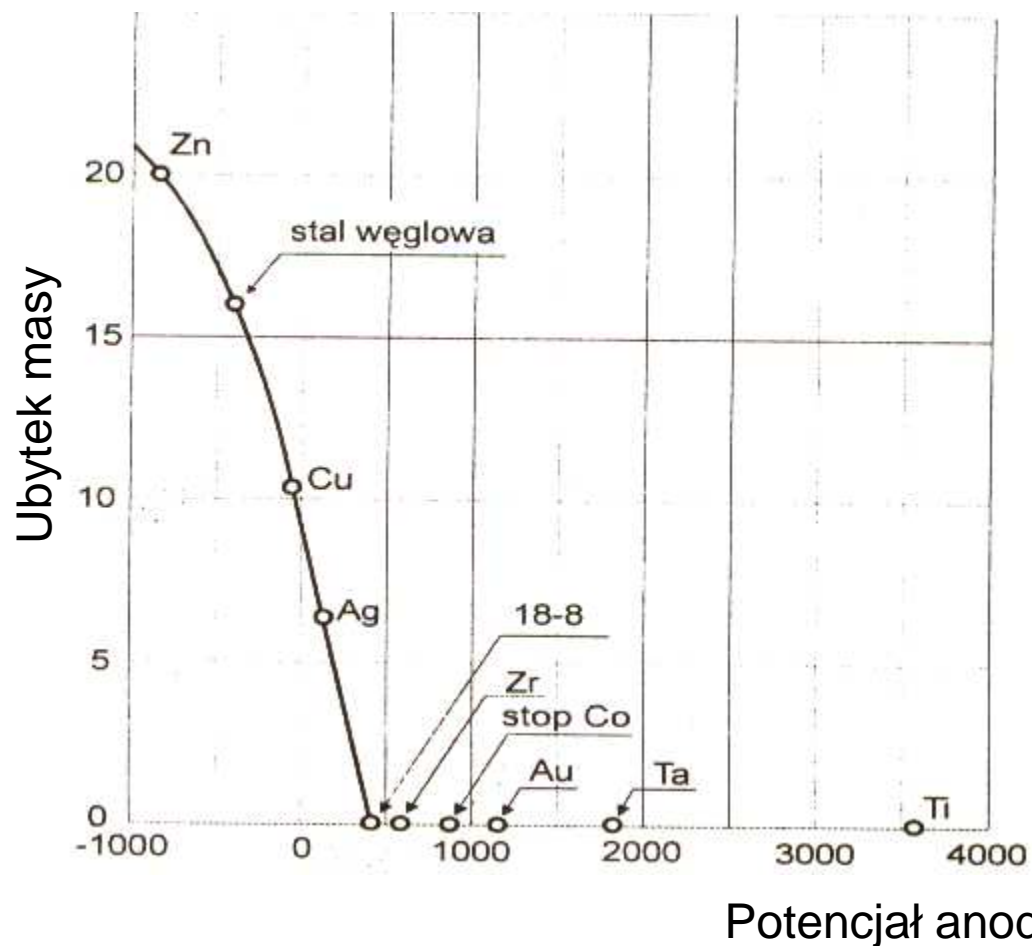
Nadmiar

-alergia lub reakcja okołowszczepowa w międzywarstwie implant- kość o czym świadczy obecność makrofagów i limfocytów T

Implanty- korozja

Podział reakcji korozyjnych

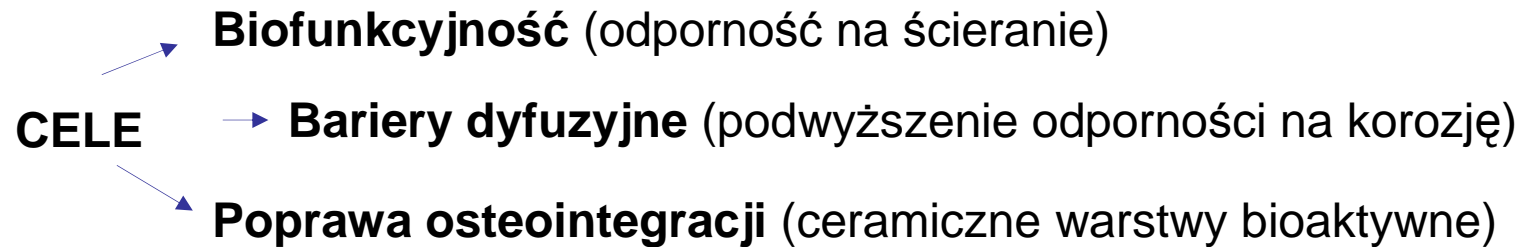
- cichy
- ostry
- dyskretny

[Frank E., Zitter H.: *Metallische Implantate in der Knochenchirurgie*. Wien-New York, Springer Verlag 1977]

[Clarke E. G. C., Hickman J.: *J. Bone Jt. Surg.* 35-A, 1953]

Implanty- powłoki

Typy

- warstwy dyfuzyjne związków tytanu
- warstwy diamentowe (NCD, DLC)
- powłoki hydroksyapatytowe
- warstwy kompozytowe – nowość

Metody nanoszenia

- metody wykorzystujące plazmę, fotony, jony:
  - procesy PDT – Plasma Diffusion Treatment
  - RFCVD – Radio Frequency Chemical Vapour Deposition
  - MWCVD – Microwave CVD
  - PLD – Pulsed Laser Deposition
- metoda zol-żel

Implanty- powłoki

Materiały

Powłoki: TiN, Ti(C,N), Ti(C,N,O), TiO_x, PLC, Si-PLC...

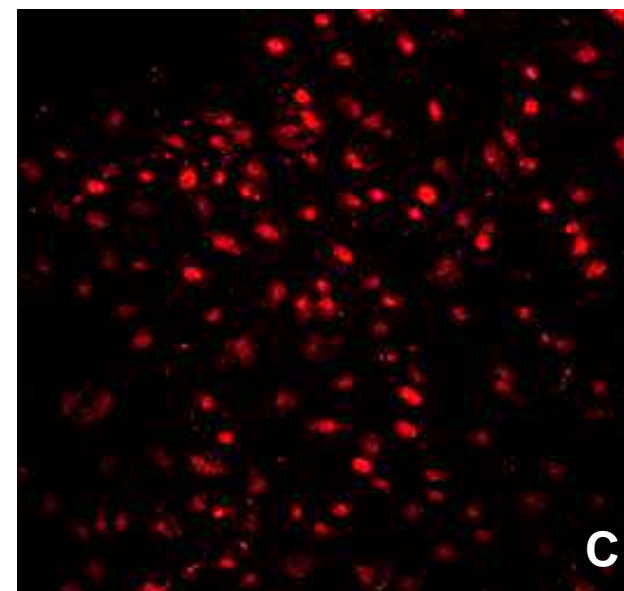
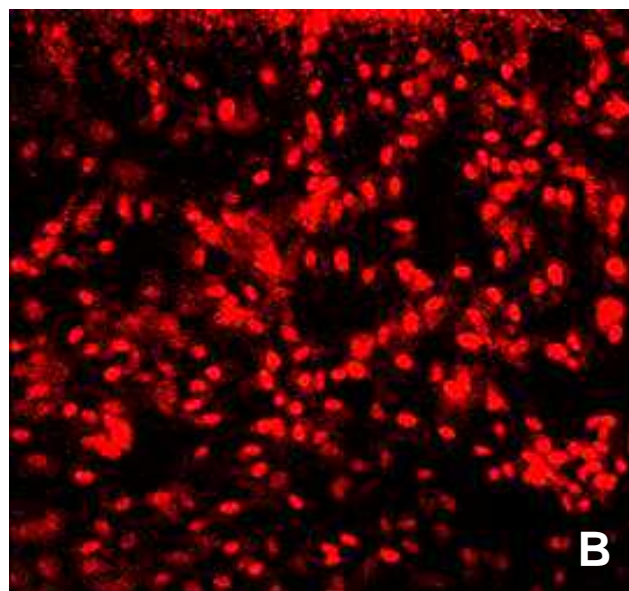
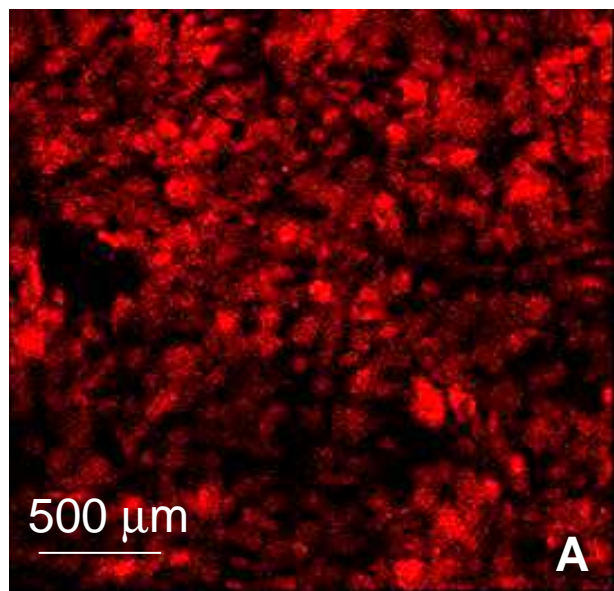
Implanty- powłoki

ADHEZJA KOMÓREK-FIBROBLASTÓW

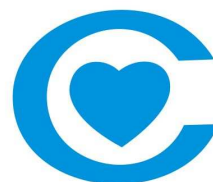
Podłoże Wzorcowe

Ti/PU

TiN/PU

INSTYTUT
„POMNIK - CENTRUM ZDROWIA DZIECKA”

THE CHILDREN'S MEMORIAL HEALTH INSTITUTE

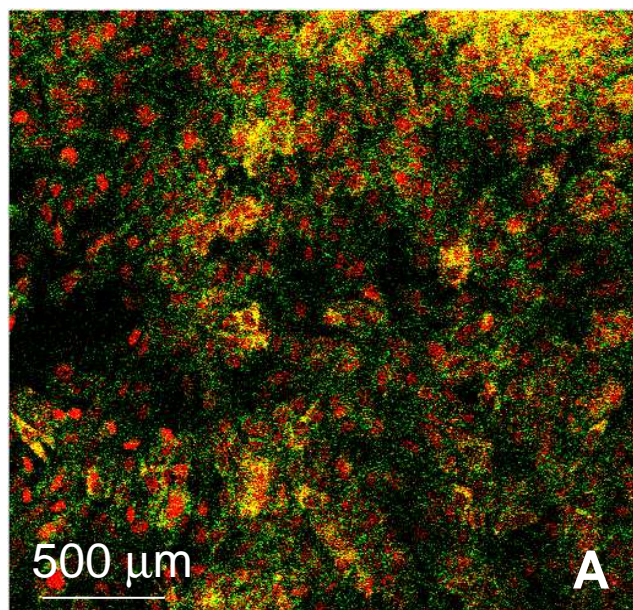
Mikroskop konfokalny

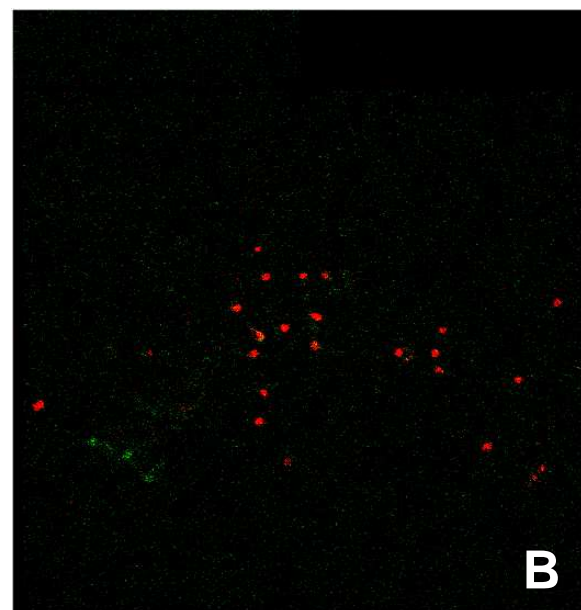
Implanty- powłoki

EKSPRESJA RECEPTORA W BŁONIE KOMÓRKOWEJ FIBROBLASTÓW DLA FIBRONEKTYNY (CD49e)

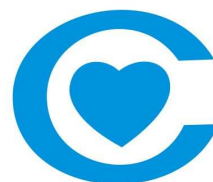
Podłoże Wzorcowe

TiN/PU

INSTYTUT
„POMNIK - CENTRUM ZDROWIA DZIECKA”

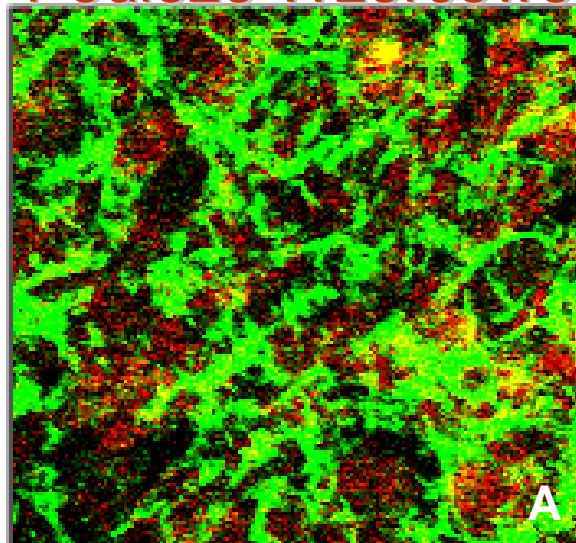
THE CHILDREN'S MEMORIAL HEALTH INSTITUTE

Mikroskop konfokalny

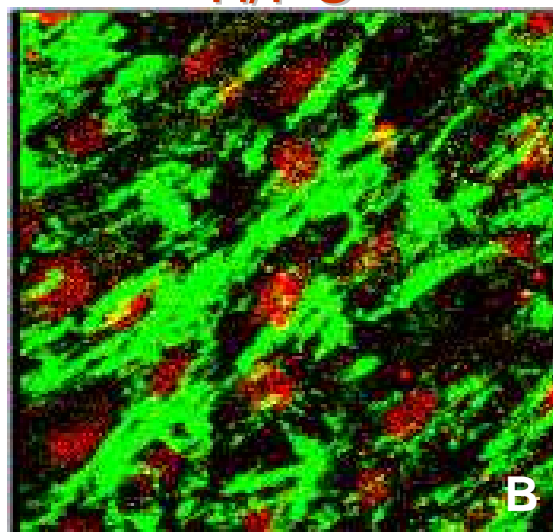
Implanty- powłoki

EKSPRESJA FIBRONEKTYNY

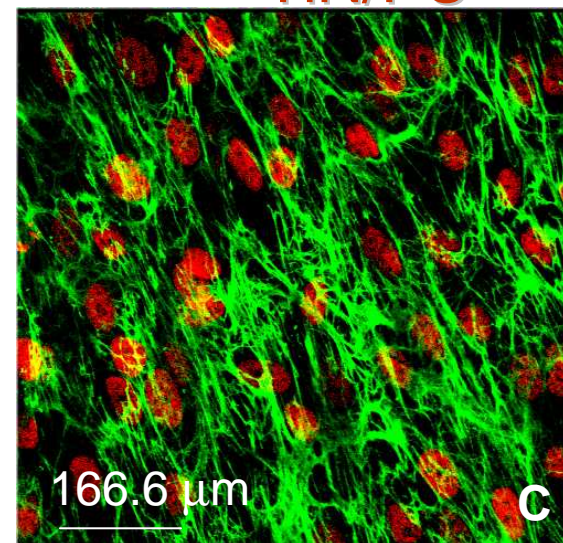
Podłoże Wzorcowe

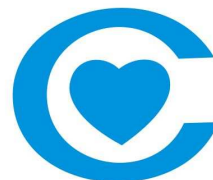
Ti/PU

TiN/PU

INSTYTUT
„POMNIK - CENTRUM ZDROWIA DZIECKA”

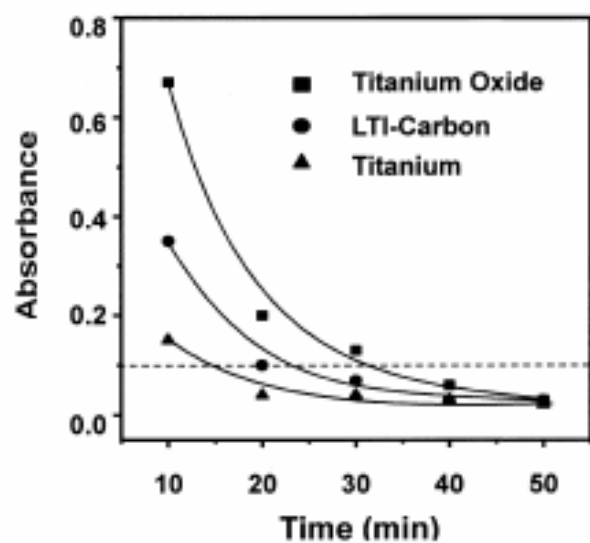

THE CHILDREN'S MEMORIAL HEALTH INSTITUTE

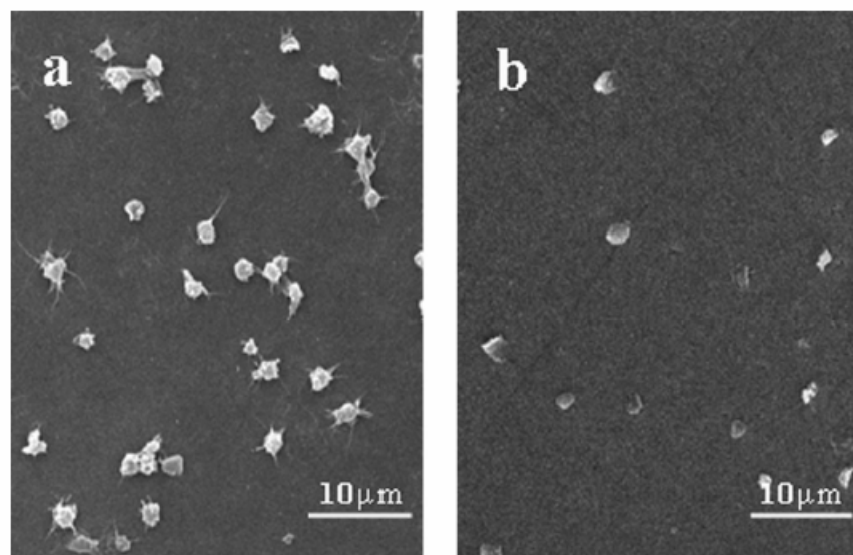
Mikroskop konfokalny

Implanty- powłoki

TiO_x

Krzywe wykrzepiania

Wyniki SEM płytek na powierzchni

Surface and Coatings Technology 128-129 (2000) 36-42

Improvement of blood compatibility of artificial heart valves via titanium oxide film coated on low temperature isotropic carbon

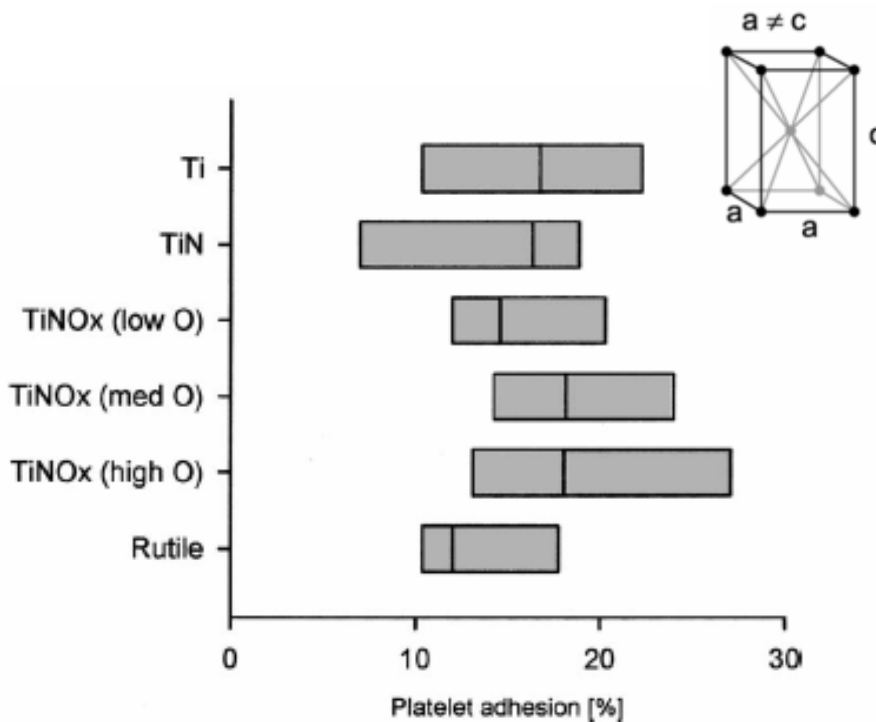
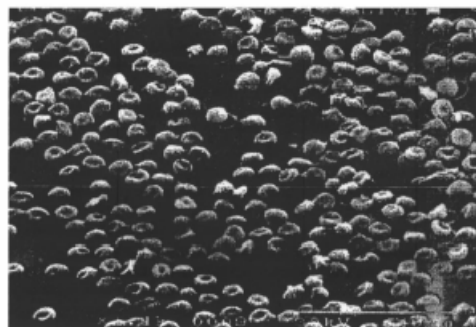
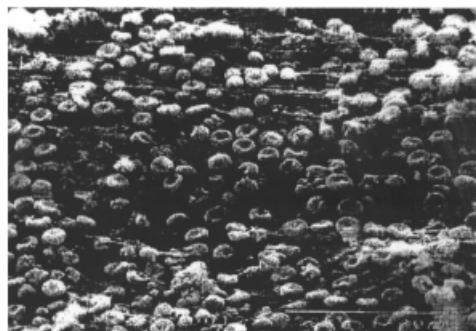
Xianghui Wang^{a,*}, Feng Zhang^a, Changrong Li^a, Zhihong Zheng^a, Xi Wang^a,
Xianghuai Liu^a, Anqing Chen^b, Zhengbin Jiang^b

^aIon Beam Laboratory, Shanghai Institute of Metallurgy, Chinese Academy of Sciences, 865 Changping Road, Shanghai 200050, PR China

^bShanghai Cardiovascular Institute, Zhongshan Hospital, Shanghai 200032, PR China

Implanty- powłoki

TiOx

Konfiguracja zadherowanych czerwonych ciałek krwi po testach in vivo

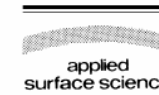
Surface and Coatings Technology 128-129 (2000) 36-42

Available online at www.sciencedirect.com

Applied Surface Science 235 (2004) 156-163

www.elsevier.com/locate/apsusc

Improvement of blood compatibility of artificial heart valves via titanium oxide film coated on low temperature isotropic carbon

Xianghui Wang^{a,*}, Feng Zhang^a, Changrong Li^a, Zhihong Zheng^a, Xi Wang^a, Xianghuai Liu^a, Anqing Chen^b, Zhengbin Jiang^b

^aIon Beam Laboratory, Shanghai Institute of Metallurgy, Chinese Academy of Sciences, 865 Changping Road, Shanghai 200050, PR China

^bShanghai Cardiovascular Institute, Zhongshan Hospital, Shanghai 200032, PR China

Blood compatibility of titanium-based coatings prepared by metal plasma immersion ion implantation and deposition

I. Tsyganov^{a,*}, M.F. Maitz^b, E. Wieser^b

^aLipetsk State Technical University, Moscovskaya 30, 398055 Lipetsk, Russia

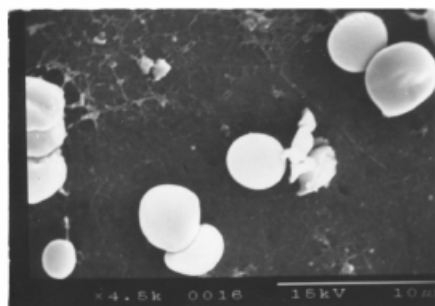
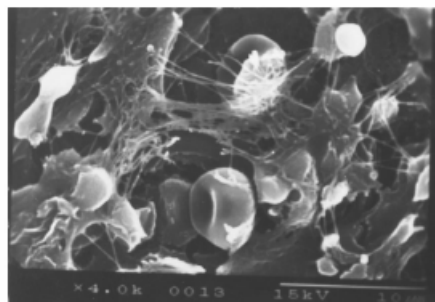
^bForschungszentrum Rossendorf e.V., Institute of Ion Beam Physics and Materials Research, P.O. Box 510119, 01314 Dresden, Germany

Available online 28 July 2004

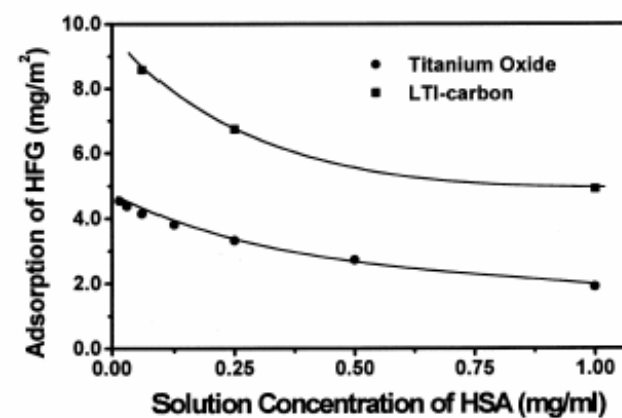
Implanty- powłoki

TiOx

Konfiguracja zadherowanych czerwonych ciałek krwi po testach in vivo

- dłuższy czas wykrzepiania
- mniejsza prędkość hemolizy
- mniej zadherowanych płytek
- większa polaryzacja powierzchniowa

Surface and Coatings Technology 128-129 (2000) 36-42

Improvement of blood compatibility of artificial heart valves via titanium oxide film coated on low temperature isotropic carbon

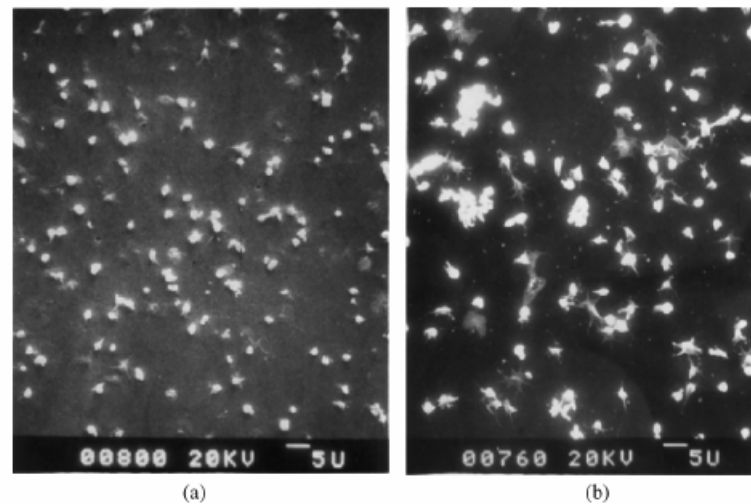
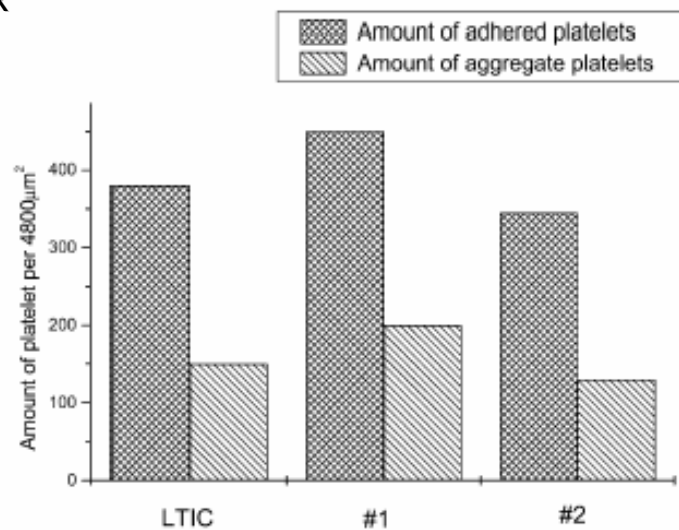
Xianghui Wang^{a,*}, Feng Zhang^a, Changrong Li^a, Zhihong Zheng^a, Xi Wang^a, Xianghuai Liu^a, Anqing Chen^b, Zhengbin Jiang^b

^a Ion Beam Laboratory, Shanghai Institute of Metallurgy, Chinese Academy of Sciences, 865 Changqing Road, Shanghai 200050, PR China

^b Shanghai Cardiovascular Institute, Zhongshan Hospital, Shanghai 200032, PR China

Implanty- powłoki

TiOx

Morfologia zadherowanych płytek

Surface and Coatings Technology 166 (2003) 176–182

Structure and properties of passivating titanium oxide films fabricated by DC plasma oxidation

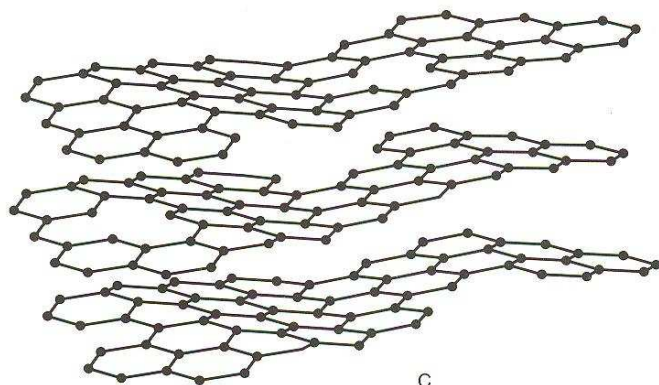
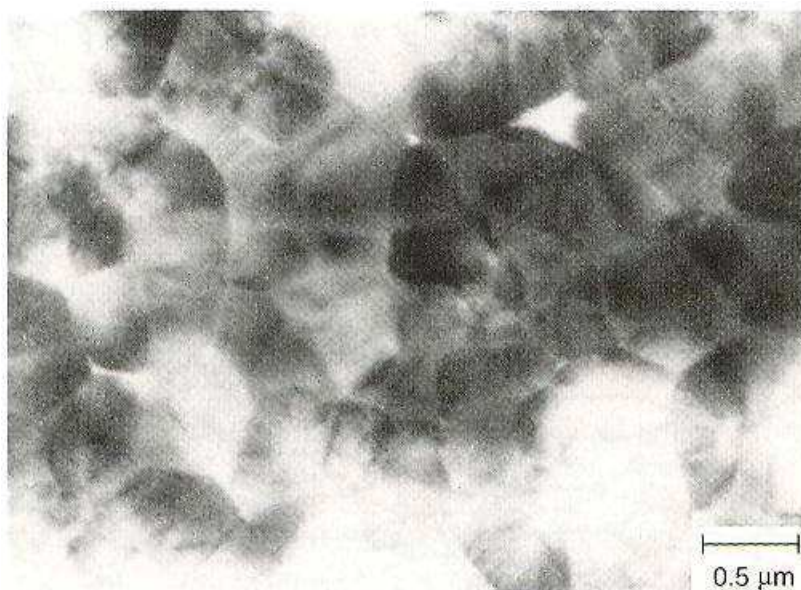
Y.X. Leng, J.Y. Chen, P. Yang, H. Sun, N. Huang*

School of Materials Science and Engineering, Southwest Jiaotong University, 610031 Chengdu, PR China

Received 30 May 2002; accepted in revised form 25 October 2002

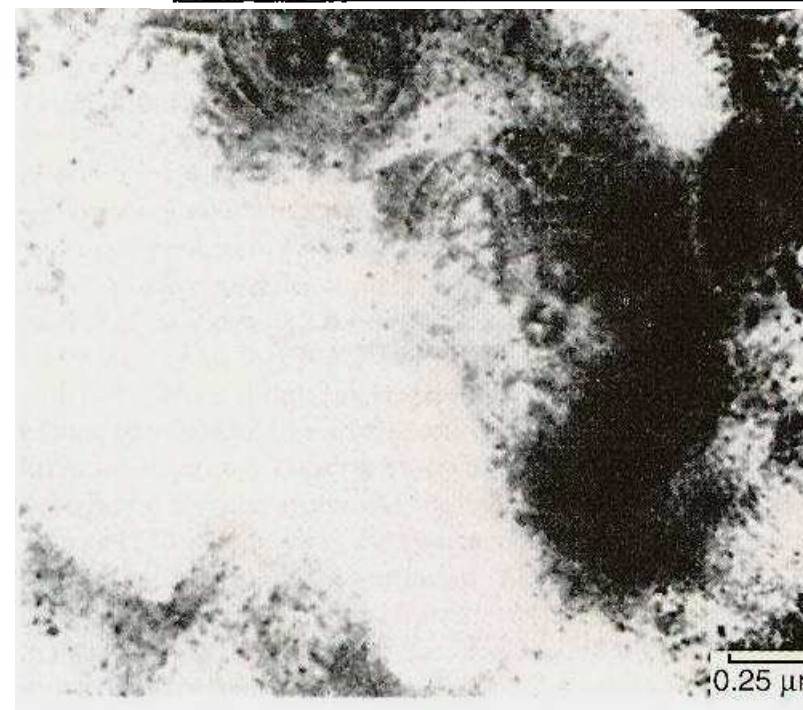
Implanty- powłoki

PLC

B. D. Ratner Biomaterials Science

Property	Pure PyC	Typical Si-alloyed PyC	Typical glassy carbon
Flexural strength (MPa)	493.7 ± 12	407.7 ± 14.1	175
Young's modulus (GPa)	29.4 ± 0.4	30.5 ± 0.65	21
Strain-to-failure (%)	1.58 ± 0.03	1.28 ± 0.03	
Fracture toughness (MPa √m)	1.68 ± 0.05	1.17 ± 0.17	0.5-0.7
Hardness (DPH, 500 g load)	235.9 ± 3.3	287 ± 10	150
Density (g/cm ³)	1.93 ± 0.01	2.12 ± 0.01	<1.54
CTE (10 ⁻⁶ cm/cm °C)	6.5	6.1	
Silicon content (%)	0	6.58 ± 0.32	0
Wear resistance	Excellent	Excellent	Poor

Implanty- powłoki

Ti(C,N,O)

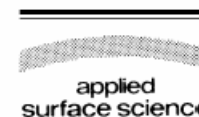
- niska temperatura osadzania Ti(CNO)- powłoki amorficzne
- 5–10 nm gradientowa powłoka Ti
- Chropowatość 2–9 nm.
- Powłoki na polimerach

Available online at www.sciencedirect.com

SCIENCE @ DIRECT®

Applied Surface Science 219 (2003) 329–337

www.elsevier.com/locate/apsusc

Characterization of biocompatible Ti(CNO) layers on polymeric substrates

H. Clemens^a, D.W. Schubert^{a,1}, G. Dehm^{b,*}, C. Scheu^b, J.L. Buttstaedt^c

^aGKSS Research Center, Max-Planck Straße, 21502 Geesthacht, Germany

^bMax-Planck-Institut für Metallforschung, Heisenbergstraße 3, 70569 Stuttgart, Germany

^cGfE Medizintechnik GmbH, Höfener Strasse 45, 90431 Nürnberg, Germany

Received 14 March 2003; received in revised form 12 May 2003; accepted 12 May 2003

Implanty- polimery

SYNTETYCZE

BIOSTABILNE

- polietylen
- polisulfon
- polipropylen
- politetrafluoroetylen (PTFE)
- poliamidy
- poliuretany
- silikon
- poliwęglany
- politereftalan etylu
- polimery akrylowe

BIODEGRADOWALNE

- polilaktyd (PLA)
- poliglikolid (PGA)
- polilaktyd glikolid (PLGA)
- poli (kaprolakton)
- poli (dioksan)
- węglan trójmetylenowy
- poli (β -hydroksymaślan)
- poli (g-etyloglutaminian)
- poli (DTH iminowęglan)
- poli (biofenolAiminowęglan)
- poli (ortoester)
- poli (cyjanoakrylan)
- poli (fosfazen)

NATURALNE

PROTEINY

- kolagen
- soja
- fibrynogen

POLISACHARYDY

- celuloza
- kwas alginowy, alginiany
- chityna
- chitozan
- kwas hialuronowy

Implanty- materiały bioceramiczne

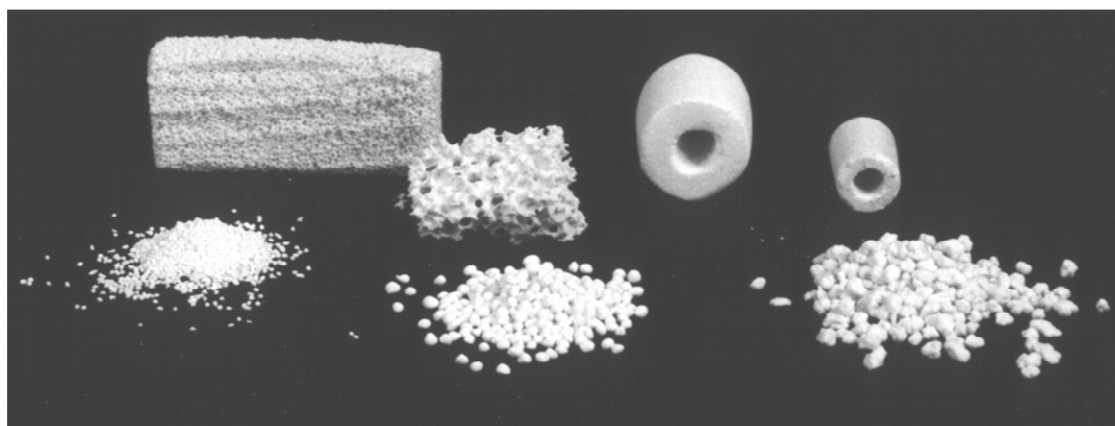

Formy:

- ❖ kształtki gęste
- ❖ kształtki porowate
- ❖ granule
- ❖ proszek
- ❖ pokrycia ceramiczne na implantach metalicznych

Techniki pokrywania:

- ❖ plazma
- ❖ elektroforeza
- ❖ CVD, PVD
- ❖ rozpylanie jonowe
- ❖ IBAD
- ❖ osadzanie elektrochemiczne

Implanty- materiały bioceramiczne

ZALETY:

- ❖ Bardzo dobra biogodność chemiczna z tkanką kostną
- ❖ **Ceramika porowata** - zdolność tworzenia naturalnego połączenia z tkanką kostną (mocowanie biologiczne – proces przerastania implantu żywą tkanką → eliminacja cementów kostnych)
- ❖ **Ceramika bioaktywna** – międzyfazowe połączenie implantu z tkanką kostną poprzez formowanie biologicznie aktywnego hydroksyapatytu na powierzchni implantu w warunkach *in vivo*
- ❖ **Ceramika resorbowalna** – zastąpienie ulegającego resorpcji implantu przez tkankę kostną
- ❖ Możliwość impregnacji lekami

Implanty- materiały bioceramiczne

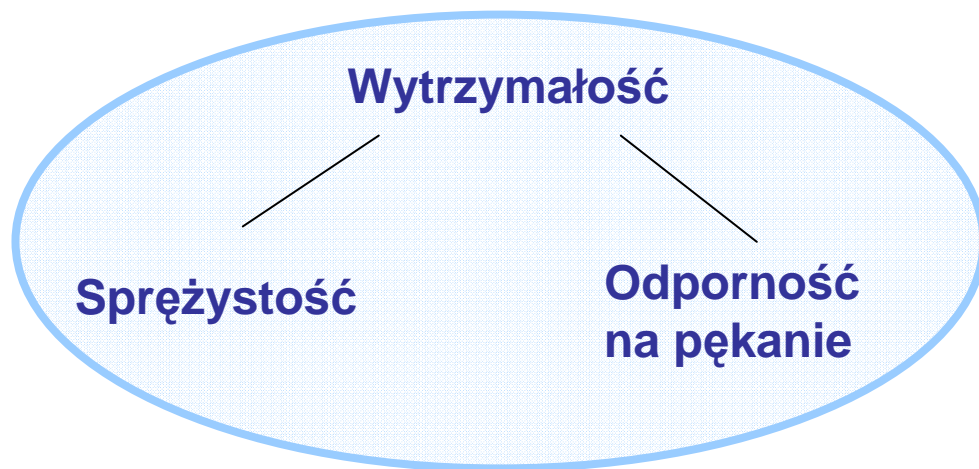
PROBLEMY:

- ❖ Modelowanie mikrostruktury podłoży dla regeneracji tkanek
- ❖ Brak biozgodności fizycznej z tkanką kostną (za duży E, za mała energia pęknięcia w porównaniu z kością)
- ❖ Spadek wytrzymałości mechanicznej *in vivo*
- ❖ Ujemny wpływ Al na układ nerwowy
- ❖ Ceramika resorbowalna – trudności w utrzymaniu odpowiedniej wytrzymałości i stabilności obszaru implantu z kością w czasie degradacji materiału i zastępowaniu go przez tkankę żywą (zbyt duża szybkość resorpcji w porównaniu z szybkością regeneracji tkanki kostnej).

Implanty- kompozyty

↓
Właściwa relacja
 σ , E , K_{IC}

Kompozyty

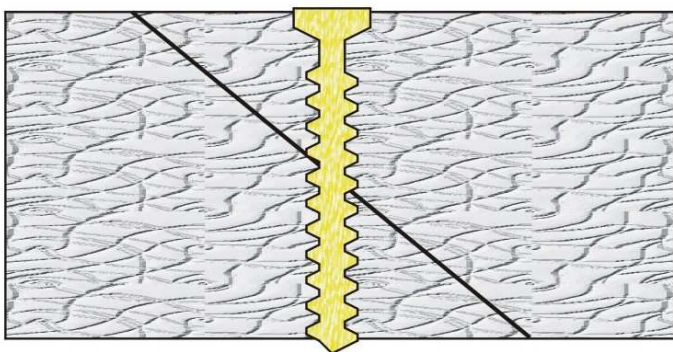
↓
Możliwość otrzymania materiału

$\sigma \uparrow$, $E \downarrow$, $K_{IC} \uparrow$

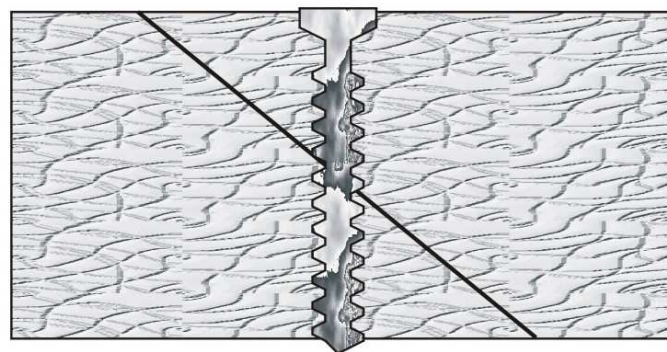
Implanty- kompozyty polimerowo- ceramiczne

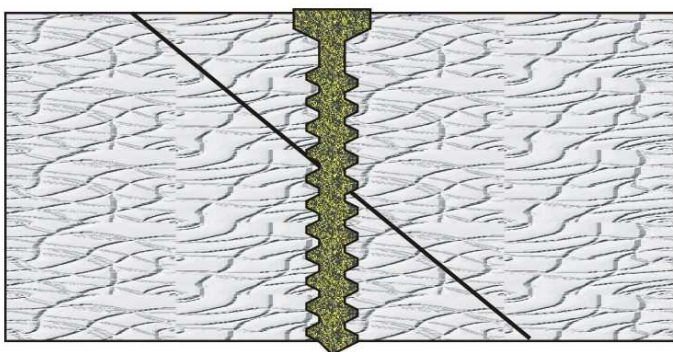
Zastępowanie implantu przez tkankę

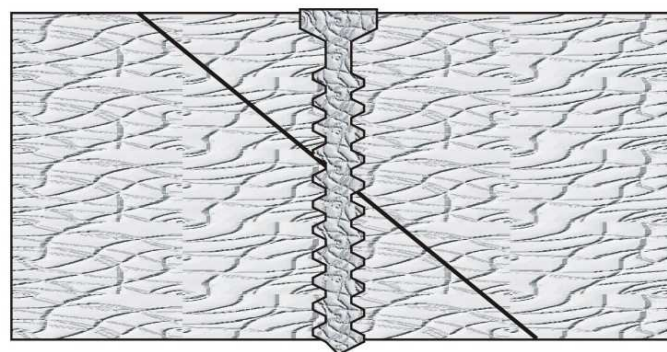
PLA

Po resorpcji →
Tworzenie tkanki włóknistej

PLA + faza bioaktywna

Po resorpcji →
Tworzenie tkanki kostnej

Implanty- nośniki leków

- ❖ Kontrolowane uwalnianie leków
- ❖ Optymalne dawki dla określonej terapii
- ❖ Utrzymywanie odpowiednio wysokiego miejscowego stężenia leku przez maksymalnie długi okres czasu
- ❖ Typy leków: antybiotyki, cytostatyki, hormony, leki przeciwreumatyczne, leki przeciwrakowe

NOŚNIKI LEKÓW

ceramiczne

(mikroporowate kapsuły)

hydroksyapatyt,
TCP, bioszkła

fosforanowe cementy kostne

polimerowe

(wiązanie chemiczne ulegające
hydrolitycznemu rozpadowi)

polimery

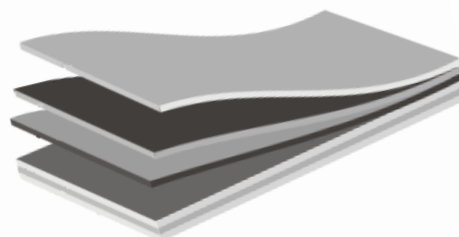
biodegradowalne

biologiczne

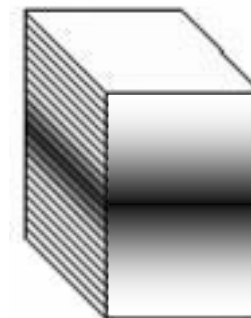
Implanty- biomimetyka

Naśladowanie struktur i procesów występujących w organizmach żywych

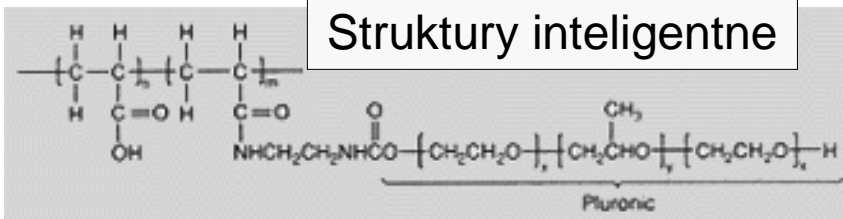
Struktury laminatowe i włókniste

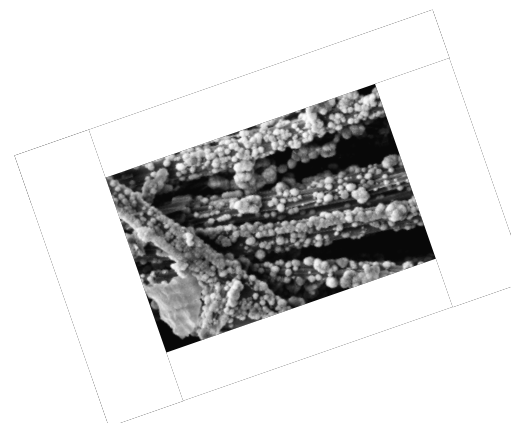
Struktury gradientowe (gradient porowatości, modułu Younga, bioaktywności)

Struktury inteligentne

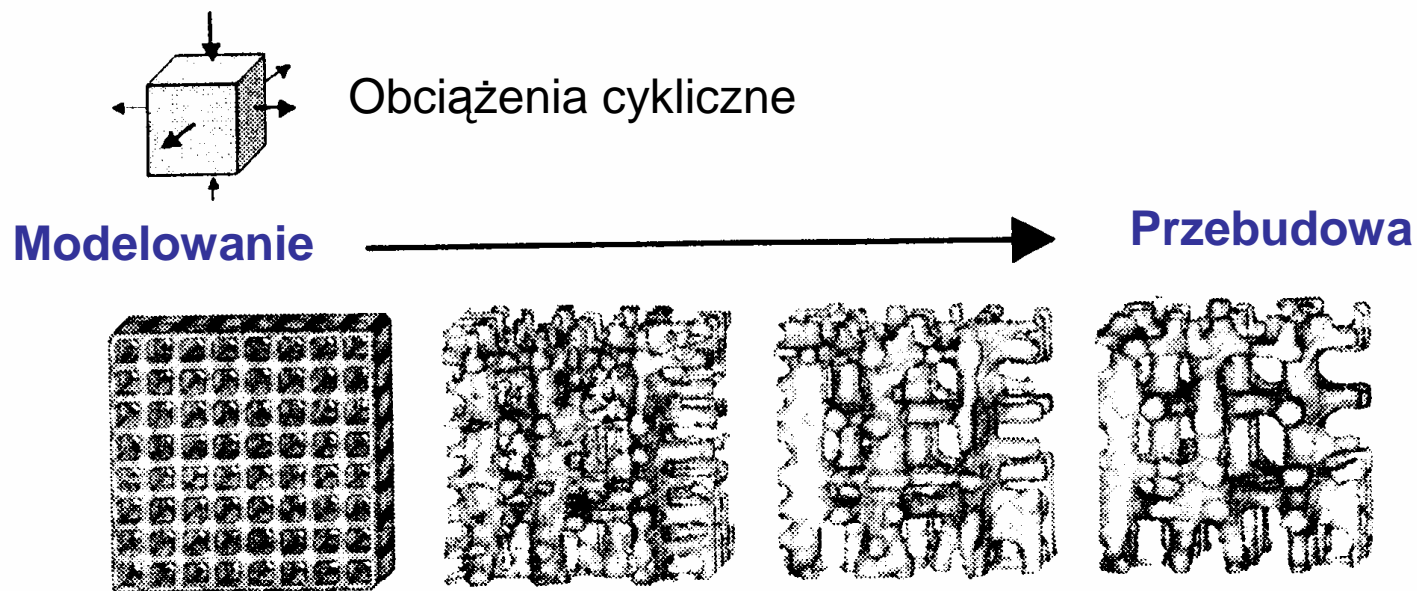

Procesy narastania hydroksyapatytu w SBF

Implanty- mechaniczna stymulacja

**Przebudowa przez sieć kanalików –
osteoblastyczna aktywacja**

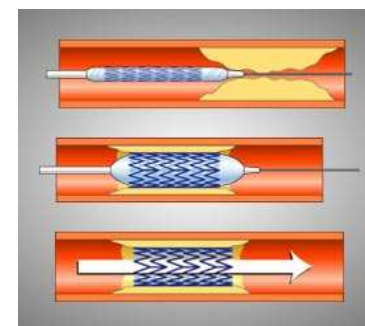
Implanty- stenty naczyniowe

Kardiochirurgia- stenty naczyniowe

KIERUNKI ROZWOJU

- ❖ Poprawa giętkości – nowe rodzaje stopów metalicznych CoNi, CoCr
monofilamenty metaliczne o grubości ok. 0,001 mm
- ❖ Poszukiwanie nowych przeciwzakrzepowych leków
- ❖ Leki immunosupresyjne – obniżające aktywność komórek (antyproliferacyjne)
- ❖ Stenty wielofunkcyjne – pokrywane polimerem jako nośnikiem leków
- ❖ Nowe techniki operacyjne:
  - angioplastyka balonowa wspomagana stentem – rozprężanie ciśnieniowe
  - stenty samorozprężające – metale z pamięcią kształtu

Istota inżynierii tkankowej

- 1930 – Alexis Carrell – koncepcja przeszczepów narządowych – opracował metodę zespalania naczyń krwionośnych
  - 1950 – Joseph Murray – pierwszy przeszczep nerki
- .... Brak optymalnej immunosupresji , brak możliwości monitorowania i kontrolowania odrzutu, ograniczona liczba dawców.....

.....

poszukiwanie alternatywnych rozwiązań

- era materiałów syntetycznych i ich wykorzystanie do odtwarzania tkanek---- teflon, silikon ---- zastępniki strukturalne ---- NIE FUNKCJONALNE
- Rozwój technik hodowli komórkowych, badania nad macierzą pozakomórkową, analiza oddziaływań komórek z macierzą i czynnikami wzrostu w niej rezydującymi
- 1960 - mariaż technologii materiałowej z biologią komórki – transplantacje komórek

1980 – inżynieria tkankowa

---

dziedzina interdyscyplinarna wykorzystująca zasady inżynierii materiałowej i biologii w celu stworzenia biologicznych substytutów, które odtwarzają i usprawniają funkcje tkanek

Część

3

Istota inżynierii komórkowej i tkankowej

Tkanka

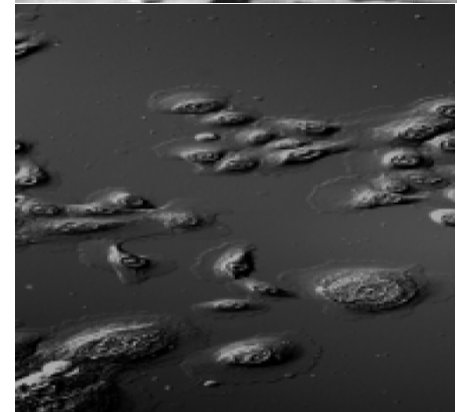
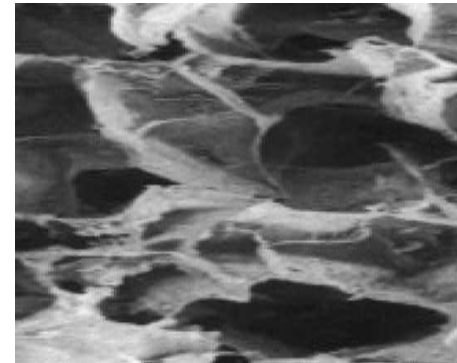

- Komórki
- Macierz zewnątrzkomórkowa
- Systemy sygnalizacyjne

TRIADA inżynierii tkankowej

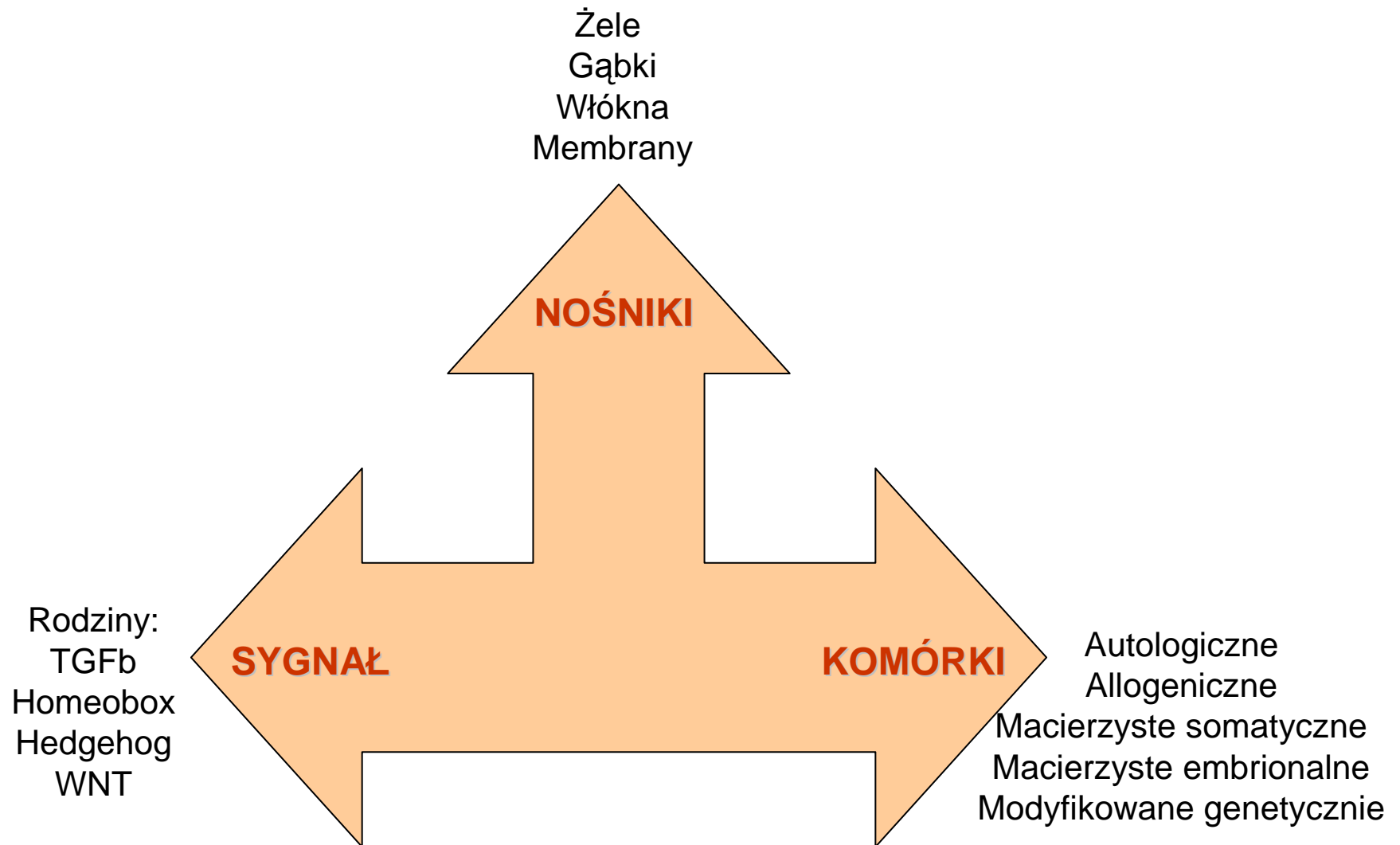

- Komórki
- Nośnik
- Cząsteczki sygnałowe

TRIADA inżynierii tkankowej

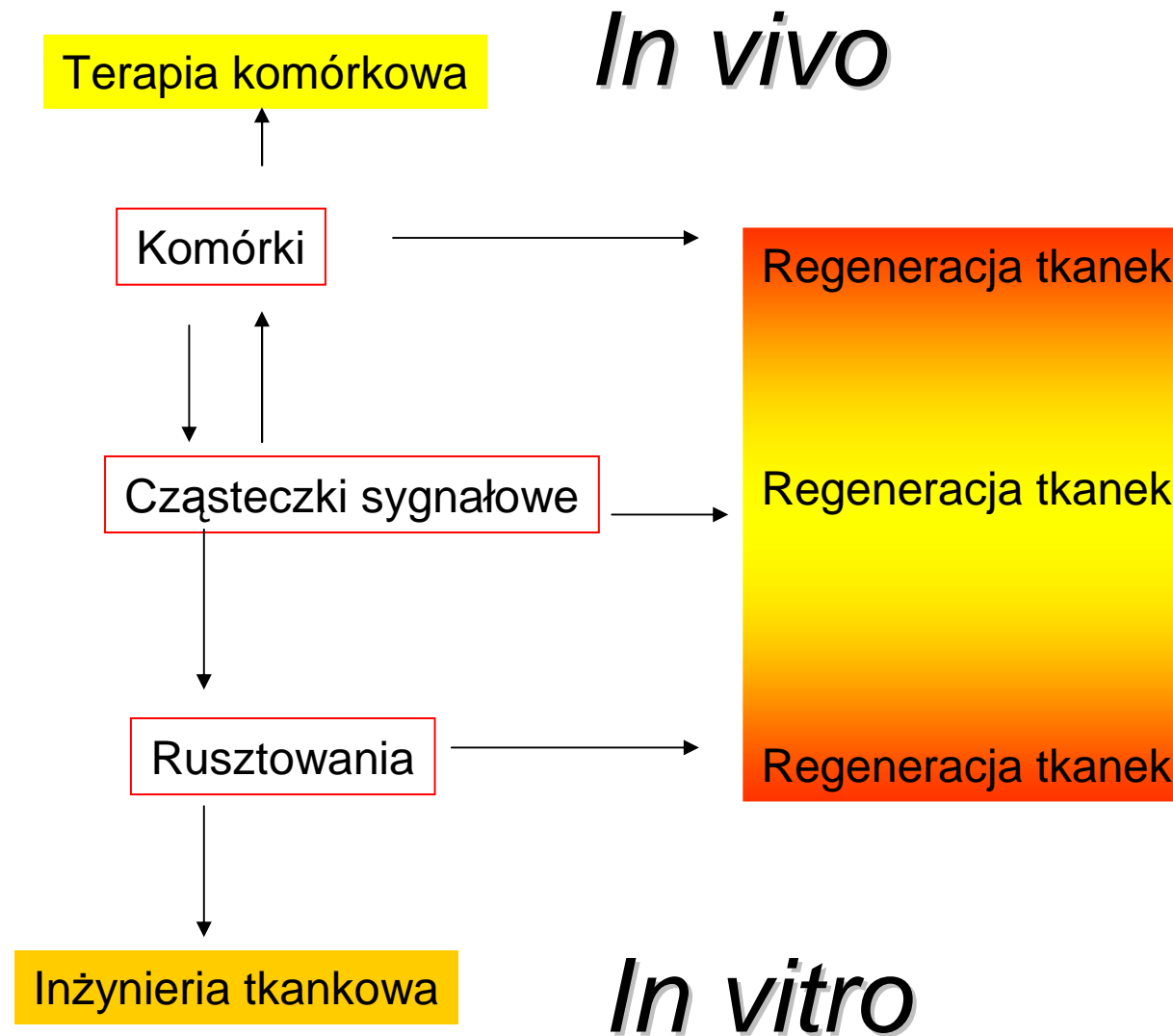

TRIADA inżynierii tkankowej

Ograniczenia wytwarzania in vitro substytutów tkanek

- wrażliwość na biodegradację przez metaloproteinazy
zanim nastąpi przebudowa przeszczepionej tkanki (ang. remodeling)
- ograniczone możliwości odtwarzania wszystkich struktur tkankowych (np. gruczoły i mieszki w skórze)
- opóźniona neowaskularyzacja tkanki

Optymalny nośnik (ang. *Scaffold*)

- wzbogacony w optymalny koktajl cząsteczek sygnałowych kierujących przebudową implantowanej tkanki
- zdolność do mobilizowania odpowiednich komórek otaczającej tkanki do zasiedlania, krążących płynów ustrojowych, lub krążących komórek macierzystych

Optymalny nośnik (ang. *Scaffold*)

↳ Biokompatybilny

↳ Indukuje oddziaływania międzykomórkowe i rozwój tkanki

↳ Odpowiednie właściwości mechaniczne i fizyczne

↳ Biodegradowalny – w odpowiednim tempie □ aby nie wyprzedzić przebudowy i nie wywołać odpowiedzi immunologicznej, produkty degradacji nie toksyczne

↳ Właściwie reguluje zachowanie się komórek – adhezja, proliferacja, migracja, różnicowanie □ poprzez białka adhezyjne i czynniki wzrostu

Biotechnologia

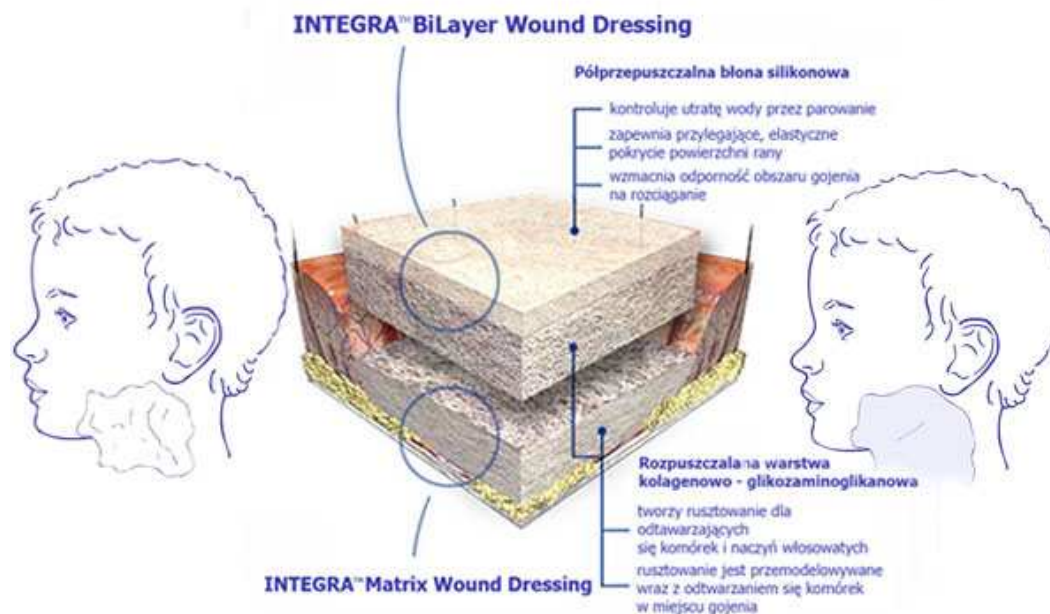

Komórki osadzone na nośniku trójwymiarowym po implantacji
muszą mieć dostęp do substancji odżywczych

Analiza rozwoju lub regeneracji tkanki ułatwia zaprojektowanie procesu jej rekonstrukcji *in vitro*

- Alloderm
- XenoDerm
- Integra i inn.

Część

4

Zastosowanie materiałów w medycynie

Zastosowanie

**Przezskórne zamykanie połączeń wewnątrz
i zewnętrzsercowych**

Implanty

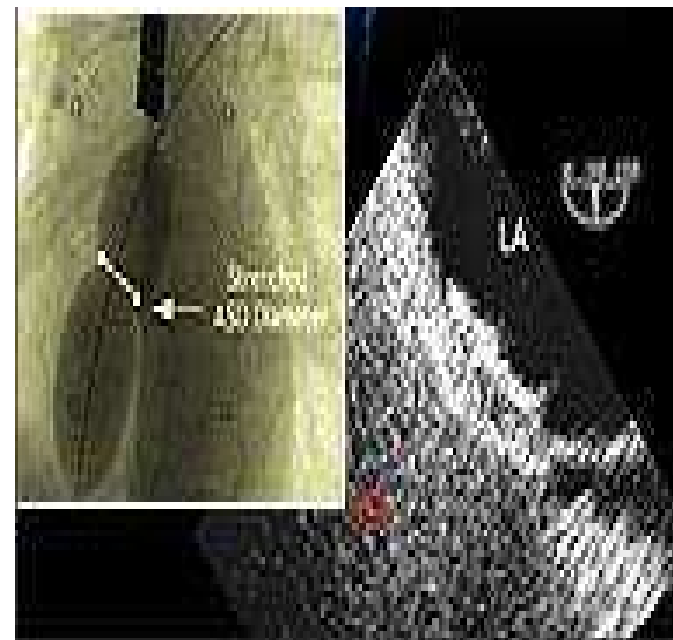
Możliwości leczenia

1. Leczenie chirurgiczne

- Zamykanie ubytków przy pomocy łątek, podwiązek, klipsów lub szycia
- Ryzyko związane z krążeniem pozaustrojowym: krwawienia, zaburzenia neurologiczne, zakażenie
- Dolegliwości pooperacyjne: pragnienie, ból, duszność, zaburzenia rytmu serca
- Długi pobyt szpitalny
- Blizna i zrosty utrudniające ponowne operacje

2. Leczenie kardiologiczne interwencyjne

- Zamykanie ubytków przy pomocy małych implantów
- Wprowadzanie implantów przez naczynia obwodowe: eliminacja blizn
- Znikomy ból
- Często możliwość uniknięcia ryzyka znieczulenia ogólnego
- Krótki pobyt szpitalny
- Oszczędność pieniędzy podatników

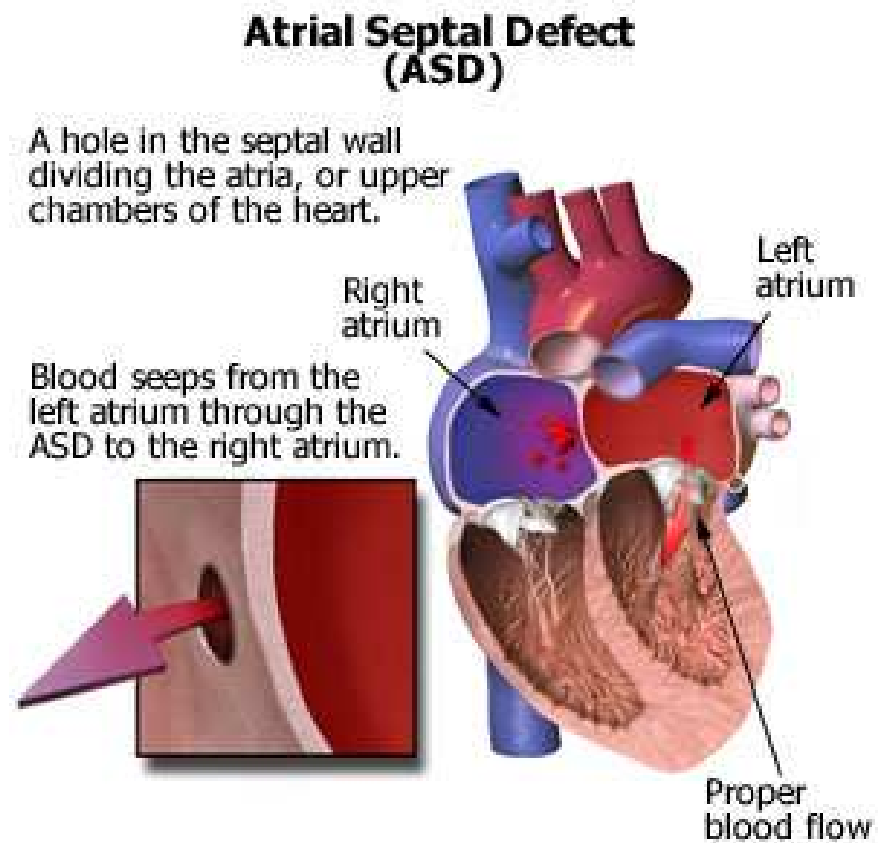

Implanty

Ubytek przegrody międzyprzedsionkowej typu II – ASD II

- Niepożądany przepływ krwi z lewego do prawego przedsionka
- Przeciążenie prawej komory
- Przekrwienie płuc
- Zaburzenia rytmu serca
- Ryzyko zatorów mózgowych

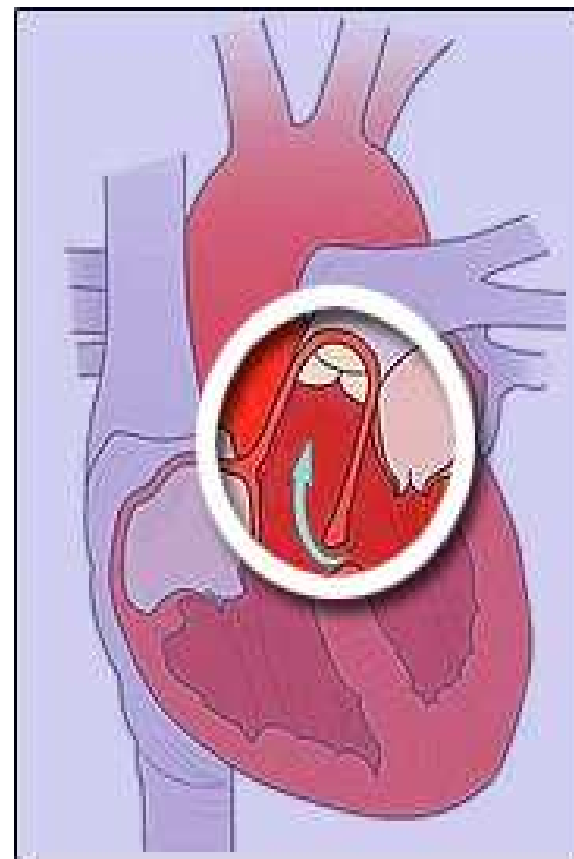

Implanty

UBYTEK PRZEGRODY MIĘDZYKOMOROWEJ - VSD

- Wrodzona wada serca lub powikłanie zawału mięśnia sercowego
- Powoduje objawy zastoinowej niewydolności serca – duszność, złą tolerancję wysiłku, słaby przyrost masy ciała u dzieci oraz zwiększoną częstość zapaleń płuc
- Późnym powikłaniem jest nadciśnienie płucne, które bardzo skraca życie

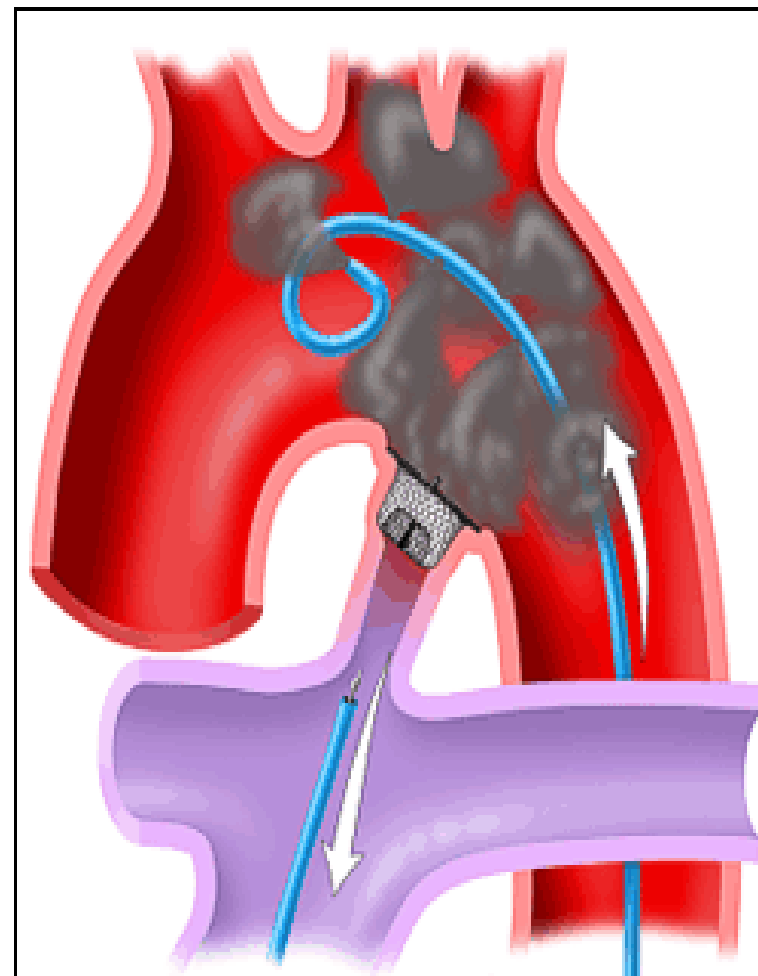

Implanty

Drożny przewód tętniczy Botall'a - WPROWADZENIE

- Pozostałość krążenia płodowego
- Może dawać objawy:
  1. Niewydolności serca
  2. Nadciśnienia płucnego
  3. Zapalenia naczyń

Implanty- metody zamknięcia

Korek Amplatz'a
- Amplatzer Septal Occluder

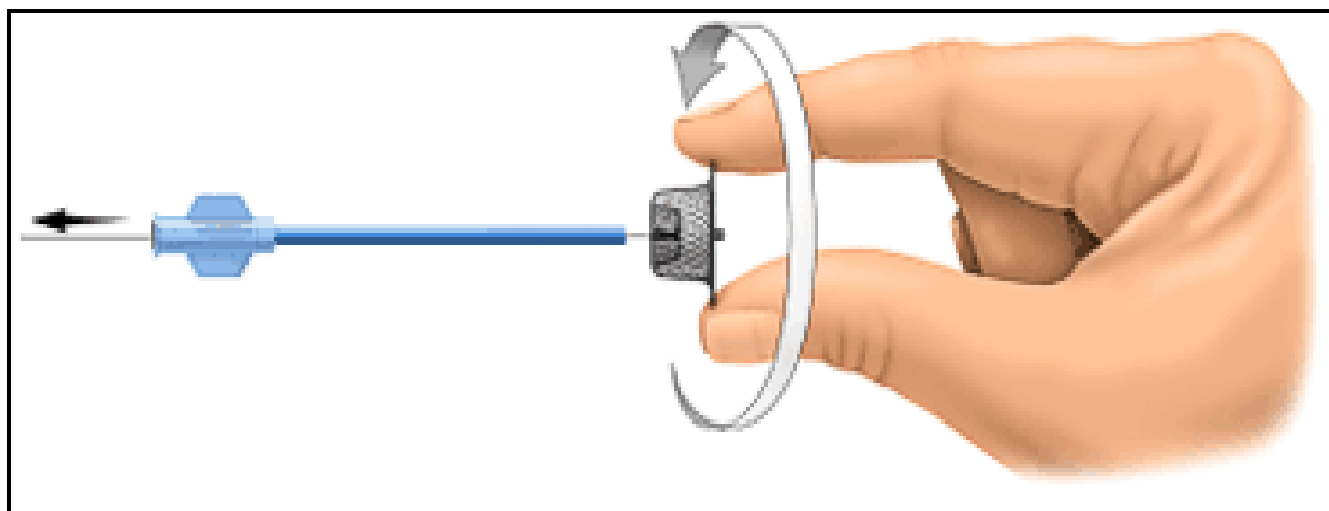
- Samorozprężalny – wykonany z pamiętającego kształt drutu nitinolowego
- Kształt „podwójnego dysku”
- Dyski połączone talią, odpowiadającą średnicą ubytkowi w przegrodzie międzyprzedsionkowej
- Wypełniony tkaniną poliestrową, zwiększającą możliwość tworzenia zakrzepu
- W czasie kilku miesięcy pokrywający się śródbłonkiem

Implanty- metody zamknięcia

PDA o średnicy >3 mm 29 cewnikowań

- ✓ Stosowane implanty:
  - Amplatzer Duct Occluder (ADO)
  - CardioSEAL / STARflex (CS/SF)

Implanty

Stenty wieńcowe – nowe możliwości kardiologii interwencyjnej

Implanty- co to jest stent?

- Rodzaj rusztowania ściany naczynia wieńcowego wzmacniający jego ścianę od strony światła
- Jest rodzajem endoprotezy wszczepianej metodą niechirurgiczną (cewnikowanie serca z dostępu przez tętnicę obwodową)
- Implantację (wszczepienie) stentu wykonuje się poprzez rozprężenie standardowego balonu do angioplastyki, na którym umieszcza się stent lub poprzez zwolnienie stentu samorozprężającego się z zestawu służącego do implantacji
- Stenty wszczepia się w sytuacji zagrażającego zamknięcia tętnicy lub niezadowalającego wyniku angioplastyki balonowej (PTCA)
- Rutynowe użycie stentów poprawia wynik bezpośredni i odległy zabiegów angioplastyki balonowej (PTCA)

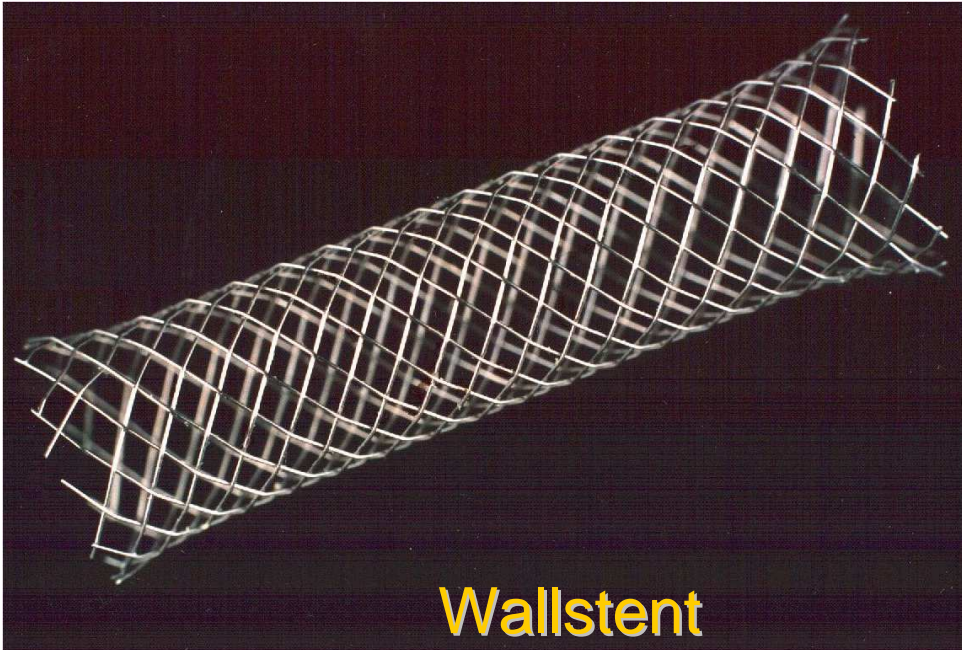
Implanty- stenty wieńcowe

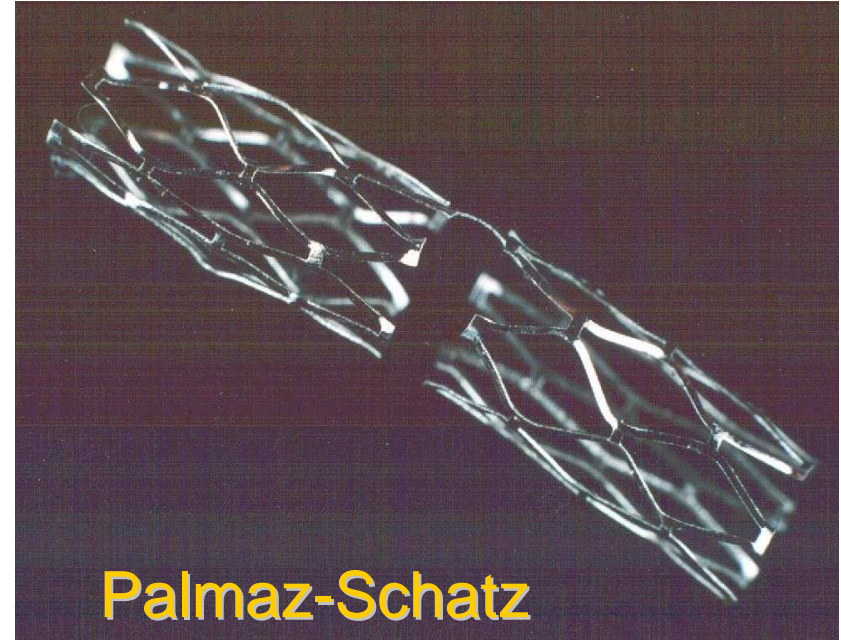
- **Dotter:** 1960 - tętnice obwodowe psa
- **Sigwart: 1986** - wszczępienie pierwszych stentów u ludzi (*Wallstent*)
  - wysoki odsetek powikłań zakrzepowych (do 24%)
  - brak doświadczeń w prowadzeniu profilaktyki przeciwzakrzepowej (heparyna, dekstran, sykumar, dipirydamol)
  - stosowane typy stentów: *Wallstent*,
Palmaz-Schatz, *Gianturko-Roubin*, *Wiktor*

Implanty- I stenty- lata 80-te

Wallstent

Palmaz-Schatz

Wiktor

Implanty- lata 90- „stentomania”

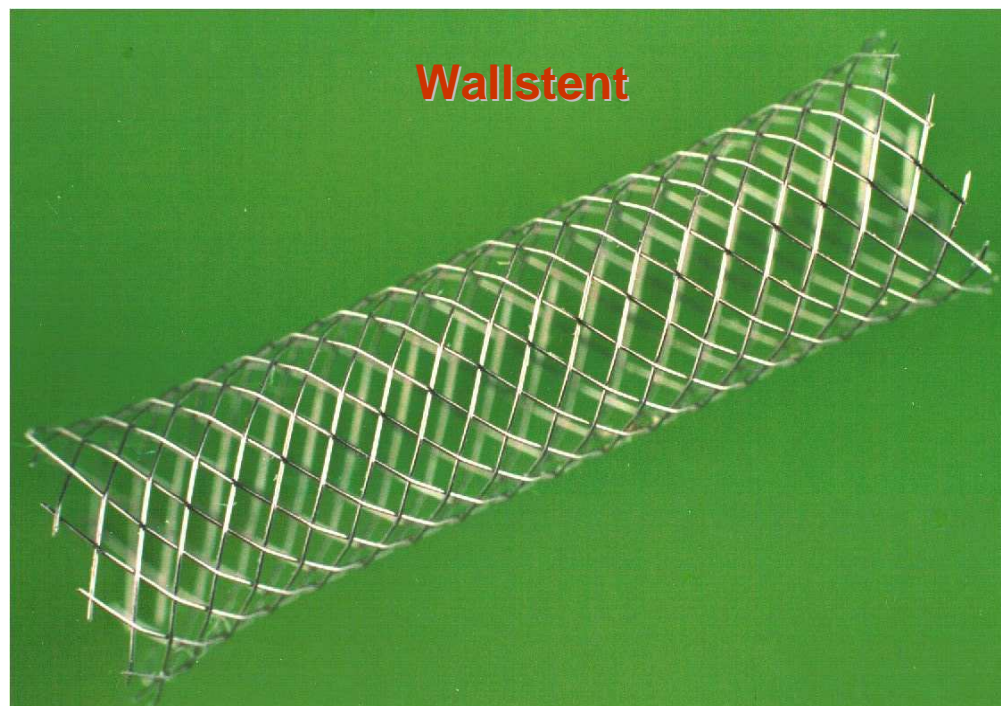

- wprowadzenie ticlopidyny (1992)
  - blokery GP IIb/IIIa
  - nowe techniki implantacji stentów: (wysokie ciśnienia, IVUS)
-

efekt : - zmniejszenie ilości zakrzepicy w stencie < 3%
- zwiększenie ilości planowych implantacji
- rozszerzenie wskazań: SVG, AMI, LM, <3,0mm

Implanty

Materiał	Rdzeń platynowy, powłoka ze stopu kobaltowego
Grubość drutu	0,08-0,1mm
Skracanie się stentu przy rozprężaniu	15-20%
Pokrycie metalem	~15%

Implanty

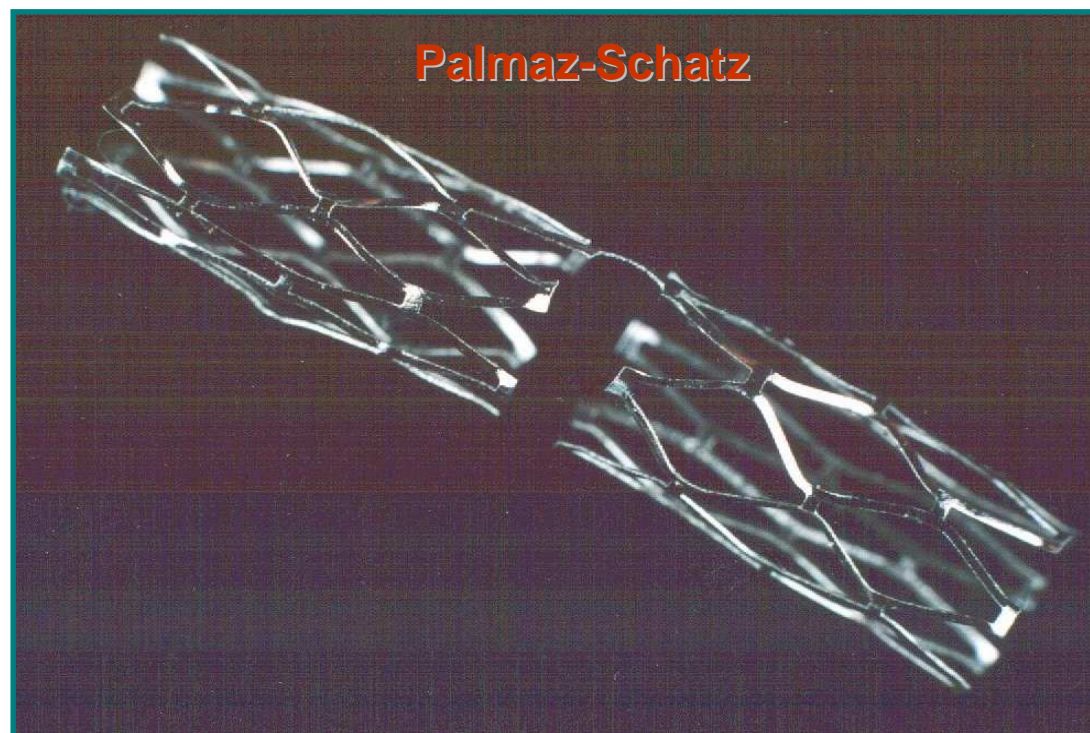

Materiał	Tantal
Grubość drutu	0,127 mm
Skracanie się stentu przy rozprężaniu	<5%
Pokrycie metalem	7-9%
Odbicie sprężyste	3%

Implanty

Materiał	Stal 316L
Grubość drutu	0,07mm
Skracanie się stentu przy rozprężaniu	2,5-5,3%
Pokrycie metalem	<20%
Odbicie sprężyste	minimalne

Implanty- stenty: materiał i tworzywo

- stal austenityczna 316L (większość stentów)
- nitinol: Radius™ , Cardicoil™, HARTSTM, Paragon™
- platyna / iryd (90/10): Angiostent™
- tantal: Wiktor®, Cordis™ , Strecker™
- kobalt: Magic Wallstent™ (rdzeń platynowy)
- złoto: (zewnętrzna powłoka): NIROYAL™
- polimery: fosforylocholina - DyvYsio™ stent,
PTFE - Jostent®
- stopy kobaltu: Driver™, Vision™
- tytan: TTS (projekt własny)

Implanty- pożądane cechy stentów

Giętkość (*flexibility*)

Łatwość przesuwania w cewniku i tętnicach (*tractability*)

Niski profil stentu na balonie

Widzialność fluoroskopowa (*radiopacity*)

Niska trombogenność

Neutralność tkankowa (*biocompatibility*)

Dobra rozprężalność (*expandability*)

Brak odbicia sprężystego (*elastic recoil*)

Wytrzymałość mechaniczna na siły zewnętrzne (*radial strength*)

Dobre pokrycie stentem ściany naczynia (*circumferential coverage*)

Mała całkowita powierzchnia metalu (*stent surface area*)

Dobre własności reologiczne

Implanty- oddziaływanie stentu na krew i ścianę tętnicy

Odczyn zapalny

- 0: Brak odczynu zapalnego
- I: Ogniska komórek w <25% otaczają drut
- II: Komórki zapalne w 25-50% otaczają drut
- III: Komórki zapalne w 50-75% otaczają drut
- IV: Komórki zapalne w 100% otaczają drut

Obecność fibryny

- 0: Brak obecności fibryny wokół drutu
- I: Złogi fibryny w <25% otaczają drut
- II: Złogi fibryny w 25-50% otaczają drut
- III: Złogi fibryny w 50-75% otaczają drut
- IV: Złogi fibryny w 100% otaczają drut

Ukrwotocznienie

- 0: Brak erytrocytów wokół drutu stentu
- I: Złogi krwinek w <25% otaczają drut
- II: Złogi krwinek w 25-50% otaczają drut
- III: Złogi krwinek w 50-75% otaczają drut
- IV: Złogi krwinek w 100% otaczają drut

Endotelializacja

- 0: Brak pokrycia drutu komórkami śródbłonna
- I: Pokrycie <25% powierzchni drutu
- II: Pokrycie 25-75% powierzchni drutu
- III: Pokrycie 100% powierzchni drutu
- IV: Drut pokryty przez neointymę

Implanty

Komory wspomaganie serca

Implanty- komory wspomaganie serca

Konstrukcja

- poziomy implantowania

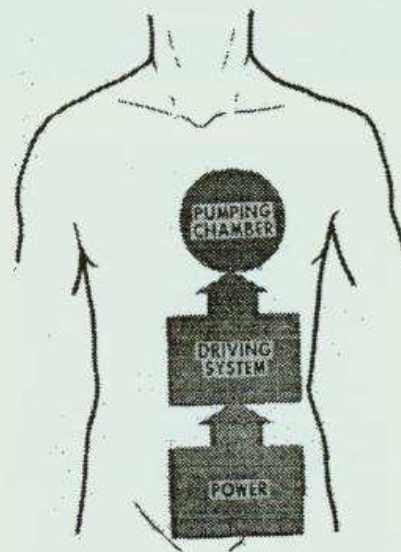

Fig. 2-12 Required subsystem for the Totally implantable artificial heart.

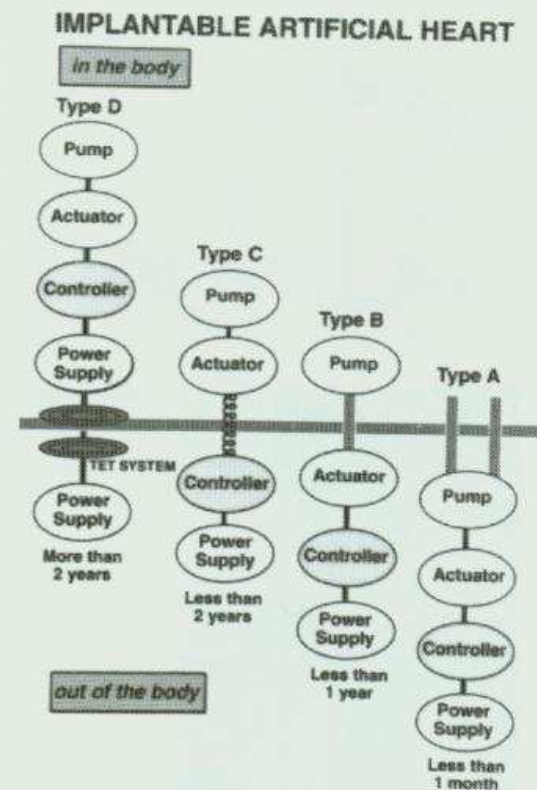

Fig. 2-13. Different levels of implantation of cardiac prostheses.

Implanty- komory wspomaganie serca

Wspomaganie krótkoterminowe

Implanty- komory wspomaganie serca

Pulsacyjna, pneumatyczna pompa zewnątrzustrojowa

BerlinHeart

- różne wielkości pompy
- wyposażone w zastawki dyskowe
- nowe pompy wyposażone w zastawki PU
- przeżycie > 1year

Implanty- komory wspomaganie serca

Pulsacyjna, pneumatyczna pompa zewnątrzustrojowa

MEDOS VAD

- różne wielkości pompy
- wyposażone w zastawki PU

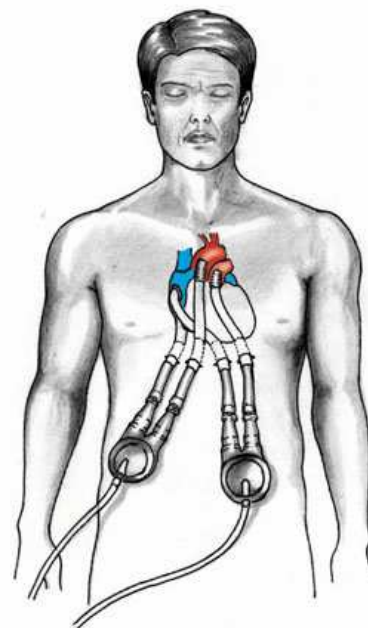
Implanty- komory wspomagania serca

Pulsacyjna, pneumatyczna pompa zewnątrzustrojowa

POLVAD – The Polish VAD

- 80 cc pompa z zastawkami dyskowymi

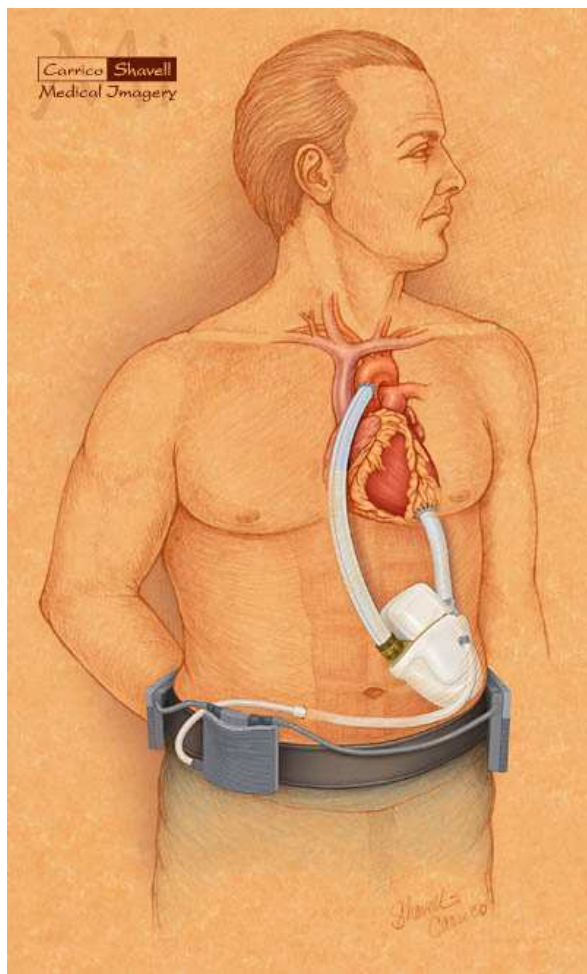
Implanty- komory wspomaganie serca

Wspomaganie długoterminowe

Implanty- komory wspomagania serca

Komory częściowo wszczepialne

Novacor – LVAD

- siłownik elektromechaniczny-
podłączenie na zewnątrz
- > 1000 zastosowań
- > 4 letnie wspomaganie
- > 50% efektywność w pomostowaniu

Implanty- komory wspomagania serca

Komory częściowo wszczepialne

HeartMate – LVAD

- siłownik elektromechaniczny-
podłączenie na zewnątrz
- > 1000 zastosowań
- > 3 wspomaganie

Implanty- komory wspomaganie serca

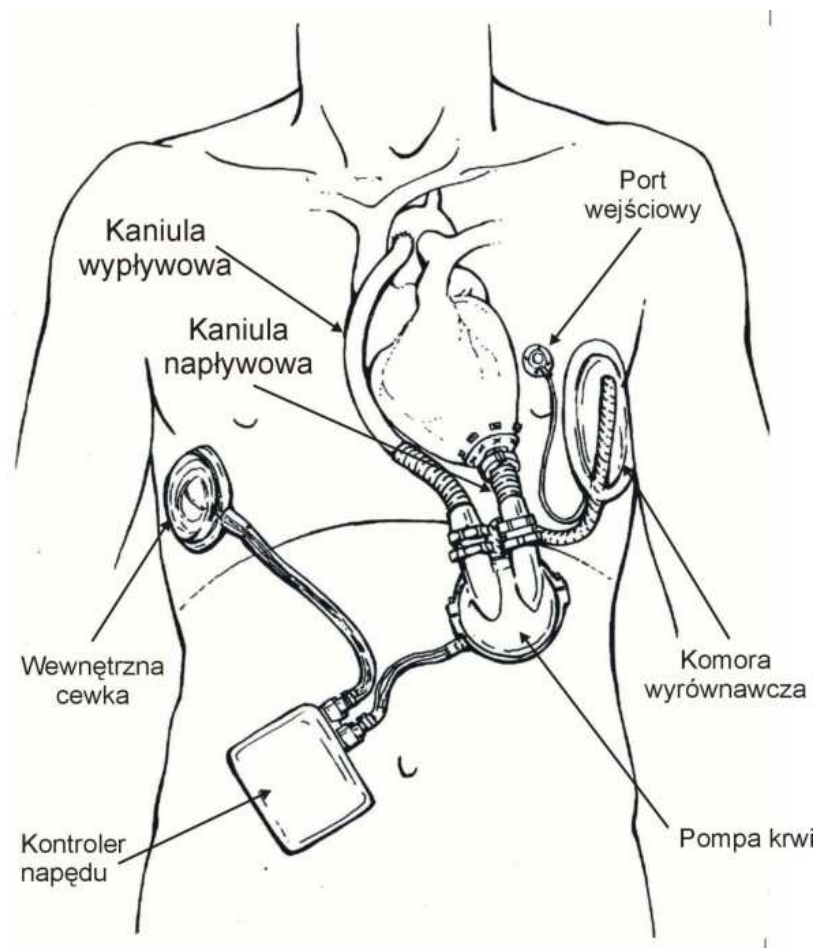

Wspomaganie permanentne

Implanty- komory wspomagania serca

Urządzenia całkowicie wszczepialne

LionHeart – LVAD

- siłownik elektromechaniczny (bazujący na Penn State TAH)
- pierwsze zastosowanie 2000
- przeżycie > 1 year

Implanty- komory wspomaganie serca

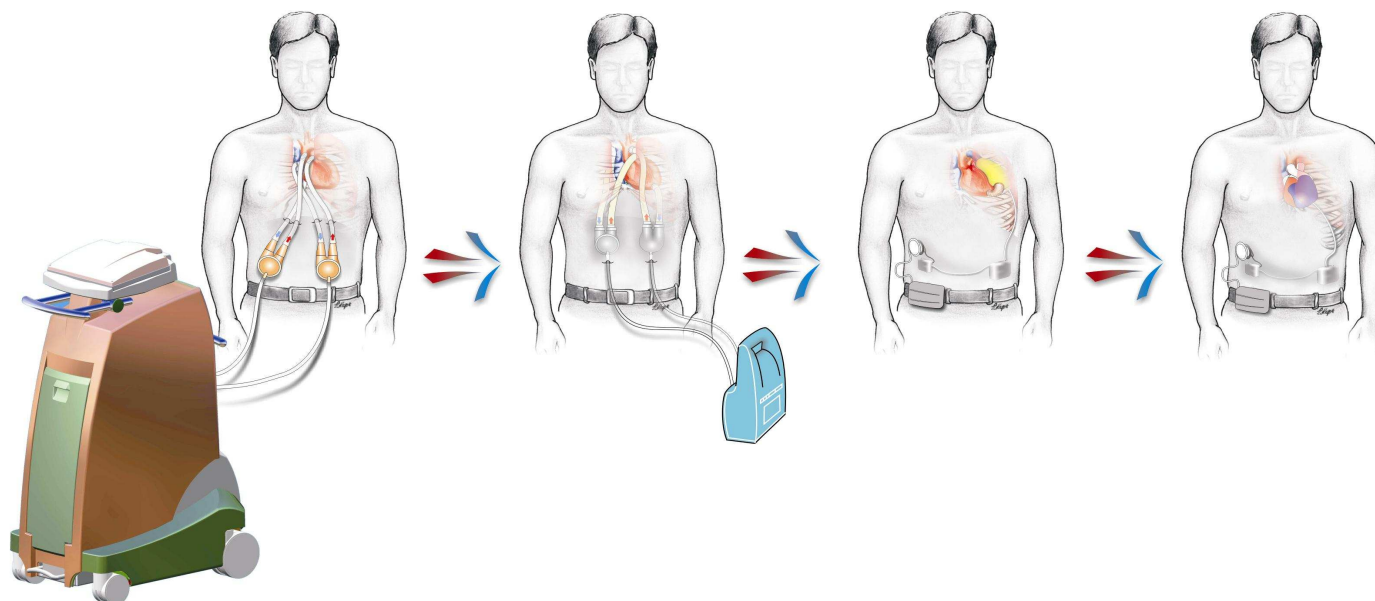

Mechaniczne wspomaganie serca- projekt Polski

Implanty- komory wspomagania serca

POLVAD

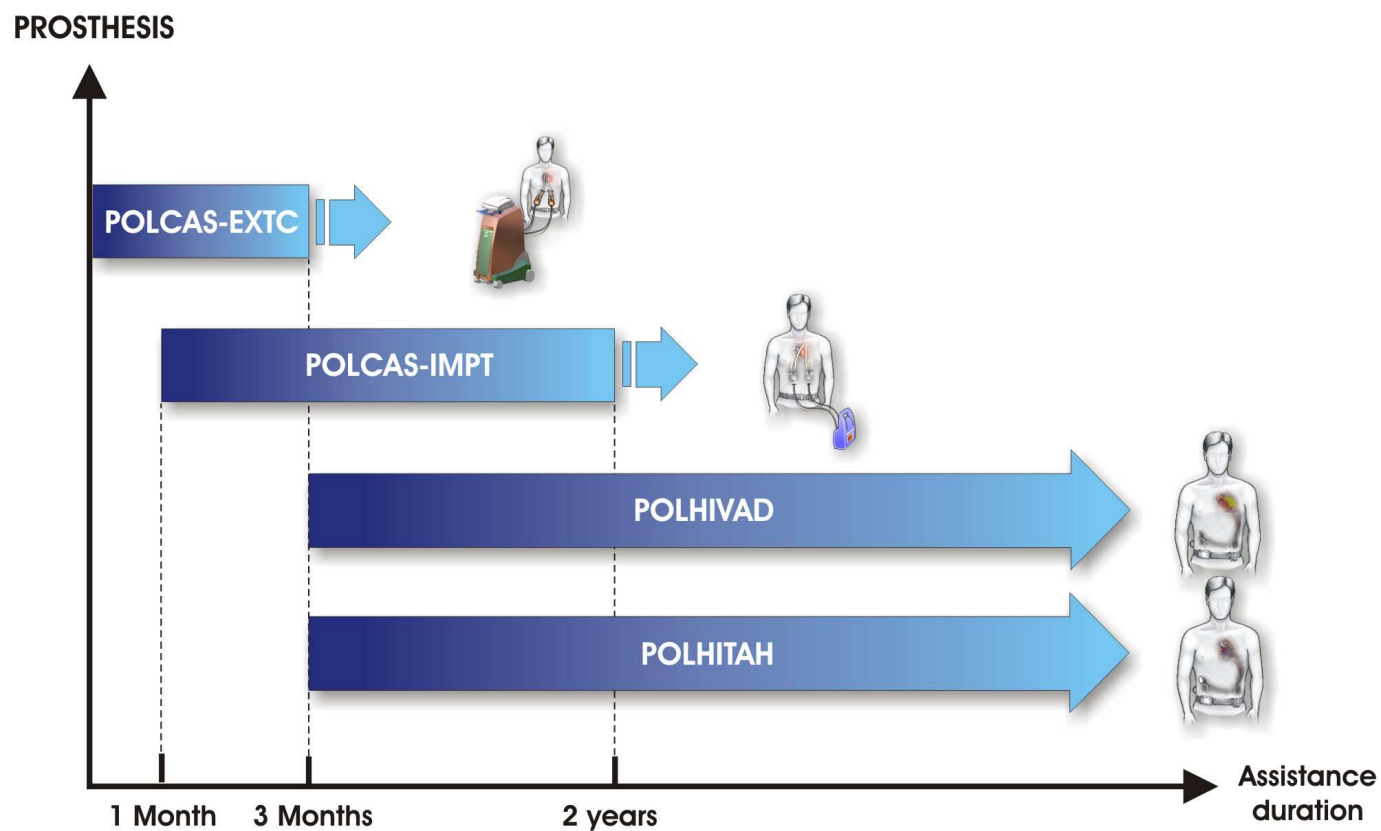

- A) – krótkoterminowe wspomaganie- system zewnątrzustrojowy
- B) – system implantowalny z przedłużonym czasem wspomagania
- C) – system całkowicie wszczepialny do wspomagania permanentnego
- D) – system całkowicie wszczepialny

Implanty- komory wspomagania serca

System POLVAD

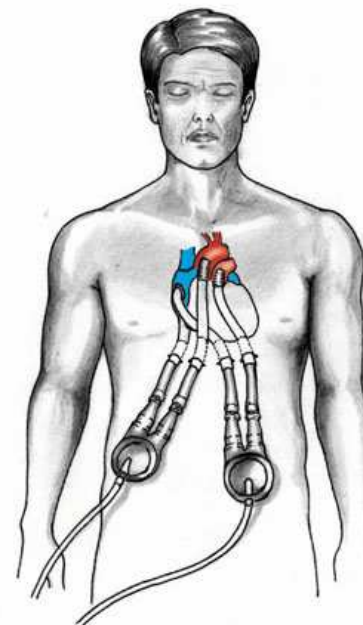
Implanty- komory wspomagania serca

Pulsacyjna, pneumatyczna pompa zewnątrzustrojowa

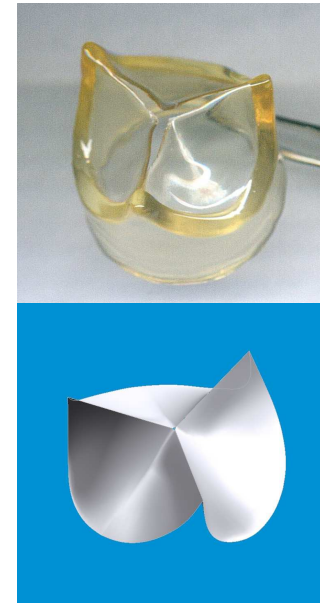
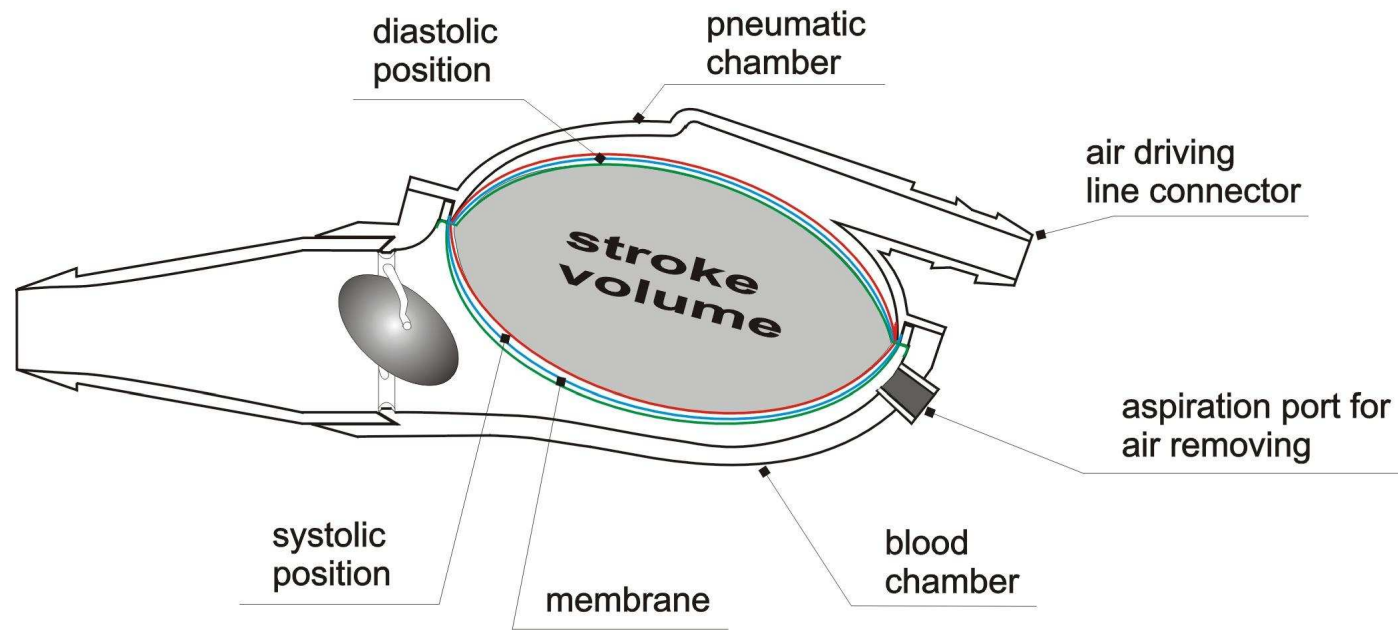

POLVAD – The Polish VAD

- POLVAD-EX
- POLVAD-IMPL

Polvad -MEV

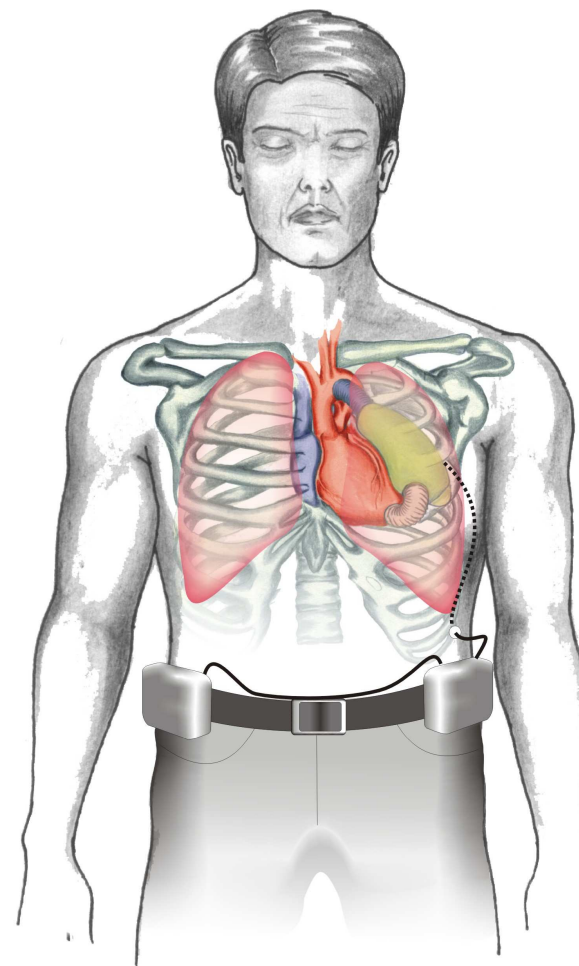
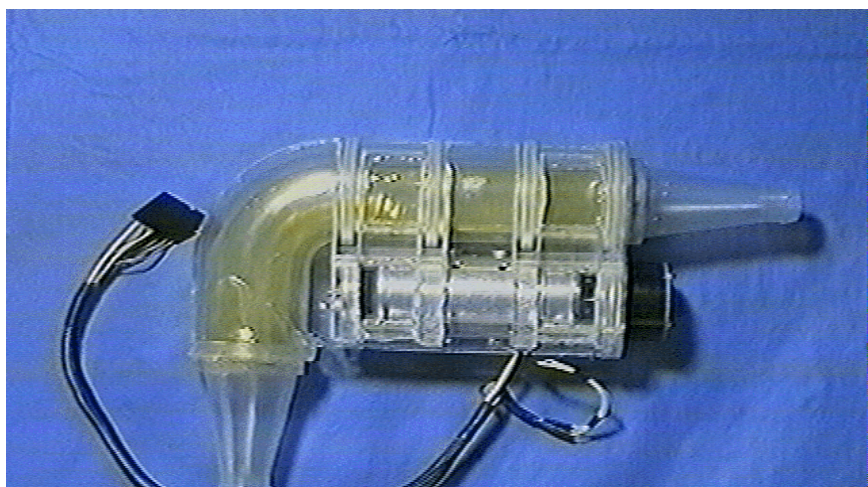
Implanty- komory wspomagania serca

System całkowicie wszczepialny

POLHIVAD – LVAD

- pulsacyjny system elektrohydrauliczny
- zaprojektowany do wszczepienia do klatki piersiowej
- prototyp w testach laboratoryjnych

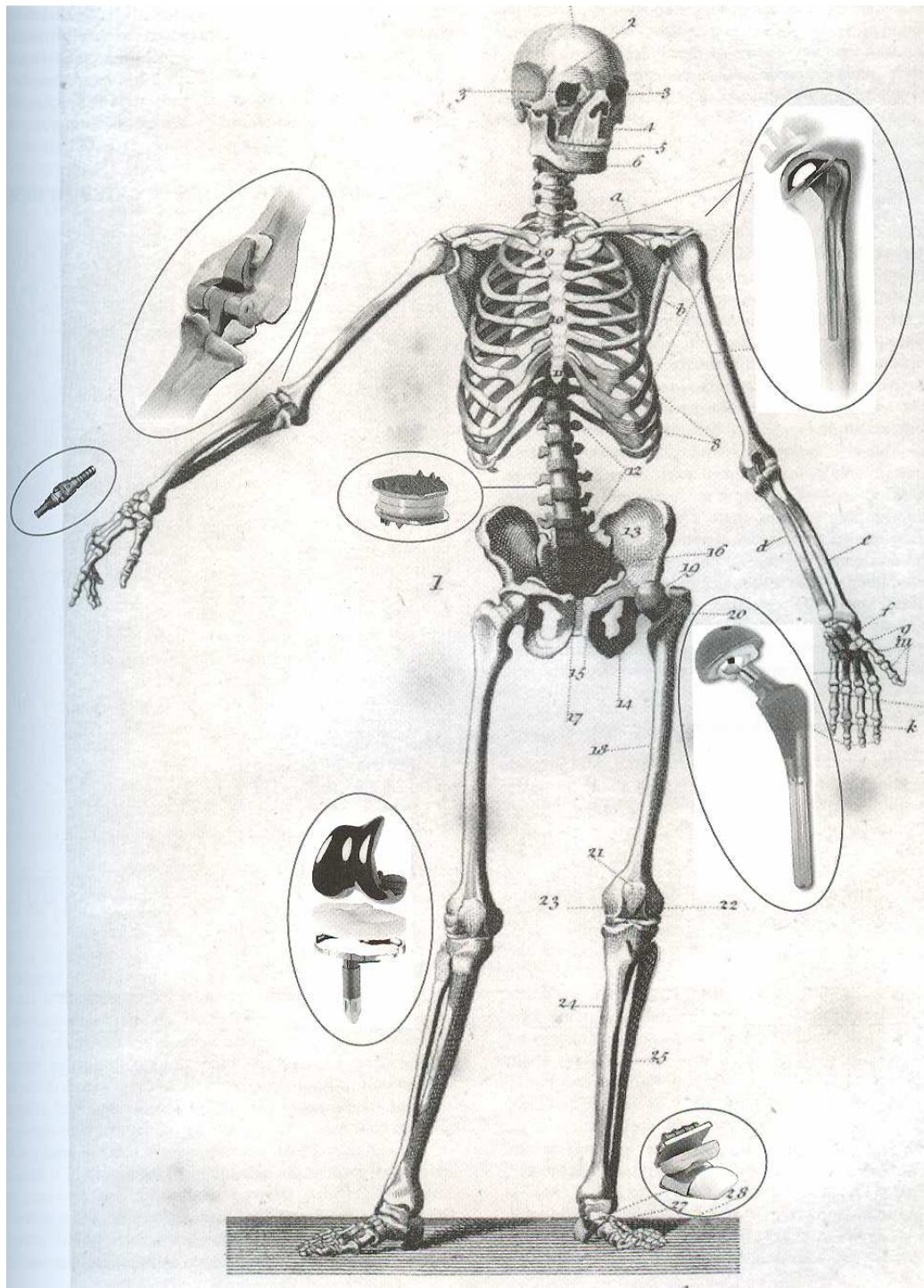

Implanty

Implanty ortopedyczne

Część

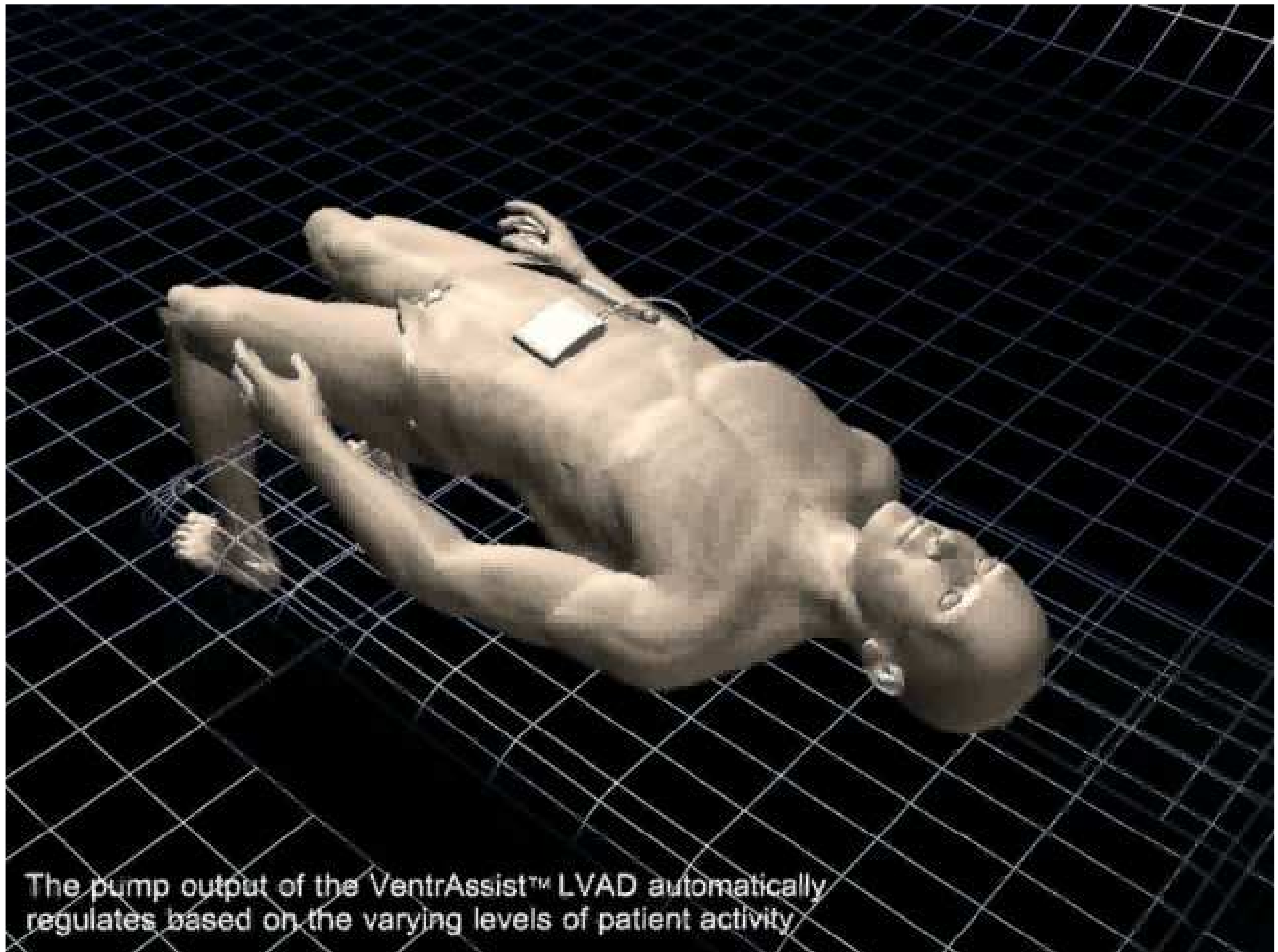
4

Testy biologiczne

MODELE IN VIVO

The pump output of the VentrAssist™ LVAD automatically regulates based on the varying levels of patient activity